Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||

کتاب : د نړۍ ولسي کيسې

ليکواله : صفيه حليم

چاپکال : 1384ل/2005م کال

چاپشمېر : (1000) ټوکه

کمپوز : د هوسۍ مجلې اداره

ډيزاين :صالح محمد صالح

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ماشوم چې کله په خبرو پیل وکړي،نو کیسې اوري، کیسې کوي او له کیسو څخه خوند اخلي. په دې نړۍ کې د انسان له ژوند سره کیسې هم پیل شوې دي. هغه وخت چې انسان په ځمځو کې اوسېده، کیسې یې کولې، د کوریا د قبیلې غړي به د ماښام تر ډوډۍ وروسته تر اور چاپېره کښېناستل او کیسې به یې کولې. بیا دا کیسې له یوې قبیلې څخه بلې ته ورسېدې.

وړونکي یې مسافر، سوداګر، سرتېري او جنګي بندیان وو. کډوالو به له خپلوسیمو کډه وکړه، نو د کور له بار سره به یې کیسې هم له ځان سره یوورې.

بیا چې لیک او لوست پیل شو، نو ځینې کیسې ولیکل شوې. نورو ژبو ته یې کډه وکړه. ورو- ورو ځینو په کې دومره شهرت وموند، چې هېوادونو ورباندې دعوې وکړې، چې دا کیسه ددوی د سیمې ده. کیسه هماغه وي، د اتلانو نومونه یې بدل وي. خو پر ولسي کیسو هېڅوک دعوه نه شي کولای، دا د انسان ګډه شتمني ده.

د دې کیسو جوړوونکي معلوم نه دي. چا په کوم وخت کې یوه کیسه واورېده، څه یې په کې هېر کړل، څه یې له ځانه جوړ کړل، خو کله- کله اصلي کیسه او د هغې پیغام پرځای پاتې وي .

په دې ټولګه کې د نړۍ د ځینو سیمو کیسې شاملې دي. دا کیسې ژباړه نه ده. کیسه مې په یوه یا بله ژبه کې ولوسته او بیا مې دپښتو ژبې لوستونکو ته ولیکله.

په ځینو کیسو کې پند او نصیحت شته، ځینې یوازې د انسان احساسات، د هغه کمزوري او د هغه ارمانونه ښرګندوي .

داسې کیسې اوس هم ویل کېږي او تر هغه مهاله چې ولسونه ژوندي وي،ولسي کیسې به هم ژوندۍ وي.

په درناوي

صفیه حلیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هیلیو جهیل- د جرمني کیسه

سیګ فریډ نومي شهزاده په یوې ښکلې ماڼۍ کې له خپلې مورسره یوځای ژوند کاوه. کله چې دی د یوویشتو کلونو شو، نو ملکې د ده لپاره یو لوی جشن جوړ کړ. په اروپا کې یوویشتم کال دا معنی لري، چې هلك یا جینۍ ځوان شو او د واده جوګه دي. نو ځکه د شهزاده مور خپل زوی ته وویل: �زه غواړم چې په دې جشن کې ته د خپل ژوند ملګرې غوره کړې. د مېلمستیا لپاره د ملك ټولو لویو لویو خلکو ته بلنه ورکړل شوې وه او دوی به د خپلو لوڼو او خویندو سره په کې ګډون کوي�. ستا که هره جینۍ خوښه شوه، نو د هغې لاس ښکل کړې، زه به پوه شمه چې همغه جینۍ ستا خوښېږي. د جشن په ورځ ټول مېلمانه په ماڼۍ کې راټول وو، د ماڼۍ په څنګ کې یو ځنګل و، چې په دې ځنګل کې د اوبو یو لوی جهیل و. سیګ فریډ ټوله ورځ له مېلمنو سره تېره کړې وه او یوه جینۍ یې هم نه وه خوښه شوې. هغه خپل نژدې ملګري بینو ته وویل چې څه پلمه جوړه کړې، چې له ماڼۍ نه ووځي. بینو ټولو مېلمنو ته اعلان وکړ چې دوی به د مازیګر د لمر د ډوبېدو پر وخت له خپلو غشو او لیندو سره ځنګل ته ورځي او هلته به په جهیل کې د هیلیو ښکار کوي. هیلۍ به هرماښام د ځنګل جهیل کې راکوزېدې او سهار به الوتلې. هغه مېلمانه چې د ښکار شوقیان وو، له شهزاده او د ده ملګرو سره له ماڼۍ څخه راووتل. له ټولو سره خدمتګاران هم وو. دوی چې په ځنګله کې جهیل ته ورسېدل، نو څه ګوري چې د اوبو په بله غاړه هیلیو خپلې وزرې پرانیستې او په ارامه ناستې وې. ټولو ځوانانو خپلې لیندۍ راوایستلې او غشي یې ورباندې برابر کړل، خو د سترګو په رپ کې ټولې هیلۍ له هغه ځایه ورکې شوې. دوی حیران پاتې شول. چا ویل اوس د ماښام تیارې په خپرېدو دي، نو ځکه هیلۍ نه ښکاري. بینو د مېلمنو په ګڼه ګوڼه کې شهزاده نه لیده، اخوا دېخوا یې وکتل، چې له هغه سره خبرې وکړي. خو شهزاده ورك و. ده د شهزاده په لټون یو څو خدمتګاران ځنګل ته ورواستول، په خپله یې له مېلمنو څخه معذرت وغوښت او دوی ته یې وویل: تاسو بېرته ماڼۍ ته ورشئ، داسې معلومېږي، چې اوس ناوخته دی او هیلۍ په ځنګل کې پټې دي. ټول مېلمانه له هغه ځایه لاړل، په دې وخت کې د هیلیو یوه جوپه د جهیل له بلې غاړې راوالوتله او بینو چې لینده ورته برابروله، څه ګوري چې هره یوه هیلۍ چې پښې یې پر مځکه لګېدلې، د یوې ښکلې جینۍ په شکل به بدله شوه. په دې وخت کې شهزاده هم راښکاره شو. د هغه د قدمونو په ښکالو ټولې جینکۍ د ونو او بوټو شا ته پټې شوې. خو د دوی سپینې جامې په تیارو کې لکه د هیلیو د سپینو وزرو په شان ښکارېدې .

شهزاده او بینو دواړه هك پك ولاړ وو، چې څه وکړي. په دې وخت کې یوه ښکلې جینۍ چې د هیلیو په شان سپینې جامې یې په غاړه وې راوړاندې شوه او شهزاده ته یې وویل: "مورږ ته زیان مه رسوئ، زما نوم اودیت دی. یو ظالم جادوګر زه او زما ملګرې په هیلیو بدل کړې وو. زه ملکه ومه او دې جادوګر چې وان رات برډ نومېږي، ما سره واده غوښتو، کله چې مې انکار وکړ، نو داسې عمل یې راباندې وکړ، چې زه او زما ملګرې ټوله ورځ د هیلیو په بڼه وګرځو. ماښام بیا انسانان شوو، شهزاده تربڼه تپوس وکړو، چې دا جادوګر کوم ځای اوسېږي". اودیت ورته وویل دی هر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت له موږ سره وي او د ښاپېرۍ په شان زموږ څارنه کوي. هر چېرې چې ورځو، دی راسره ګرځي. شهزاده بیا پوښتنه وکړه چې جادوګر به څنګه له منځه ځي؟ اودیت ورته وویل: دا دې ډېر سخت شرط دی. یو داسې ځوان چې مخکې یې چا سره مینه نه وي کړې، باید له ما سره واده وکړي. سیګ فریډ ورته وویل: زه به له تا سره واده کوم او له دې جادوګر څخه به دې خلاصوم. اودېت خوشحاله هم شوه او خواشینې هم. هغې وویل: "ته به سبا د واده لپاره د جینۍ غوره کولو اعلان کوې. هغه وخت به زه د هیلۍ په بڼه یم. جادوګر به په دې وخت کې زیار باسي چې تا وغولوي". سیګ فریډ ورته وویل: "ما هېڅوك نه شي دوکه کولای. زه به سبا د ټولو مېلمنو په وړاندې تا سره د واده اعلان کوم". په دې وخت کې ناڅاپه د یوې ښاپېرۍ غږ واورېدل شو اودېته لاړه او په ونو کې پټه شوه. په بله ورځ ماڼۍ ته ډېر مېلمانه راغلل، د جشن دریېمه ورځ وه او له دود سره سم به سیګ فریډ نن د خپل واده اعلان کاوه. ټول په تلوسه کې وو، چې کومه جینۍ به د هغه ملکه شي. شهزاده د اودیت په هکله فکر کاوه.

په دې کې پیره دارانو اعلان وکړ، چې یو څو مېلمانه اوس رارسېدلي دي. د ټولو سترګې د دربار لویې دروازې ته وې، چې یوه جینۍ په تکو سپینو جامو کې له یوه سپین ږیري سره راننوتله. د سپین ږیري تورې جامې په غاړه وې او د جینۍ لاس یې داسې نیولی و، چې معلومېده دا به یې لور وي. د سیګ فریډ باور نه کېده، چې اودیت به په خپله د هغه دربار ته راځي. دی په منډه لاړ او د هغوی هرکلی یې وکړ. خو هماغه شېبه د دې لوی دربار د هرې کړکۍ په شیشو یوه هیلۍ به بیا بیا راښکاره شوه او خپلې وزرې به یې وښنډلې. شهزاده دا هیلۍ نه لیدله. د هغې سترګې دې ښکلې جینۍ ته وې، چې سیګ فریډ ته موسېده. شهزاده نور انتظار نه شو کولای. هغه ژر د دې جینۍ لاس ښکل کړ، سملاسي د ماڼۍ ټولې رڼاګانې مړې شوې او په تکه توره تیاره کې یو ښاپېرك د مېلمنو په سر تاو راتاو وڅرخېد او بهر والوتلو. شهزاده پوه شو، چې ده غلطي کړې وه، ځکه له کړکۍ نه بهر هیلیو هم هماغسې وزرې څنډلې. هغه ځنګل ته منډه کړه، د جهیل په اوبو کې هېڅ هم نه وو. خو پاس په هوا کې هیلۍ ناارامه ګرځېدې. شهزاده د اوبو پر غاړه کېناست او د ماښام په انتظار شو. کله چې لمر په ډوبېدو شو، نو د جهیل پر بله غاړه اودیت له خپلو ملګرو سره د انسان په شکل بدله شوه. اودیت خپلو ملګرو ته وویل: زه نور ژوند نه غواړمه. ځکه د انسان په شکل د ورځې رڼا کې موږ نه شو ګرځېدای. یوه هیله وه چې شهزاده سیګ فریډ به موږ له دې حالته وباسي. خو هغه هم وغولېد، زه هم اوس خپل ځان د انسان په شکل کې وژنم، چې له تاسو هم دا سپېره عمل مات شي. د اودیت ملګرو ډېره هڅه وکړه چې دا ایساره کړي، خو هغه ورو ورو د جهیل اوبو ته ورکښته شوه. شهزاده د اوبو بلې غاړې ته چې رسېدو، نو اودیت په اوبو کې پټه وه. او کله چې د دې مړ وجود په سپینو جامو کې د اوبو له پاسه راښکاره شو، نو هماغه وخت یو ښاپېرك د جهیل له پاسه والوتلو، شهزاده خپله توره راوایستله او په خپله سینه کې یې ښخه کړه. له دې سره ښاپېرك هم په یوه سپېره غږ مځکې ته راولوېد او مړ شو. د جادوګر عمل مات شوی و. د سهار په رڼا کې خلکو ولیدل، چې د جهیل له لورې د جینکو یوه جوپه راروانه ده. خو په جهیل کې دوه سپینې هیلۍ څنګ تر څنګ روانې وې. خلك اوس هم باور لري، چې سیګ فریډ او اودیت تر اوسه د هیلیو په شان ژوندی دی او په اوبو کې کله چې جوړه روان وي، نو د دوی ویشتل نه دي په کار.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان - [د جاپان کیسه]

وایي چې ډېر کلونه کېږي په جاپان کې یو سنګتراش (ډبر توړونکی) اوسېده. ده به له لویو لویو سختو غرونو نه کاڼي راماتول او بیا به یې په بازار کې خرڅول. د ده د کاڼو پېرودونکي زیاتره هغه دکانداران وو، چې یا به یې ترې بوتان جوړول او یا د مقبرو څلي. دی په خپل کار ډېر رسېدلی و او په مهارت به یې داسې کاڼي له غره بېل کړو، چې ساری یې نه درلود. دی به سهار وختي د خپلو اوزارو سره د غرونو پر لوري روان شو او چې کاڼي به یې رابېل کړل، نو بیا به یې ورپسې د خر یا د اسپې ګاډی یووړ. په غرونو کې به زیاتره یوازې په کار اخته وو. کله- کله به ماښام دی د خپلو ملګرو سره کېناستو او د چایو له څښلو سره به یې یو بل ته کیسې کولې. ځینو به ورته وویل: "موږ اورېدلي دي، چې په غرونو کې ښاپېرۍ اوسېږي او د خلکو ارمان پوره کوي. سنګتراش به ورته وخندل، چې دا هسې خوشې خبرې دي. ښاپېرۍ وجود نه لري، یوه ورځ ده ته د یوه شتمن سړي له کوره فرمایش راغی، چې دوی ته یوه لویه تیږه په کار وه. د شتمن سړي ښځه مړه شوې وه او د هغې د قبر لپاره یې ورته د شناختې کاڼي په کار وو. سنګتراش ټوله ورځ له غره نه په حساب برابره یوه تیږه رابېله کړه، په خرګاډي کې یې بار کړه او د شتمن سړي کور ته یې ورسوله. کله چې ده په کور کې دننه شیانو ته پام وکړ، نو حیرانه پاتې شو، ده په خپل ژوند کې چېرې داسې ښایسته کور او دومره ښکلي شیان نه وو لیدلي. دی چې بېرته خپل کور ته لاړ، نو له خپل ژونده خوښ نه و. په بله ورځ چې کار ته لاړ، نو خپل ستړك او تېشه ورته درانه معلومېدل. سترګو ته به یې بیا بیا هغه ښایسته کور درېده. نن له سهاره ده ځان ستړی احساساوه. یو سوړ اسوېلی یې وکړ او همله د غره په لمن کې کېناست. له ځان سره یې ډېر په ارمان ارمان غږېده. چې کاشکې زما هم یو ښکلی کور وای...ما به هم په ارام ژوند تېرولای... ایا زما په نصیب کې خوشحالي نه شته. په دې کې ناڅاپه له یوې تیږې نه غږ رااوچت شو. "ستا دا ارمان هم اوس پوره کېږي... نن نه ته شتمن شوې". سنګتراش وارخطا شو. یوې او بلې خوا ته یې وکتل، خو هېڅوك ورته ښکاره نه شول. ده له ځانه سره وخندل او ویې ویل: "زه هم لکه چې لېونی شوم" د ده کار ته ډېره نه لګېده نو بېرته یې خپل کور ته مخه کړه. کور ته چې رسېد، نو څه ګوري چې د هغه د جونګړې پرځای یو ښایسته کور جوړ دی او په کې نوکران ګرځي راګرځي. ده فکر وکړ، چې غلط ځای ته راغلی دی. خو په لویه دروازه ورته دربان ولاړ و. چې ده ته یې په ډېر ادب هرکلی ووایه او دروازه یې ورته پرانیستله. سنګتراش ته په غره کې هغه غږ وریه زړه شو، چې ده خپل وهم ګاڼه. په کور کې دننه رنګارنګ خواړه ایښي وو. ښځه او اولادونه یې په ښایسته جامو کې پټ وو. دی ډېر زیات خوشحاله شو، بله ورځ سهار پاڅېد او په ارامه یې ورځ تېره کړه. مازیګر مهال د خپل ښایسته کور په کړکۍ کې ولاړ و، بهر د لارې ننداره یې کوله. سخته ګرمي وه، په دې کې څه ګوري چې یوه شهزاده په خپلې ښکلې ګاډۍ کې روان و او نوکرانو وربانديې چتر (سایه وان) نیولی و. سنګتراش چې دا ولیدل، نو په خپل ځان پورې خپه شو. ارمان یې وکړ، چې کاشکې زه یو شهزاده وای، نو هرځای کې به راباندې نوکرانو سیوری کاوه. اوس خو د ګرمۍ له لاسه بهر نه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمه وتلای. په بله ورځ سهار چې دی له خوبه راویښ شو، نو ډېر نوکران ورته ولاړ و. دوو خدمتګارانو ورته ببوزي وهل او دوو نورو ورته شاهي لباس نیولی و. دی پوه شو چې د ده دا دویم ارمان هم پوره شوی دی. د ډوډۍ خوړو نه وروسته دی له کوره ووت، په خپلې شاهي ګاډۍ کې کېناست او ډېر په شان د ښار په سړکونو روان شو. د ده پر سر لوی چتر و، خو بیا هم د لمر حرارت دومره ډېر و، چې د ده خوله وچه شوه. ډېرې اوبه یې وڅښلې، خو ګرمي نه کمېده. په لاره کې یې ولیدل چې هر شی د لمر په تاو کې سوځېدلي وو، دی چې کور ته لاړ، نو له خولې یې بې واره دا خبره راووتله، چې داسې ښکاري ټول قدرت له لمر سره دی. کاشکې زه لمر وای. ددې خبرې له کولو سره سم چې هغه سترګې ورپولې، نو ځان یې بره په اسمان کې ولید. اوس دی لمر شوی و. د خپل زور د ازموینې لپاره ده خپل ټول حرارت وکاراوه. ویالې وچې شوې، په ځنګلونو کې اور بل شو او د ښکلو ښکلو شهزادګانو دا حال شو، چې بېهوشه پراته وو. سنګتراش ډېر وخت د خپل طاقت نه خوند اخیست. خو په دې کې نابېره ده خپل ځان سوړ احساس کړ، مخې ته یې ورېځې ولاړې وې او د ده یوه پلوشه هم مځکې ته نه رسېده. ده ډېر زور وواهه، خو له ورېځو نه، نه شو تېرېدای. دی سخت په قهر شو او په چیغه یې ووې: "له ما نه زیات قوت خو له ورېځو سره دی، کاشکې زه د تورو ورېځو یوه ټوټه وای". له دې وینا سره سمدستي هغه احساس وکړو، چې په هوا کې الوزي.

اوس دی د ورېځو برخه ګرځېدلی و. د ده مخې ته به چې لمر راغی، نو ده به وربانديې سیوری وکړ او هماغه ځای کې به واورېد، د خپل زور د ازموینې لپاره یې ځینو ځایونو کې دومره اورښت وکړ، چې سېلابونه راغلل. ویالې ډکې شوې، هر څه په اوبو لاهو شول، پوره پوره کلي یې وران کړل او د خپل زور په لیدو به یې له خوشحالۍ نه په زوره زوره خندل. نابېره یې په یوه ځای کې هاغه غر چې ده به ترېنه کاڼي راتوږل ولیده، چې له خپله ځایه نه خوځېده، ده وربانديې ښه بارن واوراوه. خو غر هم هماغسې پرځای ولاړو. سنګتراش بیا ناارامه شو، ده ارمان وکړ چې له ورېځو نه زیات زور خو په غرونو کې دی. کاشکې زه غر وای. دا خبره یې چې وکړه، نو ځان یې پر مځکه احساس کړ. ښه درونډ پر خپل ځای ولاړ و، نه وربانديې باران اثر کاوه، نه لمر. دی اوس خوښ و، خو یو څو شېبې نه وې تېرې، چې د ده دا خوشحالي هم په غم بدله شوه، ځکه ویې لیدل چې یو ځوان سنګتراش تېشه په لاس د ده له ډډې د یوې لویې تیږې په ماتولو سر و. ده ډېر ځان پورته پورته کړ، چې د هغه ځوان لاس ونیسي، خو دومره زور په کې نه و، چې دا کار یې کړی وای. سنګتراش په ژړا پیل وکړ او ارمان یې وکړ، چې کاشکې زه بیا هم هاغه انسان شم، چې پخوا وم. دا خبره به ایله د هغه په شونډو وه، چې کتل یې دی د غره په لمنه کې له خپلو اوزارو سره ناست و. تر ډېره وخته حیران و، چې هغه هرڅه چې په ده تېر شول، خوب و، که رښتیا. بیا یې اسمان ته وکتل او ویې ویل: "که هرڅه وو، یوه خبره ثابته شوه، د انسان نه قوي بل شئ په دنیا کې نه شته. د ه خپل سټك او تېشه راواخیستل او یو وارې بیا یې د کاڼو په توږلو لاس پورې کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښياره جينۍ- [د چېك كيسه]

يو وخت د چيك سيمې په يوه كلي كې دوه ورونه اوسېدل. په دوی كې يو شتمن او بل خوار و. د خوار ورور يوه لور وه، چې مانكه نومېده. مانكه چې د دوولسو كلو شوه، نو يوه ورځ خپل د تره كور ته لاړه، هلته يې د ښځې سره په كور كې يو څه كارونه چې وكړل، نو هغوی ترې خوشحال شول .

شتمن ورور خپل غريب ورور ته وويل :

"مانكه نور څه كار نه لري.. دا زما كور ته راواستوه، چې كارونه هم زده كړي او زما د ښځې سره به هم لاس كوي"...

د مانكه پلار ډېر غريب و او د هغې ډوډۍ به يې نه شوه پوره كولای. خو دا يې هم نه غوښتل چې لور يې په مفته كې د تره كره كار وكړي. اخر دواړه ورونه په دې رضا شول چې د پيسو په بدل كې به مانكه ته يوه خوسۍ (سخۍ) وركول كېږي. چې دا به يې پالنه كوي او كه ژوندۍ پاتې شوه، نو دا به د مانكه شي .

ورځې تېرېدې، مانكه د خپل تره په كور كې ټول كارونه كول. بيا به يې بهر په ورشو كې له خپلې خوسۍ سره لوبې كولې. ماښام به يې هغه په غوجله كې وتړله، خبرې به يې ورسره كولې او داسې به يې ګڼله چې دا خوسۍ د هغې ملګرې وي...

خوسۍ هم ورسره داسې عادته شوې وه، چې د بل چا له لاسه به يې واښه هم نه خوړل. تر درېيو كالو مانكه د خوسۍ پالنه وكړه او هغه اوس ښه څربه غوا شوې وه... يوه ورځ د پلار له كوره ورپسې څوك راغلل، چې پلار دې ناروغه دی او غواړي تا وګوري. مانكه ناكراره شوه، هغه درې كاله له پلاره لرې وه او اوس يې غوښتل چې بېرته خپل كور ته لاړه شي .

تره يې خبر شو، نو د هغې د سفر لپاره يې تابيا وكړه. مانكه غوښتل چې غوا هم له ځان سره بوځي. خو د هغې د تره نيت ورته خړ شو، غوا ډېره ښكلې او څربه وه... هغه مانكه ته وويل :

"غوا مه بيايه، زه به د هغې په بدل كې تا ته پيسې دركړم."

خو مانكه پيسې نه غوښتلې... د هغې غوا په كار وه او دا يې خپله ملګرې ګڼله... د تره ښځې يې هم نه غوښتل چې دومره قيمتي غوا د دوی له كوره لاړه شي .

مانكه ژړل او دومره خوابدې شوه، چې د تره له كوره يې هېڅ وانه خيستل او د پلار كره لاړه. پلار يې هم خبر شو، چې ورور يې د خپلې وعدې نه سر غړولی دی. چې روغ شو، نو محكمې ته لاړو او په ورور يې دعوه وكړه چې غوا دې د هغې لور ته وركړل شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمه چې د کوم قاضي عدالت ته وړاندې شوه. دی د مانکه د تره نږدې ملګری و. ځکه دا ورته ګرانه وه چې انصاف وکړي .

خبره ډېره ساده وه. خو د دواړو ورونو ترمنځ چې درې کاله پخوا کومه لوزنامه شوې وه، هغه په کاغذ نه وه لیکل شوې، دواړو سره هېڅ ثبوت نه و.

اخر قاضي یوه بله لاره راوایستله، هغه دواړو ورونو ته درې پوښتنې کېښودې، چې هرڅوك د دې پوښتنو سم ځواب ورته راوړي، نو غوا به د هغه وي. دا درې پوښتنې داسې وې :

.1هغه کوم شی دی، چې تر ټولو تېز او توند دی؟.

.2تر ټولو خوږ شی کوم یو دی؟.

.3تر ټولو شتمن کس څوك دی .

دواړه ورونه خپلو کورونو ته لاړل او په چورت کې شول. شتمن ورور درې واړه پوښتنې خپلې ښځې ته تېرې کړې. ښځې ورته وویل دا خو ډېرې اساني پوښتنې دي .

.1زموږ د تور سپي نه تېز او توند به بل څوك وي؟

.2زموږ له ګبین نه خوږ شی بل نه شته .

.3زموږ د خزانې هومره شته به بل چا سره وي؟ .

شتمن ورور چې دا ځوابونه واورېدل، نو ډېر خوشحال شو، ښه په مړه ګېډه یې ډوډۍ وخوړه او په ارامه ویده شو. غریب ورور چې خپل کورته لاړ، نو لور ته یې ټوله کیسه وکړه. مانکه ورته وویل:

�بابا! خپه کېږه مه، سبا سهار به زه د دې ټولو پوښتنو ځواب درکړم. اوس ویده شه.�

بله ورځ سهار مانکه خپل پلار ته درې ځوابونه وروښودل، چې داسې وو:

.1د سترګو نه زیاته تېزي او تندوالی په بل شي کې نه شته.

.2تر ټولو خوږ شی خوب دی .

.3تر ټولو شتمنه ځمکه ده، چې هر څومره ترې واخلې، د دې خزانه نه کمېږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه وورېنه د قاضي عدالت (محکمې) ته حاضر شول. قاضي د دواړو ځوابونه واورېدل او فیصله یې وکړه، چې د غریب سړي ځوابونه زیات منطقي دي... غوا هغه ته ورکړی شوه، خو قاضي غریب سړي نه پوښتنه وکړه، چې دا ځوابونه درته چا درښودلي دي. هغه ورته په وېره وویل :

�زما لور مانکه، چې دا غوا یې تر درېیو کلونو ساتلې وه.�

قاضي ورته وویل: ښه نو سبا ته دې ستا لور زما کور ته په داسې وخت کې راشي، چې نه ورځ وي او نه شپه دې سپره وي او نه پلې او له دې سربېره دې یې هم جامې اغوستې وي او هم نه.

غریب سړی چې دا واورېدل نو وارخطا شو، حیران و چې دا کارونه به څنګه کېږي .

کورته لاړ او مانکې ته یې وویل: �له غوا نه لاس وینځه، قاضي زما د ورور ملګری دی او نه غواړي چې هغه خوابدی کړي�.

بیا یې د قاضي شرطونه ورته واورول. مانکه وخندل او ویې ویل: �ته غم مه کوه بابا.�

هغې د قاضي د کور لاره معلومه کړه، نیمه شپه چې تېره شوه، نو دا راپاڅېده او ځان یې جوړ کړ، د خامتا یوه زړه بوجۍ یې په غاړه کړه، په یوه پښه یې جورابه کړه او په بله کې بوټ، بیا یوې غټې چیلۍ (اوزې) ته یې ملونه واچول او د قاضي کور ته روانه شوه. هلته چې ورورسېده، نو سپېدې په چاودېدو وې .

قاضي هم د دې په انتظار و او ویې لیدل چې جینۍ په چیلۍ (اوزې) باندې ځان بار کړی دی، خو پښې یې پر مځکه راښکلې .

قاضي د دې هرکلی وکړ، په خپل کور کې یې ورته ښه مېلمستیا جوړه کړه او په همدې مېلمستیا کې هغه مانکې ته د واده وړاندیز وکړ .

د مانکه پلار خبر شو، نو د خدای شکر یې وایست، شتمن ورور هم ورسره روغه وکړه او مانکه قاضي ته واده شوه.

تر واده وروسته قاضي مانکه ته وویل... زه پوهېږم چې ته ډېره هوښیاره یې، خو د یوې خبرې خیال به ساتې، هغه دا چې زما د محاکمو په کارونو به غرض نه لرې. مانکه دا خبره ومنله او په خپل نوي کور کې یې ژوند پیل کړ... هغې د کور د ټولو خلکو خیال ساته، له نوکرانو سره به یې هم په نرمه خوله خبرې کولې .

قاضي د کور ټول واک هغې ته سپارلی و. یوه ورځ قاضي ته یوه دعوه وړاندې شوه. یوه سړي اسپه لرله او بل اس. جګړه د دې پر بچي وه، دواړو غوښتل چې دا بچی دې د هغه شي. د اس خاوند زورور و، د هغه دلیل دا و، چې بې له اس نه اسپه بچی نه شي زېږولای. د اسپې خاوند ویل چې بچی له اس څخه زېږېدلی دی او په کار ده چې له مور سره پاتې شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضي فيصله وکړه، چې د اس د خاوند په دليل کې وزن شته، نو ځکه به بچی د هغه وي. د کور يو نوکر له دې معاملې خبر و او هغه مانکه ته ټوله کيسه تېره کړه، د اسپې خاوند د هغې له ليرې خپلوانو نه و. مانکه چې دا واورېدل نو د اسپې خاوند سره يې په پټه وليدل او ورته ويې ويل: ته سبا سهار وختي د مخامخ غره له پاسه د لارې پر سر کښېنه او د کبانو د نيولو هڅه وکړه، قاضي هره ورځ سهار د سيل لپاره پر دې غر خېژي. که له تاپې پوښتنه وکړه، چې په غره کې ماهيان څنګه نيسې، نو ورته ووايه چې که د اس بچی زېږېدلای شي، نو په غرونو کې کبان هم نيول کېدای شي..

بيا يې هغه سړي ته په کلکه وويل چې ګوره په دې هرڅه کې به زما نوم نه اخلې .

په بله ورځ قاضي د چکر لپاره غره ته وخوت، مدعي يې وليد چې کبان نيسي او چې پوښتنه يې ترې وکړه، نو د هغه ځواب حيران کړ.

بيا يې ترېنه پوښتنه وکړه، دا خبره تا ته چا درښودلې ده؟ سړي عذر ورته وکړ، چې دا زه نه شمه ويلای. قاضي ورته وويل :

ګوره زه به فيصله بدله کړم او د اسپې بچی به درکړم، خو په دې شرط چې ته به ما ته د هغه کس نوم راښيې، چې په غره کې د کبانو د نيولو خبره يې درته کړې ده .

سړی مجبور شو او ورته ويې ويل :

ستا مېرمنې راته دا چل ښودلی دی .

قاضي چې له وراندې يې شك و، کورته راغی، نو له مانکه سره يې هېڅ خبره ونه کړه، مانکه وپوهېده چې قاضي خبر شوی دی. ډېر عذر يې ورته وکړ، خو قاضي ورته وويل :

تا له ما سره لوز کړی و اوتا لوز مات کړ. اوس ته نوره زما په کور کې ژوند نه شې کولای. سبا سهار د خپل پلار کور ته لاړه شه. تا له ما سره ښه وخت تېر کړی دی، نو ته حق لرې چې له دې کوره يو شئ چې پر تا ډېر ګران وي او قيمتي هم وي، له ځان سره يوسې .

مانکه ورته وويل :

ډېره ښه ده. زه به سبا د پلار کورته لاړه شمه، خو نن زه غواړم چې د شپې ډوډۍ يوځای وخورو او دا وروستۍ شپه په خوشحالۍ سره تېره کړو .

قاضي ورسره دا خبره ومنله، مانکه پخلنځي ته لاړه او د رنګارنګ خوړو د پخولو امر يې وکړ. بيا يې يو ډول خاص خواږه په خپله پاخه کړل او اشپز ته يې وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خواږه یوازې او یوازې د قاضي لپاره دي، پام کوه بل هېڅوك يې ونه خوري .

مانکه د شپې د ډوډۍ لپاره ځان سمبال کړ او داسې يې ښکاروله، چې ډېره خپه ده، تر ډوډۍ وروسته خواږه شیان او مېوه راوړل شول. مانکه هغه ځانګړي خواږه قاضي ته په خپل لاس ورانديې کړل او لږه شېبه چې تېره شوه، نو قاضي بېسده شو. مانکه له وړاندې نه د سفر انتظام کړی و. د اسونو ګاډۍ تیاره ولاړه وه .

هغې د خپلو نژدې خدمتګارو په مرسته بېسد قاضي په ګاډۍ کې واچاوه او د پلار کورته روانه شوه. د شپې ناوخته چې هلته ورسېده، نو پلار ته يې ټوله کیسه وکړه او قاضي ته يې کټ جوړکړ، چې دی ورباندې پروت وي .

مانکه خپل خدمتګاران او ګاډۍ رخصت کړل او ورته ويې ویل چې مونږ به یو څو ورځې دلته په کلي کې تېروو .

په بله ورځ د غرمې مهال قاضي په سد شو. چارچاپېره يې کتل، چې دا کوم ځای دی، راپاڅېد او چې له کړکۍ نه يې بهر ولیدل، نو مانکه په کلیوال لباس کې راروانه وه. پر سر يې سور رومال تړلی و او په لاس کې يې د غوا د تازه لوشل شویو شیدو بالټې نیولې وه .

قاضي ته يې په موسکا وکتل. ده ورته وویل :

ته اوس هم زما له کوره نه يې تللې؟

مانکه وخندل او ورته ويې ویل :

ستا له کوره خو تللې یم، دا ز ما د پلار کور دی .

قاضي په قهر ورته وویل :

زه دې ولې دلته راوستلی یم؟

مانکه بیا وخندل او ورته وې ویل :

خو تا راته ویلي وو، چې زما له کوره یو شی چې ستا خوښېږي، له ځان سره ورلای شې.

قاضي ورته وویل :

هو ویلي مې وو .

مانکه کړکۍ ته رانژدې شوه او ورته ويې ویل :

ستا په کور کې یوازې ته زما خوښ وې، نو ته مې له ځان سره راوستلې .

له قاضي سره د دې خبرې هېڅ ځواب نه و. هغه وخندل او ويې ویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه ده، ته تر ما زياته هوښياره يې، له نن څخه به د محاکمو په فيصلو کې ته هم له ما سره شريکه يې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وره مرغۍ - [د جاپان کیسه]

ډېر پخوا په یوه کلي کې یوه سړي او د هغه مېرمنې اولاد نه لرلو. سړي یوه وړه مرغۍ ساتلې وه، چې په اوزګار وخت کې به یې ورسره خبرې کولې. مرغۍ د دوی په کور کې لکه د ماشوم اوسېدله، چې په پنجره کې به یې نه بندوله.

یوه ورځ ښځې جامې مینځلې او د سان د جامو لپاره یې نشایسته (اهار) پخ کړې وو .

ښځه بهر پر تناب د جامو غوړولو لپاره ووتله. مرغۍ اخوا دېخوا ټوپونه وهل، اخر وږې شوه، نو پخلنځي ته ورغله، هلته د نشایستې لوښی ایښی و، مرغۍ ته دا سپینه نشایسته خوندوره ښکاره شوه او مښوکه یې په کې ووهله، نو بهر والوتله .

ښځې چې د نورې نشایستې لپاره لوښی ولید، نو په هغه کې ډېره لږ نشایسته پاتې وه. حیرانه شوه او اخوا دېخوا یې وکتل، مرغۍ پر کړکۍ ناسته وه، ښځې ته یې وویل :

مېرمنې څه ګورې.

ښځې ورته وویل :

دا نشایسته چا وخوړه؟

مرغۍ وویل :

دا خو ما خوړلې ده. زه وږې ومه .

ښځه سخته په قار شوه، هغې مرغۍ ته بد رد وویل، مرغۍ ووېرېدله او ډېرې بخښنې یې ترېنه وغوښتې، خو ښځه دومره په قار وه، چې مرغۍ یې ونیوله او په یوې چړې یې ژبه ترېنه پرې کړه. بیا یې ورته وویل :

ته نوره دلته نه شې اوسېدی .

دا یې وویل او مرغۍ یې والوزوله .

سړی چې ماښام کور ته راغی، نو د مرغۍ غږ یې وا نهورېد، په ټول کور کې ورپسې وګرځېد، اخر یې له ښځې پوښتنه وکړه. هغې ورته وویل :

زه نه یمه خبره .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو سرۍ پوه شو، چې يو چل خو شوی دی .

ښځه يې مجبوره کړه چې ورته حال ووايي او چې پوره خبره ورته معلومه شوه، نو سخت خپه شو. ښځې ته يې وويل :

د مرغۍ خېټه ځومره وه، چې ستا نشايسته يې وخوړله؟ د يوې قاشوغې نشايستې لپاره دې خپل اولاد له کوره وشړلو .

بيا يې دومره وژړل، لکه چې څوك د خپل اولاد پر مړينې ژاړي.

په بله ورځ سرۍ کار ته د تللو پرځای د مرغۍ په لټون پسې ووت. مرغۍ پر هغه ډېره ګرانه وه. پر لار روان و او مرغۍ ته يې اوازونه کول. ډېر مزل يې وکړ او له کلي بېديا ته راووتلو، هلته په يوه خوشې ځای کې وړوکی غونډې کور جوړ و، سړی د کور مخې ته ودرېد او مرغۍ ته يې غږ وکړ. ناڅاپه له کوره مرغۍ والوتله او د سړي پر لاس کښېناستله.

ده ته يې وويل :

ته اوس هم زما لټون کوې؟ ما خو ډېره غټه غلطي کړې وه. بې له اجازې مې نشايسته وخوړله.

سړي ورته وويل :

ته زموږ د اولاد په شان يې او اولاد همدغسې غلطيانې کوي، خو د هغې دومره لويه سزا څوك نه ورکوي.

مرغۍ ورته وويل :

ته ډېر مهربانه سړی يې .

بيا يې دی کور ته دننه بوتلو. کور دننه ډېر ښايسته و او رنګارنګ مرغان په کې اوسېدل. يوې خوا ته پر دسترخوان رنګارنګ ډوډۍ اېښې وې، مرغۍ سړي ته وويل چې ډوډۍ ته دې کښېني .

ده ډوډۍ وخوړه، نو ټولو مرغانو ورته ښکلې نڅاوې وکړې او ډېر وخت همدغسې په خوشحالۍ کې تېر شو. ماښام چې شو نو سړی راپاڅېد، له ټولو يې اجازه واخيستله. مرغۍ ورته وويل :

ماستا په کور کې ډېر عمر تېر کړی دی، غواړمه چې ته هم يو څوورځې دلته پاتې شې، چې موږ دې خدمت وکړو .

سړي ورته په ځواب کې وويل :

ستا ډېره مننه، خو اوس به کور ته لاړ شم، مېرمنه به مې پرېشانه وي. که غواړې بيا به راشم .

مرغۍ ورته وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه ده، خو مور ستا لپاره یوه تحفه لرو .

دا یې وویل نو د مرغانو یوه جوپه راوالوتله، چې په مښوکو کې یې تارونه نیولي وو، د دې تارونو په سر یوه شکرۍ (ټوکرۍ) ځړېده. دا یې راوړه او د سړي په وړاندې یې کښېښوده. بیا د مرغانو یوه بله جوپه راوالوتله او بله ټوکرۍ یې د ده په وړاندې کښېښوده.

مرغۍ سړي ته وویل :

په دې کې یوه ټوکرۍ غوره کړه. سړي ولیدل چې یوه ټوکرۍ درنه او بله سپکه وه. سړي فکر وکړ چې لار یې ډېره وهلې ده او ستړی هم دی، نو هغه سپکه ټوکرۍ یې راواخیستله. مرغانو له خوشحالۍ نه شور جوړ کړ او بیا ده ټوکرۍ راواخیسته او د مرغانو په بدرګه له کوره ووت.

په کور کې یې ښځې ټوله ورځ مرغۍ ته ښېرې کولې او چې سړی یې ولید، نو له ورایه یې ورسره جنګ پیل کړ، چې ته کوم خوا ورك شوی وې .

سړي ټوکرۍ کېښوده او ورته ویې ویل :

ته لږ صبر وکړه، ټول حال درته وایم، ستړی یم، اوبه راکړه .

ښځې یې مخ بوڅ نیولی و. په تریو تندي یې ورته د اوبو جام راوړ. سړي اوبه وڅښلې او بیا یې ښځې ته ټوله کیسه تېره کړه. ښځه یې همدغسې بوڅ مخ ناسته وه. اخر سړي د ټوکرۍ سر لیرې کړ، نو په کې د سرو زرو سکې، قیمتي ډبرې او کالي وو. سړي له خوشحالۍ نه د خدای شکر وایست. ښځه یې هم لږه خوشحاله شوه، خو بیا یې ورته وویل: ته خو بې عقل یې، که په دې سپکه ټوکرۍ کې دومره مال وي، نو په هغې درنې ټوکرۍ کې به له دې نه زیات مال و، کاشکې درنه ټوکرۍ دې رااخیستې وای .

سړي ورته وویل :

ته د خدای شکر وباسه، چې بې له څه خوارۍ مزدورۍ دومره مال دولت خدای راکړ، دا خو زموږ د پاتې عمر لپاره بس دي، خو ښځې یې خبره نه اورېده .

ده ته یې بد رد ویل، چې ورشه درنه ټوکرۍ هم راواخله. سړي ورته وویل :

زه خو ستړی یم، که ته غواړې په خپله ورشه.

ښځې هم هماغه وخت د تللو لپاره ځان تیار کړ. سړي ورته د مرغۍ د کور لاره وربرابره کړه او په خپله لاړ پر کټ څملاستو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه چې د مرغۍ کور ته ورسېده، نو په زوره زوره يې تمبه وټکوله. مرغۍ بهر راووتله، نو ښځې ته يې هرکلی ووايه او بيا يې هغې ته بلنه ورکړه، چې دننه ورشي، خو ښځه په تادۍ کې وه، ورته ويې ويل :

زما خاوند ډېر ستړی و، د درنې ټوکرۍ پرځای يې ستاسو له کوره سپکه ټوکرۍ اخيستې. هغه غلطي کړې ده .

مرغۍ ورته وويل :

که ته غواړې درنه ټوکرۍ وړای شې، خو ګوره دا ډېره درنه ده، کېدی شي چې ته يې هم د اوچتلو جوګه ونه اوسې .

ښځې ورته وويل :

زه د خپل سړي نه تکړه يمه .

مرغانو ورته ټوکرۍ مخې ته کېښوده. دې ډېره په ګرانه رااوچته کړه او په خپله لاره روانه شوه. هغې مرغانو ته د مننې يوټکی هم ونه وايه.

ټوکرۍ ډېره درنه وه او ښځه په نيمايي لاره کې ستړې شوه. يوځای د دمې لپاره کښېناسته. نو په زړه کې يې وګرځېدل چې راځه وګوره په ټوکرۍ کې څومره مال دی؟

هغې له ټوکرۍ سر پرې کړو، نو له خولې يې يوه سپېره چيغه راووتله. په ټوکرۍ کې د مال- دولت پرځای لړمان، کربوړي، چينجي او ماران وو .

دوی ټول ورو ورو له ټوکرۍ راووتل او ښځې نه چارچاپېره تاو راتاو شول. هغه دومره وارخطا شوه، چې په منډو شوه، په لار کې به ځای پرځای پرېوتله. بوټان ترې پاتې شول. وېښته يې ببر او جامې يې وشلېدې. ډېر په کړاوونو يې ځان کور ته راورساوه .

سړي نيم خوب کړی و، چې دا کورته په منډه راننوتله او دروازه يې په کلکه وتړله.

سړي ورته ژر اوبه ورکړې او پوښتنه يې ترې وکړه :

څه پېښه ده؟

ښځې ورته ټول حال تېر کړ او بيا يې توبه وايستله چې پر مرغانو به ظلم نه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا چې پلار شي - [د برما کیسه]

د دې کیسې تر لوستلو وړاندې څو خبرې د برما د مذهب منونکو راهبانو په هکله دي .

د برما زیات خلك بودا مذهب مني، په دې مذهب کې د هر یوه سړي لپاره دا امر دی، چې په ژوند کې به یو وار لږ تر لږه شپږ میاشتې راهب کېږي.

د بودا مذهب راهب د سر او دږیرې ویښته خریلي وي. د ژېړ سور بخن سان دوه څادرونه یې جامه وي. په پښو کې یې د مزري یا لرګي پنې وي او زیات وخت له ښاره لیرې په یوه معبد یا په ځنګله کې عبادت کوي .

د راهب د خوړو غم عام خلك کوي. هر چېرې چې راهب ویني، ورته خواړه رسوي، راهب دا نه وایي چې زه دا شی خورم او یا دا شی مې خوښ نه دي.. هرڅه چې د هغه مخې ته راځي او خلك یې ورته ورکوي، دی یې په صبر او په شکر خوري او خیرات کوونکي ته دعا کوي .

دا کیسه د برما د یوه لوی راهب سیاده له کیسو نه ده، چې قریباً دوه سوه کاله کېږي، د برما د یوې سیمې منډیلي پاچا ته یې کولې .

وروسته دا ټولې کیسې نورو خلکو هم واورېدلې او اوس هم په برما کې د سیاده په کیسو یو بل ته ویل کېږي.

د برما د منډیلي سیمې د پاچا نوم مندان و. د ده د ملك خلك ډېر غریب وو او یوه ورځ خبر شو چې خلك په جوپو جوپو له ښاره وځي، چې په نورو ځایونو کې ځان ته ډوډۍ پیدا کړي .

پاچا کرۍ شپه خوب ونه کړ او په راهب پسې یې یو تن ورواستاوه چې د هغه ماڼۍ ته راشي او د ده ډوډۍ وخوري .

راهب سیاده د ده ماڼۍ ته راغی، پاچا ورته سر ټیټ کړ او بیا یې په خپلو لاسونو ده ته خواړه کېښودل، چې ویې خوري .

راهب چې ډوډۍ وخوړه، نو له پاچا یې پوښتنه وکړه، چې څه خبره ده .

پاچا ورته وویل :

زه د خپلو خلکو په هکله خواشینی یم، چې د خوارۍ له لاسه د خپلو کورونو پرېښودلو ته مجبوره دي. خدای خبر شه چې دوی به نورو ځایونو کې په کوم حال کې وي. هلته به ورته کار پیدا کېږي او که نه. ځینو خلکو خپل ماشومان دلته مینډیلي کې پرېښي دي، د دوی ساتنه به څوك کوي. د دې هرڅه پړه زما په غاړه ده، ما د یوه پاچا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حيث دا ونه کړای شول چې په دې سيمه کې خلکوته روزګار ورکړم. زه ملامت يم، چې زما له کبله زما خلك دړپه دړ شول. په دې فکرونو نه خوب کولای شم او نه ډوډۍ خوند راکوي .

راهب دا خبره واورېده، نو ورته يې يوه کيسه پيل کړه .

د چين د غرونو په لمنه کې يو وړوکی کلی و. په دې کلي کې يو کروندګر د خپلو دوو زامنو سره اوسېده، د دوی مځکه لږه وه او که څه هم دوی ورباندې خواري کوله، ولې د مځکې فصل به يې لږ و. وريجې، به ښې نه وې او سابه به کله چينجو وخوړل او کله به پرې ډېر باران وشو، نو هرڅه به اوبو يووړل .

اخر يوه ورځ دواړو زامنو پلار ته وويل :

نور په دې مځکه خپل وخت نه شي ضايع کولای .

دوی د ښه ژوند او د مړې ګېډې ډوډۍ لپاره کلی پرېږدي. پلار ورته زړه نازړه اجازه ورکړه او دوی يوځای له کلي ووتل .

مشر زوی د چين له پلې سره نژدې شمالي ښار بامو ته لاړ او کشر زوی يې جنوب لوري ته، رنګون ښار ته مخه کړه .

دواړه ورونه د سختو کارونو سره بلد وو. شپه او ورځ به يې مزدوري کوله. مشري يوڅو مياشتو کې دومره پيسې وګټلې، چې خپل تجارت يې ورباندې پيل کړ. د چين له خوا به چې کومې قافلې راتلې، دوی نه به يې مال اخيست او د ميان مار نورو ښارونو ته به يې لېږلو.

د ده ژوند ښه شو. ښه خواړه يې پيل کړل، رنګارنګ مېوې، غوښې، وريجې او سابه د ده په کور کې پخېدل او د ژوند په خوند پوه شو .

کشر ورور يې په رنګون کې مزدوري پيل کړه او چې پيسې يې راټولې کړې، نو مځکه يې پرې واخيستله، ورو ورو ده هم پيسې پيدا کړې، د خپلې مځکې ښې وريجې، مېوې او سابه به يې خوړل. صحت يې ښه شو او د خپل کلي اېشېدلې وريجې او دال ترې هېر شول .

د دواړو پلار هماغسې په کلي کې اوسېده او ماښام چې به اېشېدلو وريجو ته کښېناست، نو دواړه زامن به يې يادول. د زامنو خبر به ورته راتلو چې دوی اوس ښه شوي دي .

يوه ورځ د کروندګر کلي ته د زيارت کوونکی يوه ډله راورسېدله. دوی په دې کلي کې جوړ د يوې زړې پګوډا د ليدو لپاره راغلي وو .

په بودايي هېوادونو کې پګوډا يو څو پوړيزه زيارت وي، چې سپېڅلی تبرك (وېښته، بت يا دغسې نور شيان) په کې اېښي وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زيارت كوونكي ډېر شتمن خلك وو او دوى د كلي په لوى ميدان كې خپل تمبوان ووهل او لوى لوى دېگونه يې د خوړو د پخولو لپاره بار كړل. بوډا كروندګر هم د دوى د ننداري لپاره ورغلو، په دويمه ورځ زيارت كوونكو د كلي ټولو خلكو ته ډوډۍ وكړه. ماښام اورونه بل وو او د كلي په يوه كور كې هم ډوډۍ پخه نه شوه. زيارت كوونكو په مځكه لوى لوى څادرونه اوار كړل او خلك ورباندې كښېناستل، چې ډوډۍ وخوري. ډوډۍ داسې وه چې په كلي كې هېڅا داسې شيان چېرې نه وو خوړلي.

هلته ښې ملايمې سپينې وريجې وې، د ماهيانو كباب و، د چرګ غوښه وه، د سپينو اوړو غوړې نازكې ډوډۍ وې. څو قسمه مېوه او سابه وو، چې په ډول- ډول طريقو پاخه شوي وو .

ډوډۍ پيل شوه، سپين ږيري كروندګر چې يوه مړۍ خولې ته كړه، نو خپل زامن ورته په زړه شولو فكر يې وكړ چې زه دا دومره ښو خوړو ته ناست يم. خداى خبر چې زما زامنو به نن څه شى خوړلى وي كه نه. په دې فكر يې له سترګو اوښكې روانې شوې. په دسترخوان ناستو كسانو ترې پوښتنه وكړه، چې څه چل دى، ولې ژاړې؟

سپين ږيري وويل :

زما زامن د خوارۍ له لاسه له كلي تللي دي. په دې كلي كې چېرې هم دومره ښه ډوډۍ موږ نه وه خوړلې. اوس مې دومره ښه خواړه وليدل، نو له ستوني مې نه تېرېږي. ارمان مې دى چې هغوى هم راسره واى. دا ډوډۍ راته خوند نه راكوي .

دا يې وويل او له دسترخوانه راپاڅېد، د خپل كور پر لوري روان شو .

راهب چې دا كيسه وكړه. نو ميندان پاچا سر وخوځاوه او ويې ويل :

دا رښتيا دي چې مور و پلار تل د اولاد غم كوي، پاچا هم د خپل ملت پلار وي او چې ځان پلار ګڼي، نو كه ملت يې په بد حال كې وي، چېرې به هم په مړه ګېډه ډوډۍ ونه خوري .

كه دى ځان پلار نه كړي، نو د دې حق نه لري چې پر تخت كښېني او د خلكو لپاره فيصلې وكړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سردار ناوې- [د ناروې کیسه]

په یوه کلي کې د یوه سردار یا د نواب ښځه مړه شوه. نو خپلو خپلوانو او ملګرو ورته مشوره ورکړه، چې بل واده دې وکړي .

سردار اولاد نه درلود، خو مال او دولت ورسره ډېر و، یو عیب په کې و، هغه دا چې سخت شوم و، بله دا چې عمر یې له شپېتو اوښتی و او په خپل کلي کې چا ورته خپله لور_ خور نه ورکوله. خو په خپله د ده دا خیال و، چې دی دومره زیات مال لري، نو که هرځای غواړي، واده کولای شي او شرط یې دا و، چې پېغله به کوي .

یوه ورځ پر اس سپور خپل لوی کور ته روان و، چې په لاره یې یوه پټي کې ډېره ښکلې جینۍ ولیده، دا د کوم کروندګر لور معلومېده. سردار فکر وکړ، چې ښه شتمنه کورنۍ خو به ما ته خپله لور نه راکوي، راځه دا غریبه جینۍ وغواړه.

خپل خدمتګار ته یې وویل چې د جینۍ په هکله دې معلومات ورکړي. هغه خبر راوړ چې دا جینۍ د هغه د یوه کروندګر لور ده او پلار یې لا پخوا د سردار نه یو څو روپۍ پور اخیستې دي او تر اوسه یې بېرته نه دي ورکړي .

سردار په دې خبره خوشحاله شو او په بله ورځ بیا د مځکو پر لوري ورغی، هلته جینۍ لګیا وه په پټو کې یې مرخېړي (خرېړي) راټولول.

ده د خپل اس واګې راښکلې او پر جینۍ یې غږ وکړ، چې ده ته دې حاضره شي .

جینۍ خو لومړی حیرانه پاتې شوه، چې دومره لوی سړی له دې څه غواړي؟ خپل لاسونه یې په لمن پاك کړل، خولۍ یې پر سر کېښوده، په لستوني یې مخ پاك کړ او راغله د سردار مخې ته ودرېده. د سردار خوله نه جوړېده، چې ورسره خبرې وکړي، ځکه جینۍ ډېره نېغه ولاړه وه او یو څو شېبې چې همدغسې تېرې شوې، نو جینۍ ورته په سخته لهجه وویل :

وایه څه وایې؟... زه دې له کاره وویستم.

د سردار ژبه ګنګوسې شوه. لاړې یې وچې شوې.

بیا یې وویل:

زه د یوې ښځې په لټه یم، چې واده ورسره وکړم .

جینۍ تندی تریو کړ، یو لاس یې پر ملا کېښود او ورته یې په چیغه وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې لپاره دې زما وخت ضايع کړ. ښځه کوې نو ورشه ښار ته.

سردار موسکی شو او ورته ويې ويل :

زه غواړم چې له تا سره واده وکړم .

جينۍ سم له لاسه ورته وويل :

ستا نه ډېره مننه، خو زه له تا سره واده کول نه غواړم .

د سردار مخ له قاره تك سور شو. اس ته يې يو چابك راخلاص کړ او له هغه ځايه لاړ. اوس خو به هغه هره ورځ له مځکو تېرېده او په جينۍ به يې غږ کاوه. جينۍ هم بده وه، کله- کله به يې ورته ښکنځلې او بد رد هم ويل. خو هر څومره چې جينۍ انکار کاوه، د سردار ضد هم ورسره زياتېده .

اخر دوستانو ورته مشوره ورکړه، چې د جينۍ له پلار سره دې خبره وکړي .

د جينۍ پلار هسې هم د سردار پوروړی و، نو قريباً هره شپه به يې خپلې لور ته هم دا يوه خبره کوله، چې سردار ښه سړی دی. ډېر مال لري او که واده ورسره وکړې، نو په پټيو کې به له کاره بېغمه شې .

څو مياشتې تېرې شوې، خو يوه ورځ سردار خپل يو خدمتګار د جينۍ پلار ته واستاوه او ورته ويې ويل :

زه چې د کوم شي غوښتنه لرم، که هغه نه شې راکولای، نو بيا د پور ټولې پيسې همدا اوس راکړه .

د جينۍ پلار سخت وارخطا شو او د ځان د خلاصولو لپاره يې خدمتګار ته وويل چې راتلونکې اوونۍ د خالي په ورځ به ستا شي، ارو مرو به ستا کور ته ورسېږي .

سردار چې دا واورېدل، نو ډېر خوشحاله شو، د خدمتګارانو مشري ته يې پيسې ورکړې، چې د ښار له يوه دکان څخه دې د واده سپين کميس او نور شيان د ناوې لپاره واخلي. ده خپل يو څو ملګري هم په دې ورځ راوغوښتل او د واده د ډوډۍ لپاره يې يوه ساده مېلمستيا جوړه کړه .

د خالي په ورځ هغه خپل خدمتګار او يوه ګاډۍ د جينۍ کور ته ورواستول، چې د کوم شي لوز ورسره شوی و، هغه دې سردار ته ورکړل شي .

خدمتګار د جينۍ پلار ته دا خبره وکړه، هغه د خپلې لور نه بېزاره او له سردار نه په وېره و. خدمتګار ته يې وويل :

ستا د سردار امانت بهر په پټيو کې دی. ورشه له هغه ځايه يې په خپله واخله .

دا يې وويل او په ځان پسې يې تمبه پورې کړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خبر و، چې د سردار خدمتګاران به جینۍ په زوره بیايي او نه يې غوښتل چې د هغې چیغې يې تر غوږ ورشي .

خدمتګار چې پټې ته لاړ، نو جینۍ د هرې ورځ په شان له مځکې نه مونډان راټولول، هغه ورته په چیغه وویل :

زما سردار خپل امانت غواړي، چې ستا پلار يې د ورکولو لوز ورسره کړی و .

جینۍ چې دا واورېدل، نو لومړی خو حیرانه شوه، بیا سخته په قار شوه، خدمتګار ته يې وویل :

ودرېږه، چې ستا د سردار امانت دروسپارم.

دا يې وویل او هغه زړه اسپه چې اوس له کاره لوېدلې وه، ورته يې راوستله، یو پړی يې د هغې له غاړې تاو کړ او خدمتګار ته يې وویل :

زما پلار ستا سردار ته هم د دې اسپې د ورکولو لوز کړی و.

خدمتګار اسپه په مخه کړه او په زړه کې حیران و، چې د دې زړې اسپې لپاره بیا د ګاډي د ورلېږلو څه حاجت و.

کورته چې ورسېد، نو خدمتګار اسپه د لويې دروازې نه بهر پرېښوده. په خپله په منډه دننه لاړ او سردار ته يې وویل :

ستاسو امانت مې راوړ.

سردار خوشحال شو او د خدمتګارانو مشرې ته يې وویل :

ډېر په احتیاط يې زما د مور کوټې ته ورسوئ او د واده لپاره يې تیاره کړئ .

خدمتګاره حیرانه وه، چې سردار د دې زړې اسپې لپاره دومره خواري کړې وه، خو بیا يې په خپلو کې خبرې کولې، چې کېدی شي دا هم د شتمنو خلکو د مشغولا او د ساعتېرۍ یوه طریقه وي. سردار لکه چې د خپلو ملګرو د خندولو لپاره دا هرڅه کوي. دوو کسانو اسپه یوې لويې کوټې ته ورسوله، دوو خدمتګارو ښځو د واده سپین کمیس د اسپې په غاړه کړ، د ګلانو ګېډۍ يې ورته په سر وتړله، په وړاندېنیو سمونو يې ورته سپینې دستانې او شاتنیو يې سپینې جرابې واغوستې. یو خدمتګار په منډه د ناستې لويې کوټې ته ورغی او اعلان يې وکړ، چې ناوې تیاره ده .

سردار او نور ټول مېلمانه له خپلو ځایونو څخه اوچت شول، یو پادري صاحب هم هلته تیار ولاړ و. سردار صاحب یو سپین ګل په خپل کوټ ټومبلی و او خدمتګارې ته يې اشاره وکړه، چې ناوې راولي.

د ناوې په جامو کې زړه اسپه ورو ورو د مېلمنو کوټې ته رادننه شوه. د ټولو له خولې یوه سلګۍ د چیغې په ډول راووتله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار له غوسې او قاره په چيغو شو. په کوټه کې دومره شور، ځوږ راپورته شو، چې اسپه خواره وارخطا شوه، يوه لغته يې خدمتګارانو ته راخلاصه کړه او له کوټې په ترپکو ووتله. وايي چې دا سردار د خپلو مېلمنو په وړاندې دومره پيکه شو، چې بيا يې ټول ژوند له چا سره نه ليدل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هینسل او ګریټل- [د ډنمارك کیسه]

ډېر پخوا د یوه ځنګل پر څنډه په یوه وړوکي کور کې دوه ماشومان د خپل پلار او میرنۍ مور سره اوسېدل. د هلك نوم هینسل او د جینۍ نوم ګریټل و .

د دوی پلار به په ځنګله کې لرګي وهل او په کلي کې به یې خرڅول، په هغه خپل دواړه ماشومان ډېر ګران وو. خو د ښځې یې دا خبره نه خوښېده. هغې به په څه نا څه پلمه غوښتل چې دواړه دې له کوره لاړ شي .

یوه ورځ یې له خپل خاوند سره جنګ وکړ، چې هغه نور د دوی خدمت نه شي کولای. د شپې تر ناوخته لګیا وه او اخر یې سړی دې ته اړ کړ، چې سهار به دوی ځنګله ته ځي او لرګي به راټولوي. سهار دوی راپاڅېدل، نو مور او پلار ورته لږه وچه ډوډۍ ورکړه او ځنګل ته یې روان کړل .

هینسل له وړاندې نه خپل جېبونه له کاڼو ډك کړي وو. دوی چې په کومه لار تلل، پر هغې به یې یو- یو کاڼی غورځاوه، چې د بېرته راتګ لار پیدا کړي .

هغه ورځ چې دوی مزل وکړ، نو یوځای کې یې دمه وکړه، پلار ورته د لرګو اور بل کړ، دوی ډوډۍ وخوړه او ورسره خوا کې پر یوه نرم ځانا ویده شول .

دوی چې له خوبه پاڅېدل، نو مور و پلار یې نه وو او د ماښام تیارې په خپرېدو وې، په ځنګله کې د مرغانو او ځناورو شور و، ماشومان سخت وېرېدل، خو هینسل د یوې لویې ونې ببخ پیدا کړ، چې په کې سوری جوړ و، دواړو هم په دې کې شپه تېره کړه.

په بله ورځ دوی د کاڼو په لټه کې شول، چې هینسل له خپله جېبه په لار کې غورځولي وو. غرمه دوی بېرته خپل کور ته ورسېدل، پلار یې ډېر خوشحاله شو، خو مور یې په قار شوه، یو څو ورځې چې تېرې شوې، نو ښځې له خپل خاوند سره بیا جنګ شروع کړ، چې د کور خرڅ نه شي پوره کولای. یا خو دې ډېرې پیسې کور ته راوړي او یا دې واړه چېرته واستوي، خو د هغې خبره ونه منل شوه.

سړی یوه شپه د خپلو اولادونو په غم کې داسې ناارامه تېره کړې وه، چې اوس یې نه غوښتل چې دوی بیا ځنګل ته بوځي .

یوه ورځ چې سړی په کور کې نه و. ښځې ډوډۍ پخه کړه او ماشومان یې له ځان سره کړل، چې دوی په ځنګل کې ورخوشې کړي. هینسل په دې پوهېده، هغه دومره وخت پیدا نه کړ، چې په لار کې کاڼي وغورځوي، خو د ډوډۍ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړې وړې ټوټې يې په ټوله لار کې اچولې، د غرمې مهال چې يوځاى ته ورسېدل، نو هغې لرګي راټول کړل، دوى ته يې اور بل کړ او ورته يې وويل :

تاسو کښېنئ، زه مو په پلار پسې ورځمه چې هغه راشي نو بيا به يوځاى کور ته ځو.

ماشومانو ځان ښه تود کړ، بيا يې پاتې ډوډۍ وخوړه او ويده شول. چې راپاڅېدل، نو بيا د خپل کور پر لوري روان شول، خو هينسل چې د ډوډۍ کومې ټوټې پر لاره غورځولې وې، هغه مرغانو خوړلې وې، دوى لاره ورکه کړه او د ځنګل بلې څنډې ته ورسېدل. هلته څه ګوري چې له چاکلېټو جوړ شوى وړوکي غونډې کور و. د هغه کړکۍ او دروازې له بسکېټو وې، دوى د کور چارچاپېره وګرځېدل، خو څوك يې په کې ونه موندل.

ګريټل دومره وږې وه، چې د يوې کړکۍ نه يې بسکېټ رامات کړل او ويې خوړل. هينسل هم د چاکلېټو ټوټې راشکولې او خولې ته يې اچولې، خو ناڅاپه يوه بوډۍ کروپه له کوره راووتله او دوى ته يې په قار وويل :

تاسو زما کور ولې خورئ؟

هينسل او ګريټل دواړه وارخطا شول. لاسونه يې له چاکلېټو ډك وو. ښځې ورته وويل :

تاسو زما له کوره غلا کړې ده، اوس به تاوان راکوئ .

بيا يې هينسل په يوې کوټې کې بندي کړ او ګريټل ته يې وويل چې ته به زما د کور ټول کارونه کوې .

ما شومانو ټوله شپه په خپل کور پسې ژړل. سهار وختي ښځه راپاڅېده او ګريټل يې په کار اخته کړه، خود هينسل لپاره يې ښه ښه خواړه پاخه کړل او هغه ته يې خوړو لپاره ورکړل. بيا يې دې بېرته په ګوټه کې بند کړ. ګريټل به ځاى جارو کړ. لوښي به يې ووينځل، ځايونه به يې راټول کړل، خو هغې ته به يې لږه ډوډۍ ورکوله .

يو څو ورځې همدغسې تېرې شوې، يوه ورځ هغې ښځې هينسل ته وويل، چې خپل لاس د کوټې له کړکۍ بهر راوباسه. ده چې لاس رابهر کړ، نو هغې د ده ګوتې په خپلو لاسونو کې ونيولې. ښکته پورته يې کړې، بيا له ځان سره په شونډو کې وګرېده:

زره غوښه ورباندې نه ده ختلې.

هينسل چې دا خبره واورېده، نو پوه شو، چې دا ښځه جادوګره وه او ده ته يې ځکه ښه خواړه ورکول، چې دى چاغ شي او کله چې دى چاغ شي، نو بيا به يې حلال کړي او وبه يې خوري .

هينسل تر دې وروسته بيا په مره ګېډه ډوډۍ نه خوړله او ګريټل ته يې هم په غوږ کې دا خبره کړې وه. جادوګرې به يې په هره درېيمه څلورمه ورځ د هينسل په ګوتو غوښې کتلې. اخر يوه ورځ يې ګريټل ته وويل چې له کوره بهر تر يوه لوى دېګ لاندې دې لرګي راټول کړي او اور دې بل کړي. په دېګ کې جادوګرې له پخوا د اېشېدو لپاره اوبه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اچولې وې. گرېټل چې دا ولیدل، نو پوه شوه چې نن به یې ورور وژني. هغې لږ لږ لرگي په نغري کې ایښودل، چې اوبه ژر ونه ایشېږي .

کله چې به جادوگره دننه لاړه، نو دې به نغري نه لرگي وایستل، چې اور تت شي. ډېر وخت چې تېر شو، نو جادوگره په قار شوه. گرېټل ته یې وویل :

ته وگوره چې اوبه اېشېدلې دي که نه؟ په نغري کې نور لرگي کښېږده.

گرېټل اوس ډېره ناامیده شوې وه. خو بیا یې هم زړه کلك کړ او جادوگرې ته یې وویل :

زه د دېگ دننه نه شمه لیدلای، چې اوبه اېشېدلې دي که نه. ته راشه په خپله یې وگوره.

جادوگره دېگ ته نژدې راغله. د هغې سر یې لیرې کړ او ورتېټه شوه. بس په دې وخت کې گرېټل خپل ټول توان یوځای کړ. د جادوگرې پښې یې ونیولې او هغه یې دېگ ته ورټېله کړه. جادوگرې یوه چیغه کړه. د دېگ سر یې له لاسه ولوېد او دا اړولې په اېشېدلو اوبو کې پرېوته.

گرېټل ژر ژر ټول لرگي په نغري کې کېښودل او اور په غرغنډو شو. بیا دې منډې کړې، د جادوگرې تر بالښت لاندې یې د کوټې کنجیانې وموندلې او ژر یې ورور له کوټې راخلاص کړ. جادوگرې کړیکې وهلې، دواړو ماشومانو شاته نه کتل او له هغه ځایه یې ځغاستل .

دوی ډېر وخت په ځنگله کې په منډه وو، اخر یې یو ځای د لرگیو د ماتولو غږ واورېد، دوی د غږ پر لوري لاړل او څه گوري چې پلار یې تبر په لاس ونې وهي .

پلار یې چې دواړه اولادونه ژوندي ولیدل، نو له خوشحالۍ نه یې په سترگو کې اوښکې راغلې .

دوی یې په غېږ کې ونیول او کور ته یې راوستل. په کور کې د ده ښځه نه وه، د ماشومانو له ورکېدو وروسته ده هغه هم له کوره شړلې وه. ځکه چې د دوی ډوډۍ هم نه پوره کېده او بیا تر څو چې د دوی پلار ژوندی و، دوی یې یوازې په ځنگله کې نه پرېښودل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپېڅلې مچۍ - [د یونان کیسه]

په لرغوني یونان کې د خلکو مذهب هغسې نه و، چې په اوسني زمان کې يې موږ پېژنو.

دوی پر الله باور کاوه. هغه مخلوق چې د دوی په عقیده د اولمپس پر غرونو يې ژوند کاوه او د هر څه په وس او قدرت کې یو کار وي. د دوی په عقیده تر ټولو باقدرته او د الهانو مشر �زیوس� نومېده او د یونانیانو په باور زیوس د هر هغه انسان، ځناور، مرغه او چینجیو درناوی کاوه، چې په ماشومتوب کې يې د ده، یانې د زیوس خدمت کړی و. د هغه شوده (پیۍ) ډېرې خوښې وې. هغه چیلۍ چې په ماشومتوب کې يې ده ته خپلې شیدې ورکړې وې، په زاړه عمر کې يې د اسمان ستورو سره کښېنوله. همدغسې د ده شات (ګبین) هم خوښ وو، ځکه خو يې د شاتو مچیو ته ښکلې او پیاوړې وزرې ورکړې، چې د ځان ساتنه په ښه شان وکړای شي .

نو کیسه داسې ده چې د دې لرغوني یونان په یوه وړوکي ښار کې یو شتمن سړی اوسېده، له ده سره ډېرې چیلۍ وې او د دوی د ساتنې لپاره يې یو مریی (غلام) ساتلی و. دا مریی کوماتاس نومېده، کله چې به د غرونو واورې ویلې شوې او په غرونو کې به شنه واښه راوټوکېدل، نو کوماتاس به د خپل بادار په اجازه ټولې چیلۍ (وزې) په مخه کړې، د هیلیکون غره ته به يې بوتللې. ټوله ورځ به چیلۍ په شنو وښو اخته وې، کوماتاس به خپله شپېلۍ غږوله او د ونو، بوټو، ځنګلي مېوې به يې خوړلې. د شپې به يې د یوې چیلۍ په شیدو ځان موړ کړ. خپله شړۍ به يې له ځانه تاو کړه او تر یوې ونې لاندې یا له تیږې سره جوخت به غونډ منډ ویده شو .

کوماتاس به کله- کله په نیمه شپه کې ډېر ښکلي سازونه واورېدل، دا موسیقي به دومره مسته وه، چې د هغه زړه به ګډا غوښته، خو بیا به يې سترګې خوب یووړې .

دی هم د نورو خلکو په شان په دې عقیده و، چې دا سازونه ښاپېرۍ غږوي ورته ګډېږي، خو ده په خپله چېرې هم ښاپېرۍ په سترګو نه وه لیدلې .

یوه شپه دی پر مځکه پروت و، په اسمان کې يې د ځوارلسمې سپوږمۍ ته کتل، چې ناڅاپه هغه بیا سازونه واورېدل او ورسره يې د خندا او د ګډا غږونه هم تر غوږ شول .

دی له خپله ځایه پاڅېد، پر یوه اوچته تیږه ودرېد او خوا و شا يې وکتل، ښکته د یوې روانې چینې له اوبو سره د ښاپېرو یوه جوپه وه، چې ځینې په کې په څرخ ګډېدې او نورو ورته سازونه غږول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوماتاس په خپل ځای ساه نیولی ولاړ و، دی نه پوهېده چې څه وکړي. د ښاپېریو لیدل ډېر ناشونی کار و او ده غوښتل چې دوی ته څه شی ډالۍ کړي. خو بې له خپلې شپېلۍ او یوې شړۍ نور ورسره هېڅ هم نه وو. هاغلته پر تیږه کښېناست او پوه نه شو چې کله خوب یووړ او ښاپېرۍ تر کومه ګډېدې .

دی چې سهار پاڅېد، نو ټوله ورځ یې همدغه چورت واهه، کله- کله به یې شپېلۍ وغږوله، خو په دې کې هم ورته څه خوند نه و. اخر یې چیلیو ته فکر لاړ، د ده بادار چېرې هم په ده غرض نه و کړی. چیلۍ دومره ډېرې وې، چې کوماتاس فکر وکړ، که یوه په کې ښاپېرو ته ډالۍ کړي، نو هېڅوك به خبر نه شي .

کوماتاس تر ډېره وخته دا خبره کرله، ربېله اخر مازیګر مهال یې یوه چیلۍ حلاله کړه او د ځنګل د قربانګاه پر کاڼي یې کېښوده... زړه یې ارامه شو.

له بده مرغه په بله ورځ د کوماتاس بادار ځنګل ته راغی... چیلۍ خو به یې یا شمېرلې یا نه، خو له قربانګاه سره نژدې یې وینه ولیده او بیا د چیلۍ پوستکی هم له یوې ونې سره ځوړند و.

سخت بدګومانه شو، کوماتاس ته یې په قار وویل :

زما په تا ډېر اعتبار و، خو ته بې ایمانه وې. نور دربانديې باور نه شمه کولای، د چیلۍ تاوان خو یې له کوماتاس نه یې نه شو اخیستلای، ځکه دی ډېر خوار و. خو د سزا په توګه یې دی د لرګي په یوه صندوق کې بند کړ او د خپلې مانۍ تر شا یوې شاړې کندې ته یې ورغوځار کړ .

د هیلیکون په غره کې اوسېدونکو ښاپېریو یو څو ورځې د دروزې د شپېلۍ غږ نه اورېده. دوی حیرانه وې چې شپېلۍ غږوونکی کوماتاس چېرته ورك شو. بیا د ده په لټون پسې یوه لولکۍ روانه شوه. دا لولکۍ به په ونو، بوټو ګرځېده او د کوماتاس پوښتنه به یې کوله. هر چا چې کوماتاس له خپل بادار سره لیدلی و، لولکۍ ته یې لاره ورښودله.اخر لولکۍ د شتمن سړي تر کوره ورسېده، خو دی یې هلته ونه موندلو.

د مانۍ له لویې دروازې سره جوخت لګېدلي د ګلابو بوټي ورته خبر ورکړ، چې د مانۍ تر شا یو صندوق دې پیدا کړي .

لولکۍ همدغسې وکړل او د صندوق له یوه سوري نه یې وکتل، چې کوماتاس په کې بند و. لولکۍ بېرته ښاپېرو ته خبر راوړ او بیا د ښاپېرو یوه غونډه پیل شوه. هر چا خپله خپله ډنګوله، خو ټول په دې رضا شول چې مهم کار د کوماتاس ژوندي ساتل وو. د صندوق له وړو سوریو نه نور هېڅ شی نه شو رسېدای، یوازې د شاتو مچیو ورته شات رسولای شول. بیا داسې وشول چې د شاتو د مچیو یوه جوپه به د صندوق خوا و شا بنګېده.

یوه یوه مچۍ به د یوه سوري له لارې صندوق ته ورننوتله، د کوماتاس پر شونډو به یې لږ شات ورڅڅول او بیا به بهر راوتله. په دې حال کې یو کال واوړېد.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ شتمن سړي ته ورپه زړه شول، چې کوماتاس به په صندوق کې مړ وي، خپلو مریيانو ته یې امر وکړ، چې صندوق دې پرانیستلای شي او د کوماتاس هډوکي دې په مځکه ښخ کړای شي .

مریيانو چې صندوق پرانیست، نو ویې لیدل چې کوماتاس په کې ژوندی پروت و، ټول حیران وو، خو کوماتاس ورته وویل چې ما ته د شاتو مچیو خواږه رارسول.

د هغه بادار خبر شو، نو دی هم حیران پاتې شو. خو بیا خپل مذهبي مشر ورته وویل :

د کوماتاس درجه ډېره اوچته ده. شات د زیوس خوښ دي او دی یوازې خپلو اوچتو بندګانو ته دا خواږه وررسوي .

شتمن سړی اوس پر خپلو کړو پښېمانه و، نو کوماتاس یې له لاسه ونیو او له ځان سره یې کښېناوه. له ده یې وپوښتل چې څه شی غواړې؟

کوماتاس ورته وویل :

زه بېرته په ځنګله کې ستا د چیلیو ساتنه غواړم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېره- [د ترکيې کيسه]

ډېر پخوا د اوسنۍ ترکيې په يوه غريزه سيمه کې يو هلك له خپلې كونډې مور سره اوسېده .

د دوی وړوکی کور (جونګړه) له ښاره بهر په بېديا کې و .

يوه ورځ د سيلۍ او باران په سخت توپان کې دواړه مور او زوی په کور کې ناست وو، د تندر له غږ سره به ښځه ورپېده. دې د کور بهرنۍ تمبې ته يوه غټه تيږه کېښوده او زوی ته يې وويل :

زه خو نن ډېره سخته وېرېږمه. خدای خبر چې نن مې دا وېره ولې په زړه کې ناسته ده .

هلك مور ته وکتل. لږ حيران شو او ويې ويل :

وېره! دا څه شی وي؟

مور ورته وويل :

وېره داسې بلا ده چې هر انسان يې په خپل ژوند کېويني او بيا د دې په پنجو کې راګير شي .

هلك تر ډېره وخته غلی ناست و، دواړو ډوډۍ وخوړه او خوب ته پرېوتل. هلك تر ناوخته د وېرې په هکله فکر کاوه. داسې يې ګڼله چې ګوندې �وېره�رښتيا يوه بلا ده. کرۍ شپه يې همدغسې تېره کړه او سهار وختي يې چې مور لا له خوبه نه وه پاڅېدلې، دی له خپلې جونګړې راووت او يوې خوا ته روان شو، ټوله ورځ په پښو روان و، چې ستړی به شو نو له يوې ونې سره به يې ډډه ولګوله.

له چينې يا ويالې نه به يې اوبه وڅښلې. په لار کې به يې همدغه چورت واهه، چې كه �وېره� راته مخې ته راغله، نو سملاسي به يې وژنم.

لمر چې د غرونو شا ته پټ شو، نو ده له ليرې نه يوځای رڼا وليده، چې ورنژدې شو، نو ويې ليدل چې يو څو تنه له اور نه چاپېره ناست وو، خپل چاقوان يې په تيږو تېره کول. دوی ټول شوکماران وو او د شپې د شوکې لپاره يې ځانونه تيارول .

د هلك ساړه شوي وو. پر دې کسانو يې سلام واچاوه او اور ته نژدې کښېناست. سړو يو بل ته په سترګو کې اشارې وکړې. خو د هلك له حالت نه څرګندېده چې دی هېڅ نه لري .

يو تن ترېنه پوښتنه وکړه:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته له کومې راغلی یې او کومې خوا ته روان یې؟

هلك چې لاسونه یې اور ته نیولي وو، دوی ته وویل :

زه د وږې په لټه راوتلی یم. که مې پیدا کړه، نو ژوندی به یې نه پرېږدم.

شوکماران په خندا شول، خو ددوی مشر هلك ته وویل :

زه خبر یم، چې وږه چېرته اوسېږي، که ته غواړې چې ویې وینې، نو دا اوږه، کوچ او شات واخله، مخامخ د ونو شا ته یوه هدیره ده، هلته لرګي ډېر دي، له دې ځایه یوه دره واخله. هلته اور بل کړه، موږ ته خوږه ډوډۍ پخه کړه، وږه به درته په خپله ځان ښکاره کړي .

هلك د شوکمارانو نه ټول توکي په یوه غوټه کې وتړل. یوه بله دره یې په بل لاس کې واخیسته او د ونو پر لوري روان شو. اوس هرې خوا ته تکه توره تیاره وه. هلك چې د شوکمارانو له سترګو پناه شو، نو ټولو پرېچ وهلو.

هلك هدیرې ته ورسېد، نو تیرې یې راټولې کړې، وچ لرګي یې په کې کېښودل او اور یې بل کړ، بیا یې اوږه، کوچ او شات یوځای کړل. د یوه قبر له پاسه په کنډولي کې اوبه ایښې وې، د اوړو ډوډۍ یې جوړه کړه او د سرې شوې ډبرې له پاسه یې کېښوده.

ډوډۍ چې پوره پخه شوه، نو هلك هم ښه دمه کړې وه، خوا و شا یې کتل، چې وږه به چېرته وي. په دې کې اور ته نژدې قبر نه یو لاس رابهر شو او ورسره یو غږ هم راپورته شو، چې : �دا ډوډۍ دې زما لپاره پخه کړې ده؟.�

هلك ورته وویل :

نه، نه، دا ډوډۍ مې هلته بره یو څو تنو لپاره پخه کړې ده .

دا یې وویل او ګرمه ډوډۍ یې له تیرې راواخیسته... د غوټې په خالي ټوکر کې یې تاو کړه، یوه بله دره یې له اوره راواخیسته او بېرته یې د شوکمارانو ځای ته ځان ورساوه.

په دوی کې یو څو تنه په خپل کار پسې تللي وو، خو د دوی مشر اوس هم هلته ناست و، هلك چې یې ولید، نو بیا حیران شول. پوښتنه یې ترې وکړه:

وږه دې ولیده؟

هلك ورته وویل :

نه، هلته خو تش یو لاس له قبر نه راووتلو، چې له ما یې ډوډۍ غوښته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوكمارانو مشر ډوډۍ ټوټې ټوټې كړه او په ټولو يې وويشله. هلك هم خپله برخه ډوډۍ وخوړه او اور ته نژدې پرېوتو .

د شوكمارانو مشر ورته وويل:

سهار د دې غونډۍ بلې خوا ته ورشه، هلته يوه كچه لاره د اوبو يوه تالاو ته ځي، ما اورېدلي دي، چې په دې تالاو كې وېره اوسېږي .

هلك ډېر ستړی و، دا خبره يې واورېده او سترګې يې پټې كړې. په بل سهار چې هلك پاڅېد، نو اور مړ و او ټول شوكماران له هغه ځايه تللي وو. ده ته يې يو څو ټوټې وچه ډوډۍ پرې ايښې وه .

هلك ځان تازه كړو، ډوډۍ يې وخوړه او پر غونډۍ وخوت، يوه كچه لار يې پيدا كړه او په هغې روان شو. د لارې په پای كې د اوبو يو لوی تالاو و.

خو هلته يې يوه عجيبه ننداره وليده. د اوبو دپاسه په هوا كې يوه زانګو وه، چې يو ماشوم په كې ژړل .

هلك يو څو شېبې ماشوم ته وكتل او فكر يې وكړ، چې دی ولې ژاړي او زانګو په هوا كې څنګه ولاړه ده. په دې كې يوه ځوانه جينۍ له اوبو راووتله، چې وېښته او جامې يې وچ وو. هلك ته يې وويل :

دا زما ورور دی. زه په خپله زانګو ته نه شمه رسېدلای، غواړمه چې خپل ورور له زانګو نه راواخلمه. هلك ورته وويل :

زه به په اوبو كې ښكته شم، ته زما په اوږو كښېنه او خپل ورور له زانګو راواخله.

هلك اوبو ته ورښكته شو. جينۍ د ده پر سر لاس كېښود او پر اوږو يې كېښناسته، هلك ورو ورو د زانګو پر لوري روان شو. خو جينۍ خپل لينګي د هغه د څټ نه كلك راتاو كړل او زور يې ورله وركړ.

هلك سخت په قار شو، دا يې له لاسه ونيوله او اوبو ته يې ورغوزاره كړه. جينۍ هم ورسره ښه كلكه نښتې وه. هلك د هغې مرۍ ته لاس كړ او دا يې له ځانه ليرې كړه، په دې پرزونو كې د جينۍ د غاړې د سرو زرو زنځير د هغه په لاس كې پاتې شو او ده په چټكۍ له تالاو نه ځان وايست. پاس چې ګوري، نو زانګو هلته نه وه. هرڅه ورك وو .

هلك د سرو زرو زنځير په خپله غاړه كې واچاوه او د غونډۍ بلې خوا ته روان شو .

ټوله ورځ يې سفر وكړ او مازيګر مهال د يوه ښار دروازې ته ورسېد، هغه وخت به د ښارونو چاپېره دېوالونه جوړېدل او د بهر وتلو لارې به ماښام تړل كېدې.

كوم مسافر چې به ناوخته راورسېدل، د هغوی لپاره له دروازې نه بهر سرايونه جوړ وو. هلك ديوه نانوای د تنور مخې ته كښېناست او په تنور كې پرېوتې ډوډۍ چې نانوای يوې خوا ته ايښودلې او خلكو په خپل وار رااوچتولې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی د اخیستلو په انتظار شو. اخر د ده وار هم راورسېد، نیمه پخه نیمه سوځېدلې ډوډۍ یې وخوړه او هملته یوې خوا ته پر مځکه ویده شو.

سهار چې ښار ته وردننه شو، نو ویې لیدل چې خلك د سمندر پر لوري روان وو. هلك هم ټولو سره مل شو، خبر شو چې یوه بېړۍ پرون رارسېدلې وه، خو اوس د ډوبېدو په حال کې ده، د سمندر پر غاړه ډېر خلك ولاړ وو، چا ژړل، چا دعا ته لاسونه نیولي وو.

بېړۍ له یوې غټې تیږې سره ولاړه وه. په دې کې ټولو ملاحانو زور لګولی و، چې ساحل ته یې راولي. خو داسې ښکارېده چې بېړۍ د سمندر په اوبو کې دننه په کوم شي پورې نښتې وه او ورو ورو په ډوبېدو وه .

خلکو په وړو وړو کښتیو کې په دې بار سامانونه او نور خلك راښکته کول .

هلك جامې وایستلې او سمندر ته یې ټوپ کړل. ده اوږده ساه واخیستله او د سمندر تل ته یې ځان ورساوه. هلته یې ولیدل چې یوې ښځې د بېړۍ لنګر په لاس کې نیولی دی او ځان ته یې راکاږي.

هلك په دې ښځې ورټوپ کړل، زنځیر یې د هغې له لاسه لیرې کړ او د هغې په وهلو سر شو. بیا یې دا له وېښتو راونیوله او په یوې تیږې پورې یې وتړله.

هلك چې له اوبو راوتلو، نو بېړۍ له خطره بهر وه. خلکو خوشحالیانې کولې. دی دومره ستړی و، چې خپلې جامې یې په غاړه کړې او بېرته ښار ته لاړ. هلته تر یوې ونې لاندې پرېوتو او ویده شو.

مازیګر مهال چې دی راپاڅېد، نو د ونې نه یې د خبرو غږ واورېد. یوې ښځې ویل :

ما یو داسې زړور ځوان لیدلی دی، چې په هدیره کې یې ډوډۍ پخوله، ما له یوه قبر نه لاس وروغزاوه، خو دی هېڅ ونه وېرېد، د بلې ښځې غږ راغی:

ما هم یو داسې ځوان ولید، چې په اوبو کې مې ورله مرۍ خپه کوله، خو ده رانه ځان هم خلاص کړ او زما د سرو زرو زنځیر یې هم یووړ.

د درېیمې ښځې غږ شو :

ما داسې ځوان ولید، چې د پوره بېړۍ زنځیر یې زما له لاسه واخیست او زه یې په یوه کاڼي پورې وتړلم. هلك چې دا خبرې واورېدې، نو ونې ته یې وکتل او ویې ویل :

هغه ځوان زه یمه. خو تاسو څوك یئ؟

درې واړه ښځې د سترګو په رپ کې د ده مخې ته ودرېدې او ورته ویې ویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ جادوګرې یو. ته ډېر زړور یې، موږ غواړو چې درته انعام درکړو. وغواړه څه شي پسې راوتلی یې او چېرته ځې؟

هلك ورته وویل :

زه د وېرې په تکل کې یمه. که تاسو ته معلومه وي چې وېره په کوم ځای کې ده، نو دا به ډېر لوی انعام وي .

دریو واړو جادوګرو په زوره زوره وخندل او بیا یې د یوه ښار پته ورله ورکړه، چې وېره هلته اوسېږي.

هلك چې د ډېرو ورځو تر مزله وروسته دې ښار ته ورورسېد، نو ټول خلك د پاچا د ماڼۍ نه بهر راټول وو. هلك د یوه سړي نه پوښتنه وکړه، چې څه چل دی؟

هغه ورته وویل:

یوه میاشت کېږي چې زموږ پاچا مړ دی. د دې ملك روایت دی چې د دې ځای ځینې سپېڅلي مرغان هر سهار له ماڼۍ نه الوزي او چې د هر چا پر سر کښېناست، نو هغه به پاچا کېږي دا یوه میاشت کېږي، چې مرغان د هېچا پر سر نه دی کښېناستلی.

هلك هم د مرغانو په ننداره شو، چې له ماڼۍ نه به والوتل او بېرته به لاړل، یو څو شېبې چې تېرې شوې، نو یو مرغه د ماڼۍ تر ټولو دنګ بورجل نه راوالوتلو او د هلك پر سر کښېناست. د خلکو شور ماشور پورته شو .

هلك سترګې پټې کړې، ویې لیدل چې د پاچاهۍ تاج یې پر سر کړی دی او پر شاهي تخت ناست دی. خلك ورته راروان دي، وزیران ورته د مملکت د ستونزو حال وایي. ډوډۍ ورته ایښې ده، خو دی وخت نه لري چې ویې خوري .

خوب یې تښتېدلی دی. هلك ناڅاپه سترګې وغړولې او په چیغو شو:

زه دا هرڅه نه شمه کولای .

په دې کې د ماڼۍ له خوا یو څو مرغان راوالوتل او وار په وار د دې هلك پر سر کښېناستل، ټولو خلکو نارې پورته کړې چې هم دی به زموږ پاچا وي .

ټول وزیران راوړاندې شول، مشر وزیر ورته شاهي چپنه په غاړه کړه. یو بل وزیر ورته تاج پر سر کړو او دی یې د ماڼۍ پر لوري بدرګه کړ، هغه وخت هلك احساس وکړ، چې د هغه غوني زیږ- زیږ شول، مری یې وچه او پښې یې په رپېدو شوې .

یوه سپین ږیري وزیر ورته په غوږ کې وویل :

وېرېږه مه !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هلك اوس خبر شو، چې وېره څه وي؟ هغه ته د مور خبره په زړه شوه :

وېره داسې بلا ده چې هر انسان يې په خپل ژوند کې ويني .

هغه وېره موندلې وه، خو هله چې پاچا شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب ولیداد- [د هندوستان کیسه]

په یوه کلي کې یو غریب او بوډا سړی یوازې اوسېدو، چې نوم یې ولي داد و. ده به ټوله ورځ په شنو ورشو کې واښه کول. ماښام به یې د وښو لویه ګېډۍ په سر کړه، لور به یې په ملا ویستوني وټومبله او د ښار منډوي ته به روان شو.

د ده واښه به هره ورځ په پنځوانو (یوه سکه) خرڅ شول. کله څلور او کله به یې په څلورنیمو انو ځان ته ډوډۍ واخیستله او کور ته به راغی. ډوډۍ به یې وخوړله او هغه ټکه (نیمه انه) یا انه چې به ورسره پاتې وه، د خپلې جونګړې په ګوټ کې ښخ شوي منګي ته به یې واچولې.

ولي داد له خپل ژونده ډېر خوشحاله و، ډېره موده همدغسې تېره شوه. یوه ورځ یې خپلو جامو ته وکتل او فکر یې وکړ، چې نوې جوړه جامې ځان ته واخلي، د جونګړې په ګوټ کې له ښخ منګي نه یې ټولې ټکې انې راوایستلې او حیرانه پاتې شو، چې دومره ډېرې پیسې څنګه راټولې شوي. ځان له یې د خامتا یوه جوړه جامې واخیستې، خو بیا هم ډېرې پیسې ورسره پاتې وې. نه پوهېده چې په دې پیسو څه وکړي. ټوله شپه یې چورت واهه. اخر سهار راپاڅېد، نو ټولې پیسې یې یوه زرګر ته یوووړې. هغه ورله په دې پیسو د سرو زرو یو بنګړی جوړ کړ.

اوس ولي داد حیران و، چې د سرو زرو په بنګړي څه وکړي؟ د ده اولادونه هم نه وو، په بازار کې به یوه سړي تل د خپلو اسونو لپاره له ولي داد نه واښه رانیول.

نن چې یې واښه منډیي ته یووړل، نو هغه سړی یې ولید، له هغه یې پوښتنه وکړه، چې ته خود تجارت لپاره ډېرو ملکونو ته ځې راځې، دا راته ووایه چې یوه ډېره ښایسته او نېکبخته ښځه پېژنې؟

تجار یو څو شېبې سوچ وکړ، بیا یې وویل :

له دې ځایه شمال لوري ته د ښایستان وطن دی. د دې ملك شهزادګۍ ډېره ښکلې او په ښه نامه یادېږي.

خو ستا ورسره څه کار دی؟ هغه له خپله جېبه د سرو زرو بنګړی راوایست او تجار ته یې وویل :

ته چې کله هم ښایستان ته لاړې، نو دې شهزادګۍ ته زما له اړخه دا بنګړی ډالۍ کړه او ورته ووایه چې دا د یوه داسې کس له خوا تا ته ډالۍ کېږي، چې په ښه عمل باور لري .

تجار له هغه نه بنګړی واخیست او څه موده وروسته چې د یوې قافلې سره یې ښایستان ته خپل تجارتي مالونه یووړل، نو شاهي ماڼۍ ته هم لاړو، په هغو ورځو کې دا دود و چې تجارانو به ښه او ناپایه شیان د پاچا دربار ته وړل او په بدل کې به یې ډېرې پیسې ګټلې. د خپل مال د خرڅولو نه وروسته تجار له شهزادګۍ سره د لیدلو خواست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ او بیا یې د ولي داد بنګړی ورته وړاندې کړ او ورسره یې د هغه پیغام هم ورله ورکړ. شهزادګۍ چې د تجار د خولې دومره ساده پیغام واورېد او بنګړی یې ولید، نو په سترګو کې یې اوښکې راغلې. سم له لاسه یې امر وکړ، چې د اصلي ورېښمو، کتانو، بخملو او کمخوابو رختونه دې په یوه اوښ بار کړای شي او د شهزادګۍ له خوا دې هغه ته ورسول شي. تجار ته یې هم د لارې خرڅ او نورې تحفې ورکړې .

تجار چې بېرته خپل ښار ته راورسېد، نو د رخت له بار سره اوښ یې د ولي داد د جونګړې مخې ته ودراوه. هغه په دې وخت کې د وښو لپاره روانېدونکی و. د تجار په لیدلو خوشحاله شو. خو هغه چې ورته د شهزادګۍ د ډالۍ کیسه وکړه، نو دی وارخطا شو.

دی نه پوهېده چې په دې ورېښمو او کمخوابو څه وکړي. ده اوس اوس ځان ته د خامتا جوړه اخیستې وه،نورې جامې یې نه وې په کار. ډېر فکرونه یې وکړل، اخر یې له تجار څخه پوښتنه وکړه، چې ته څوك داسې سړی پېژنې چې ډېر ایمانداره او مېړنی وي؟

تجار ورته وویل :

داسې به ډېر خلك وي، خو له دې ځایه جنوب لورې ته یو ملك د نېك آباد په نامه یادېږي. هلته یو شهزاده دا صفتونه لري.

هغه ورته په خوشحالۍ وویل :

بس اشنا زما غم دې غوڅ کړ. ته چې هر وختې نېك اباد ته ورتللې، نو دا اوښ ورته ډالۍ کړه او ورته ووایه چې زه د ایمانداره او مېړنو خلکو ډېر قدر کوم .

تجار یو څو ورځې په ښار کې و. بیا له یوې تجارتي قافلې سره چې نېك اباد ته لاړ، نو شاهي دربار ته یې هم حاضري ورکړه، د ورېښمو او کمخوابو بار شوی اوښ یې ورته یووړ او د ولي داد پیغام یې هم ورکړ. شهزاده چې دا واورېدل نو ډېر خوشحاله شو، تجار ته یې سره زر انعام ورکړل او د هغه لپاره یې دوولس ښه چاغ اسونه د ډالۍ په توګه واستول .

ولي داد د رخت د بار شوي اوښ نه د ځان خلاصولو وروسته ډېر ارامه و، هماغسې به یې واښه کول او په منډیې کې به یې خرڅول، پاتې پیسې به یې په منګي کې غورځولې .

تجار چې له نېك اباد نه بېرته راوګرځېدو، نو د هغه د جونګړې ته هم ورغلو، دوولس چاغ اسونه ورسره وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي داد چې له تجار نه ټوله کیسه واورېده، نو ډېر وارخطا شو. هېڅ نه پوهېده چې په اسونو څه وکړي. ده چې به ټوله ورځ ځومره واښه کول، دا اوس هم په پنځو انو خرڅېدل او دا پیسې د ده لپاره بس وي. اسونو ته به واښه له کومه ځایه راوړي .

تجار ته یې منت زارۍ پیل کړې، چې له دې اسونو نه دې دوه اسونه ځان ته واخلي او نور دې د ښایستان شهزادګۍ ته یوسي، ځکه د ورېښمو بار اوښ شهزادګۍ ورلېږلی و.

تجار په دې خبره رضا شو او څو ورځې وروسته چې هغه اسونه د هغه د جونګړې له مخې نه یووړل، نو ده د شکرانې نفلونه وکړل. د شپې یې ډوډۍ وخوړه او د ډېرو شوګیرو وروسته په ارام خوب ویده شو.

د ښایستان شهزادګۍ چې اسونه ولیدل، نو له تجاره یې پوښتنې پیل کړې، چې د دې ډالۍ هدف څه و. تجار ورته وویل :

زما ملګری ستا د ښه عمل قدر کوي او د مننې لپاره یې دا اسونه رااستولي دي.

شهزادګۍ د خپل پلار (پاچا) سره سلا مشوره وکړه. هغه ورته وویل :

د چا ډالۍ بېرته ګرځول، ښه کار نه دی. خو موږ کولای شو چې اوس دې سړي ته دومره قیمتي ډالۍ ورواستوو، چې دی یې هېڅ ځواب ونه لري او په دې شان به موږ ته بیا څه شی نه رالېږي. شهزادګۍ په دې خبره خوشحاله شوه او امر یې وکړ، چې شل سپین اسونه دې په سرو او د سپینو زرو لوښو قاشوغو او د ښایست د شیانو بار کړای شي او هغه ته دې ډالۍ کړی شي. تجار ته یې یوه محافظه ډله عسکر هم ورکړل .

کله چې دا شل اسونه او د دوی محافظان د ولي داد جونګړې ته ورورسېدل، نو د ښار ټول ماشومان او وزګار هم ورسره مل وو. ولي داد په وښو کولو بوخت و. یو چا ورته خبر وکړ، چې ستا کور ته اسونه ولاړ دي، ده عاجز وارخطا د کور پر لوري منډه کړه. تجار ته یې په ژړغوني غږ وویل :

زه په دې اسونو او عسکرو څه وکړم، ته خو خبر یې چې زه غریب سړی یم. له دې اسونو څلور ته واخله او نور د نېك اباد شهزاده ته زما له اړخه ډالۍ کړه، چې د هغه د دوولسو اسونو بدل مې خلاص شي .

تجار چې بیا نېك اباد ته لاړ او شهزاده چې سرو او سپینو زرو بار اسونه ولیدل، نو د ولي داد په هکله یې ترې نورې پوښتنې وکړې، تجار ورته وویل :

ولي داد ډېر نېك او ساده انسان دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده اوس د ډالۍ په بدل کې شل نور اسونه، شل اوښان او شل هاتیان (فیلان) چې ټول په ملغلرو او د سرو زرو په زنګو سمبال وو، هغه ته د ډالۍ په توګه روان کړل. د دې قافلې د ساتنې لپاره یې پنځوس عسکر او پنځوس نوکران هم ورواستول .

کله چې دا قافله د هغه ښار ته ورسېده، نو ماسپښین تېر و، ولي داد د وښو پنډ جوړ کړی و، کله چې د اسونو، اوښانو او د هاتیانو قافله او تجار یې هم ورسره ولیده، نو ځان یې په وښو کې پټ کړ. خو تر کومې به پټېدو، خپلې جونګړې ته راغی او چې خبر شو چې دا هرڅه د هغه وو، په چیغو شو. ویل یې :

زه بوډا سړی یم، نن یم، سبا نه یم، دا هرڅه زما هېڅ په کار نه دي .

تجار هم خواشینی شو، دی پوهېده چې هغه څومره ساده ژوند تېراوه، خو بله چاره نه وه، دننه په جونګړه کې له هغه سره کښېناست او ورته ویې ویل :

بس دا وروستی ځل دی، څه پرې وکړم.

ولي داد ورته وویل :

ښه که وروستی ځل دی، نو دا هرڅه ښایستان ته یوسه او که شهزادګۍ درته نورڅه ډالۍ درکوي، نو ورته ووایه چې زه مړ یم .

تجار ته یې دوه اسونه، دوه اوښان او دوه فیلان مزدوري ورکړه او کله چې دا قافله څو ورځې وروسته له ښاره ووتله، نو ولي داد د خدای شکر وایست .

کله چې د اسونو، اوښانو او د هاتیانو قافله ښایستان ته ورسېده او شهزادګۍ ته وړاندې شوه، نو حیرانه پاتې شوه، بیا یې له پلار سره سلا وکړه. د پاچا هم تلوسه شوه، چې اخر دا ولي داد نومی سړی څه غواړي. ده فکر کاوه، چې کېدی شي د شهزادګۍ سره یې واده غوښته. نو که داسې وي، نو په کار ده چې په خپله یې ووینې.

شهزادګۍ هم په دې باور وه، چې دومره ډېرې ډالۍ څوك هسې نه ورته رالېږي. لنډه دا چې دا وارې دوی تجار ته وویل، چې په خپله به ورسره ځي، خو دوی دا هم نه غوښتل چې ډېر په شان و شوکت ورشي. یوه قافله جوړه شوه.

کله چې دا شاهي قافله د هغه کلي ته نژدې شوه، نو پاچا او شهزادګۍ په بیدیا کې یوځای غوره کړ او هلته یې خپلې خېمې ودرولې. بیا یې تجار ته وویل چې ورشه خپل ملګري ته خبر ورکړه، سبا سهار دې زموږ خېمې ته راشي، چې موږ ورسره ملاقات وکړو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تجار لاړ او ولي داد ته یې دا ټوله کیسه تېره کړه. هغه چې واورېدل نو په ژړا شو. ده نه غوښتل چې له پاچا او شهزادګۍ سره ووینې. خپلو خړو جامو ته یې کتل، ارمان یې کاوه، چې کاشکې په منګي کې یې پیسې نه وې راټولې کړې، اوس به بېغمه وای .

د شپې د سیند پر لوري روان شو، د یوې اوچتې تیږې له پاسه وخوت، چې ځان په اوبو کې لاهو کړي. خو بیا ووېرېده، ځان وژل ورته ګناه ښکارېده، هملته کښېناست او خدای پاك ته یې فریاد پیل کړ، نابېره د ده مخې ته دوه ورې ښاپېرۍ ودرېدې او پوښتنه یې ترې وکړه چې دی ولې ژاړي. هغه ورته د خپلې بدمرغۍ کیسه تېره کړه. ښاپېرو وخندل او ورته ویې ویل :

ته ډېر ساده یې. خو څکه مورږ تا ته یو شی ډالۍ کوو.

د سترګو په رپ کې هغه ولیدل، چې په تن یې ډېرې ښکلې جامې وې. په سر یې ښکلی پټکی تړلی و او په پښو کې یې د سرو زرو په تار ګنډل شوې پڼې وې. ده خپلې جونګړې ته منډې کړې، خو هلته یو ښایسته کور ولاړ و او په کې نوکران ولاړ وو .

په بله ورځ هغه د پاچا او د شهزادګۍ د هرکلي لپاره د هغوی خېمې ته ورغلو او دوی ته یې د مېلمستیا بلنه ورکړه.

په مېلمستیا کې یې پاچا ته خواست وکړ چې شهزاګۍ دې د نېك اباد شهزاده ته واده کړي، پاچا ترې پوښتنه وکړه چې �ته دا شهزاده پېژنې، نوم یې څه دی.�

هغه غلی پاتې شو. نو تجار ورته د نېك اباد د شهزاده نوم وروښود. بیا داسې وشول، چې د نېك اباد شهزاده هم د ولي داد د لیدلو لپاره راغی او لنډه دا چې د هغه په کور کې د دواړو واده جوړ شو .

د دواړو ملکونو خلکو جشن وکړ، پاچا له هغه څخه پوښتنه وکړه چې دی څه غواړي. ولي داد ورته وویل :

زه خپله جونګړه بېرته غواړم، زما لپاره د ورځې څلور انې بس دي. ټولو د ده دا ارمان ومانه او ولي داد پاتې عمر هم په وښو کولو تېر کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيدگليت- [د شمالي ويلز كيسه]

د بريتانيې د شمالي ويلز سيمه يو وخت خپلواکه وه. دلته يو ډېر اوچت غر د سنوډن په نوم يادېږي، کله چې لاروی د غره پر لوري سيل لپاره ځي، نو په لاره کې په يوه قبر ورپېښېږي، چې د بيدگليت توري پرې ليکلي دي .

د ويلز په ژبه کې بيد د قبر معنی ورکوي او گليت پخوانی نوم دی. دا کيسه د دې قبر پر شناختې ليکلې ده .

ډېره موده کېږي، چې په دې سيمه کې لووېلين نومی يو سردار اوسېده. د هغه يو سپی گليت نومېده، دا سپی هغه ته د انگلستان پاچا په تحفه کې ورکړی و. په کور کې به دی لکه وری نرم او ارامه اوسېده. خو په ځنگل کې د ښکار پر وخت به يې لکه د پړانگ منډې وهلې. د سردار خپل دا سپی ډېر خوښ و او ټولو خلکو ته به يې په فخر ښکاره کاوه .

يوه ورځ سردار سهار وختي له خپلو ملگرو سره په ښکار ووت، ټول سپي ورسره وو. په يوه ځای کې دوی سويې وليدلې او ټولو وغوښتل چې خپل سپی ورپسې وځغلوي. سردار شپېلۍ کړه، خو گليت هېڅ ښکاره نه شو، دی حيرانه و، چې سپی يې څه شو. پخوا خو چېرې داسې نه وو شوي، گليت به له ټولو سپو تر مخه منډې وهلې. اوس دی ورك و .

ورځ په ښکار تېره شوه، سردار ناارامه و، لومړی يې ځان ته تسلي ورکوله، چې په خپله به راپيدا شي، خو ورو ورو يې تلوسه زياتېده. خپلو ملگرو ته يې عذر وکړ او بېرته خپل کور ته روان شو. خپل کور ته چې رانژدې شو، نو گليت يې وليد، چې له لويې دروازې نه بهر پر مځکه ناست و. د سردار زړه يو څه ارامه شو، شپېلۍ يې ورته ووهله او ويې ويل:

ته ډېر شوخ يې، نن ته چېرته وې او ولې اوس د کور مخې ته ناست يې؟

نور کله به گليت د خپل بادار په ليدو په ټوپونو شو. خو نن له خپله ځايه ونه خوځېدو. سردار حيرانه، خو ډېر ژر يې دا حيراني په وارخطايۍ بدله شوه.

د گليت خوله او پښې په وينو لړلې وې، تر کوره ځای پرځای د وينو نښې وې، گليت هم ټپي و.

سردار ته خپل ماشوم زوی ورپه ياد شو، چې سهار يې په زانگو کې ويده پرېښی و. ده د کور له دروازې د زانگو پر لوري منډې کړې، هرې خوا ته وينې وې. زانگو تشه وه او په هغې کې هم په وينو لړلې وړه توشکه د يوې خونړۍ جگړې منظر ورو‌ړاندې کاوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار له غم او قاره لېونی شو. شاته یې وکتل، ګلیت له خپله ځایه راپاڅېدلی او د ده پر لوري ورو ورو راروان و. سردار چې ورته په قار وکتل، نو د ده له خولې یو کمزوری غږ راووتلو. داسې لکه چې څه ویل غواړي، خو سردار خپلې تورې ته لاس کړ او په قار یې وویل :

بدبخته! ته خو لېوه وختلې. دومره موده ما د خپل ماشوم په شانې ساتلی وې او نن تا زما ماشوم وخوړ. سپي خپل سر ټیټ کړ او د خپل بادار په پښو کې کښېناست، بیا یې خوله اسمان ته کړه او له خولې یې داسې غمجن غږ راپورته شو، لکه چې ویل یې:

کاشکې ته زما په ژبه پوهېدای.

خو سردار د اولاد په غم کې دومره لېونی شوی و، چې توره یې راپورته کړه او سپی یې وواژه. هم په دې وخت کې ده د ماشوم ژړا واورېده، سردار بلې کوټې ته ورغلو، نو څه ګوري چې ماشوم یې روغ او ژوندی په کټ کې پروت و. ورسره نژدې یو لېوه مړ پروت و.

سردار پوه شو چې څه شوي وو. ګلیت له لېوه سره جنګېدلی و او د ده ماشوم یې ژغورلی و. د هغه له سترګو اوښکې روانې شوې او په چیغو چیغو یې ژړل، اوس ده د خپل وفادار سپي ماتم کاوه. بیا سردار هم په هغه ځای کې چې ګلیت یې په ناسته لیدلی و، د هغه قبر جوړ کړ. دا کیسه شا و خوا په ټولو ځایونو کې خلکو یو بل ته کوله او د بیدګلیت سیمه دومره مشهوره شوه، چې اوس هم کله په دې لاره څوك تېرېږي، نو یو واري بیدګلیت ته ارو مرو درېږي.

ښوروا- [د چك کیسه]

یوه شپه له سیلۍ سره باران هم اورېده، سخت توپان و. خلك په خپلو کورونو کې وو. یوه سپین سرې ښځه ځانله یوازې اوسېده. د هغې د کور دروازه وډبېده. هغې فکر وکړ، چې سیلۍ دروازه ټېل وهي، خو لږه شېبه نه وه تېره، چې ور په زوره زوره وډبېده .

سپین سرې ژر دروازه خلاصه کړه، ویې لیدل چې یو ځوان سړی په لمدو خیشتو جامو کې ولاړ دی، له یخنۍ رېږدي. سپین سرې ښځې ته یې وویل :

زه مسافر یم، که نن شپه دې راته په خپل کور کې ځای راکړ، نو زه به دې دا احسان ټول عمر نه هېروم.

سپین سرې ښځې ورته وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ده، دننه راشه په نغري کې اور بل دی... خپلې لمدې جامې وچې کړه. خو زه ډوډۍ هم نه لرمه او ستا لپاره کټ هم نه شته. ته مجبوره یې، چې له نغري سره نژدې پر دې کمبله شپه تېره کړې.

سړي ورته وویل :

بس چې سرپناه وي، نور مې هېڅ شی نه دي په کار.

ښځې په نغري کې نورې وچې دړې کېښودې، اور تازه شو. سړی چې تود شو او جامې یې هم وچې شوې. نو د خپل کمیس له جېبه یې د اوسپنې یو مېخ راوایست. دا به یې په خپلو لاسونو اړاوه رااړاوه. ښځې ورته کتل، خو غږ یې نه کاوه.

سړي ښه شېبه له دې مېخ سره لوبې وکړې، بیا یې له ښځې پوښتنه وکړه:

ته خبره یې چې دا مېخ څومره د کار دی .

ښځې له وړۍ نه تار جوړاوه. په ډېره خشکه لهجه یې ورته وویل :

هو! خبره یمه، مېخ په لرگي کې ټك وهل کېږي.

سړي وخندل او ویې ویل :

ته نه یې خبره... زه له دې مېخ نه ښوروا جوړولای شم. ښځې لږ په قار ورته وویل :

هسې اوتې بوتې مه وایه، دا ناشونې ده.

سړي وویل :

که ما درته ثابته کړه، نو منې به یې.

ښځې ورته وویل:

ښه ده، ثابته یې کړه .

بیا یې د ښوروا پخولو دېگ ورته راوړو .

سړي مېخ د دېگ په تل کې کېښود او اوبه یې په کې واچولې. بیا یې دېگ پر اور کېښود. لږه شېبه چې تېره شوه، نو سړي د دېگ سر لیرې کړ او ښځې ته یې وویل :

که لږه مالگه او تور مرچ راکړې نو ښوروا به تیاره شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه پاڅېده او د يوې الماری دروازه يې پرانيستله او ويې ويل:

هو! مالګه او مرچ خو په هر کور کې وي.

سړي ته يې د مالګې او د تورو مرچو پوډۍ ورکړې. ده په دېګ کې ورګډ کړل. يوڅو شېبې نورې هم تېرې شوې. سړي بيا د دېګ سر ايسته کړ او ويې ويل:

د پيازو يوه غوټه که وای، نو د ښوروا خوند به سېوا شوی وای.

ښځې ورته بد بد وکتل، خو بيا له ځايه راپاڅېده او ويې ويل:

ګورمه که چېرې پياز وي .

يوې بلې الماری ته ولاړه او د هغې دروازه يې پرانيستله. سړي سر اوچت کړ او ويې ليدل چې په دې الماری کې د خوړو توکي ايښي وو.

ښځې د پيازو يوه غوټه راواخيسته او سړي ته يې وويل :

اوس به نو ته چاقو هم غواړې.

سړي وخندل او د ښځې نه يې پياز او چاقو واخيستل. پياز يې ټوټې ټوټې کړ او دېګ ته يې ورلړه کړ. بيا يې په نغري کې اور تازه کړو، يوڅو نورې دړې يې کېښودې او ويې ويل:

ښوروا هم هر ډول وي، د مېخ ښوروا ساده وي. خو که په دې کې څو ګازرې او الوګان ورګډ شي، نو خوند يې لا زيات شي. خو خير پروا نه کوي.

اوس له دېګ نه د پيازو د پخېدو خوشبويي پورته شوې وه او ښځې نابېره د لوږې احساس وکړ، د سړي خبرو ته يې پام و. بې له دې چې هغه ته يې څه ويلي وي، د الماری لوري ته لاړه، يو څو ګازرې او دوه الوګان يې ترې راوايستل او سړي ته يې ورکړل. هغه ګازرې او الوګان سپين او ټوټې کړل، په دېګ کې يې ورګډ کړل. لږه شېبه وروسته چې يې د دېګ سر ليرې کړو، نو د ښوروا خوشبويۍ د ښځې سپږمې وتخنولې. له سړي يې وپوښتل:

په څومره وخت کې به دا ښوروا پخېږي؟

سړي په يوې ځمڅۍ د دېګ له تل نه مېخ رااوچت کړ او ويې ويل :

د دې مېخ ښورا ډېرو کمو خلکو خوړلې ده، خو که په دې کې د غوښې وړې وړې ټوټې ورګډې شي، نو بيا دا د پاچاهانو خواړه دي. خو زما او ستا په شان خلك دومره طالع نه لري، چې په دې ښوروا کې غوښه ولري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې ناڅاپه وویل:

ولې یې نه شو خوړلای، پاچاهان خو هم زموږ په شان انسانان وي.

بیا لاړه او له الماری نه یې د غوښې یوه ټوټه راواخیسته. په چاقو یې ترېنه ورې ورې ټوټې بېلې کړې او سړي ته یې ورکړې. هغه د غوښې سره یوځه اوبه هم په کې ورګډې کړې. اور یې بیا تازه کړ او ویې ویل :

اوس چې موږ داسې ښه د پاچاهانو خواړه لرو، نو باید چې د پاچاهانو په شان یې وخورو.

ښځې وویل:

بېشکه ولې نه.

د کوټې بل سرته لاړه، هلته کې یو مېزاو دوه څوکۍ ایښې وې. دې له الماری نه یو ښه ښکلی د مېز پوښ راواخیست او پر مېز یې اوار کړ. بیا یې چیني لوښي راوایستل او پر مېز یې کېښودل، قاشوغې یې هم راوایستلې.

سړي دا هرڅه ته کتل او بیا یې وویل:

ښوروا به څه شي کې راوباسم؟

ښځې ورته یوه غټه کاسه د ښوروا لپاره او یوه رکابۍ د غوښې او ترکارۍ لپاره ورکړل. بیا یې یوه غټه ډوډۍ هم راوایستله. ټوټې یې کړه او پر مېز یې کېښوده. سړي وویل:

که ډوډۍ دې راوایستله، نو باید چې پنېر هم ورسره وي، ځکه چې د مېخ د ښوروا خوړلو نه وروسته د هضم لپاره پنېر ضروري دي.

ښځې پنېر هم راواخیست، دواړو ښوروا، ډوډۍ او پنېر وخوړل. سړي ښه ځان موړ کړی و، ښځې ته یې وویل :

ستا ډېره مننه .

ښځې ورته وویل:

مننه خو ستا په کار ده، چې دومره ښه ښوروا دې راته پخه کړه .

سړي د ښوروا د کاسې په تل کې پروت مېخ راوایست او ویې ویل:

په دې کې زما هېڅ کمال نه شته، دا هرڅه د دې مېخ له برکته دي.

ښځې ورته وویل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې تا دومره ښه خواړه راته برابر کړل، نو ته حق لرې چې په کټ ویده شې. زما هسې هم ډېر ساړه کېږي، زه به د نغري سره پر کمبله پرېوځم.

سړي شپه ارام خوب وکړ. سهار ښځې ورته چاي او ډوډۍ ورکړل او بیا یې ورته وویل :

ستا مېخ رښتیا چې عادي مېخ نه دی. سمبال یې وساته، چې څوك یې پټ نه کړي.

سړي ترېنه رخصت واخیست او پر خپله لار روان شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سمندر اوبه مالګينې ولې وي؟- [د ناروې کيسه]

په يوه کلي کې دوه وروڼه اوسېدل، چې يو په کې ډېر شتمن و او بل غريب او بېوزله. يوه ورځ د غريب ورور سره په کور کې د خوړو لپاره هېڅ پاتې نه شول، نو د خپل شتمن ورور کره لاړ او مرسته يې ترې وغوښته. شتمن ورور ورته وويل چې ستا له حال نه زه خبر يم. دا د يوې ورځې خبره نه ده، سبا به بيا راروان يې او سوال به راته کوې .

غريب ورور ورته وويل:

ته بس همدا نن راسره يوځه لاس وکړه. بيا به دې نه په عذابوم.

شتمن ورور ورته وويل:

سمه ده، زه نن تا ته ښه ډېره غوښه درکوم، دا واخله او د قاتیې (قحطۍ) ښار ته ورشه، خو بيا راته خپل سپېره مخ ښکاره نه کړې.

غريب ورور يې ډېر ساده و. د غوښې نه يې يو پنډ جوړ کړ او د قحطۍ د ښار په لټه شو. ټوله ورځ يې مزل وکړ، په لاره کې به يې له هر چا پوښتنه کوله، چې د قحطۍ ښار په کوم ځاى کې دى. ځينو به ورته لاره سمه کړه، ځينې نور بيا خبر نه وو.

د شپې يوه ځنګل نه تېرېده، چې له ليرې يې رڼا وليده. ده اندازه لګوله چې دا به د قحطۍ ښار وي او که نه؟ په دې کې يې يو بوډا سړى وليد، چې ونې ته يې تبر نيولى و.

له هغه يې وپوښتل، بوډا ورته وويل چې همدا د قحطۍ ښار دى. خو ته ولې هلته تلل غواړې؟

غريب ورته خپله ټوله کيسه تېره کړه. بوډا وويل:

که ته د دې غوښې سره د قحطۍ ښار ته ځې، نوهرڅوك به دا غوښه په ډېرو پيسو درنه غواړي. خو ته ورته وايه چې د غوښې په بدل کې راته مېچنه راکړئ.

غريب د ښار لوري ته روان شو. هلته له رسېدو سره يې يو تن ته د غوښې ټوټه ښکاره کړه. هغه ورته غوښه بيه کړه، بيا بل کس راوړاندې شو، چې د هغه بيه له لومړۍ نه ډېره لوړه وه. ورو ورو د غوښې بيه ډېره لوړه شوه. هر چا پيسې راايستلې وې او يو شورماشور جوړ شو، غريب خپل لاس اوچت کړ او ټولو ته يې وويل :

زه دا غوښه د يوشي په بدل کې خرڅوم .

ټول غلي شول، غريب سړي وويل:

تاسو سره د لاس يوه مېچنه ده، هر څوك كه هغه راته راکړي، غوښه د هغه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو تن په کې وویل :

په دې ښار کې هم دغه یوه مېچنه ده، که دا تاته درکړو، نو موږ به څه کوو؟

خو غریب سړی په دې ټینګ شو، چې مېچنه راکړئ او غوښه واخلئ .

خلکو په خپلو منځو کې بحث کاوه، اخر په دې رضا شول، یو سړی په منډه لاړ او د یوې زړې زمانې وړه مېچنه یې راوړه، په دې کې به یې کافي (قهوه) میده کوله.

غریب چې دا مېچنه ولیده، نو سخت خپه شو. ده فکر کړی و، چې مېچنه به د سرو زرو وي. خو اوس یې ژبه کړې وه. ټوله غوښه یې دې خلکو ته ورکړه. مېچنه یې ترې واخیستله او بېرته د ځنګله پر لوري روان شو. هلته یې بوډا سړی بیا ولید، په ډېر ګیله من غږ یې ورته وویل:

بابا! تا راسره ښه ټوکه وکړه، د پیسو پرځای مې دا زړه مېچنه واخیسته، په دې به زه څه کوم؟

بوډا ورته وویل:

غوږ رانژدې کړه، چې د دې مېچنې کمال درته وښیم.

غریب سړی د شپې ډېر ناوخته خپل کور ته ورسېدو، نو ښځه یې ډېره په قهر ورته پاڅېده. هغې ورته ټوله ورځ انتظار کاوه او نه پوهېده چې سړی یې چېرته ورك شوی و. په کور کې د خوړو لپاره هېڅ نه وو.

سړي چې زړه مېچنه پر مېز کېښوده، نو ښځه یې نوره هم راوپارېده، په کور کې د ښښلو لپاره کافي هم نه وه، خو سړي ورته وویل :

دا مېچنه ډېره د کار مېچنه ده. د مېچنې لاستی یې ونیو او بیا یې وویل:

مېچنې ګرځه ګرځه... ډوډۍ راوباسه، په تړه... د سړي د دې منتر سره د مېچنې لاستی وخوځېد او ګرمې ګرمې ډوډۍ ترې راووتلې. سړي بیا مېچنې ته امر وکړ:

مېنچې ګرځه ګرځه... پنېر راوباسه، په تړه...

اوس نو له مېچنې تازه پنېر راووتل.

ښځه او غریب سړی دواړه حیران هم وو او خوشحاله هم. ژر یې ډوډۍ وخوړه، مېچنه یې تر کټ لاندې پټه کړه او ویده شول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بل سهار دوی له مېچنې کافي، شوده، رنګارنګ مېوې او خواږه، دغه راز نور شیان وغوښتل. په کور کې یې هرڅه برابر کړل، څو ورځې چې تېرې شوې او ډوډۍ ورکړه، ډېره شوه نو خپلو ملګرو ته یې د ښې مېلمستیا بلنه ورکړه. شتمن ورور یې هم راوغوښت. هغه چې د ورور په کور کې هرڅه ښه ډېر ولیدل، نو حیران پاتې شو. ورور نه به یې غلي غوندې پوښتنه وکړه، چې دا هرڅه یې څنګه موندلي وو. خو غریب به ورته موسکی شو.

اخر چې ټول مېلمانه خپلو خپلو کورونو ته لاړل، نو شتمن ورور ورسره خوږې خوږې خبرې پیل کړې. غریب ورور یې ساده و، خبره یې له خولې ووتله، چې دا هرڅه د یوې مېچنې برکت و .

شتمن ورور ورته وویل :

اوس خو ته هرڅه لرې. دا مېچنه ما ته راکړه، زه به درته په بدل کې ډېرې پیسې درکړم.

غریب ورور نژدې دا کار کړی و. خو ښځه یې هوښیاره وه. هغې ورته وویل :

د سرو زرو ډکه یوه بوجۍ که راکړې نو د فصل د رېبلو پر وخت به مېچنه یوسې .

شتمن ورور په دې رضا شو. د سرو زرو د سکو ډکه یوه بوجۍ یې ورته راوړه او څو ورځې وروسته د فصل د لوونو پر وخت یې د ورور له کوره مېچنه هم یووړه.

د شتمن ورور ښې ډېرې مځکې وې او د لوونو په دې وخت کې به ډېرو خلکو پر مځکو کارونه کول. ده غوښتل چې ټولو خلکو ته مېچنه او د دې کمال وروښيي. د غرمې د ډوډۍ پر وخت یې میچنه پر یوه مېز کېښوده او د هغه مېرمنې په چیغه وویل :

مېچنې ګرځه ګرځه.. ښورا راوباسه په تړه.

ماهیان راوباسه په تړه.

د هغې له خولې دا ټکي راوتلي وو، چې مېچنه وګرځېدله او ښوروا ترې راوتل پیل شول. بیا ترېنه وریت کړي ماهیان راوتل، خلکو له خپلو کورونو لوېې لوېې کاسې راځغلولې، چې ماهیان او ښوروا په کې راډك کړي. د ټولو په کورونو کې چې هرڅومره لوښي وو، په ټولو کې ماهیان او ښوروا وو.

یو چا شتمن سړي ته وویل چې بس کړه، دا مېچن دې ودروه. خو شتمن سړي د مېچنې په بندولو نه پوهېده، کله به یې ویل :

بس کړه، بس کړه، مېچن بس کړه.

کله به په چیغو شو چې مېچن ودرېږه په تړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله به یې د هغې لاستی تاو کړ. کله به یې وربانديې لاسونه کېښودل. خو مېچنه وه، چې ترېنه د ښوروا او د ماهیانو یو سېلاب روان و. کله چې خلکو د ښوروا په سېلاب کې لامبو وهل پیل کړل. نو شتمن ورور په منډه منډه د خپل غریب ورور کره لاړ او ورته ویې ویل:

د خدای لپاره دا مېچنه دې واخله، زه خو یې هېڅ په بندولو نه پوهېږم. د ورور ښځه یې وروړاندې شوه او ویې ویل :

مېچنه به درنه اخلو، خو په دې شرط چې نور سره زر به راکوې.

غریب ورور یې لاړ او د مېچنې په لاستي یې لاس کېښود، سم له لاسه دا بنده شوه. داسې ښکارېده لکه چې د هغه په لاس کې کوم جادو و.

تر دې پېښې وروسته غریب ورور د سمندر پر غاړه ځان له یو ښایسته کور جوړ کړ او ژوند یې په کې کاوه. د خپل حاجت شیان به یې له مېچنې غوښتل، خو په دومره اندازه چې گوزاره به یې پرې کېده.

یوه ورځ په سمندر کې د تېرېدونکو بېړیو نه د یوې بېړۍ کپتان په خپل دوربین کې په ساحل دا ښکلی وړوکی کور ولیدو، نو په زړه کې یې وگرځېدل، چې دا له نژدې وگوري.

بېړۍ لنگر واچاوه او دی له خپلو څو ملگرو سره په وړوکې کشتۍ کې کېنباست او د غریب سړي هغه ښکلي کور ته ورغی.

غریب سړي ورته ډوډۍ ورکړه. مېچنه پر یوه مېز ایښې وه. کپتان چې دا زړه مېچنه ولیده، نو له هغه یې پوښتنه وکړه. سړي ورته د مېچنې حال ووایه. کپتان چې دا واورېدل، نو سړي ته یې وویل :

دا مېچنه پر ما خرڅه کړه.

غریب سړي نه غوښتل چې داسې وکړي، خواخر د ډېرو دلیلونو او منت زارۍ نه وروسته سړی په دې راضي شو، چې کپتان به ورته ښه ډېر مال او دولت ورکوي. کپتان هم داسې وکړل او مېچنه یې واخیستله. خپلې بېړۍ ته ورغلو او فکر یې کاوه چې څه شی وغواړي. په هغو ورځو کې به مالگه ډېره گرانه وه. ځینو خلکو ته به په معاش کې د مالگې غټۍ هم ورکول کېدې، چې خلکو به په ډېر احتیاط سره کارولې. خلکو به د سودا په بدل کې مالگه ورکوله.

کپتان فکر وکړ، چې که دی د مالگې تجارت پیل کړي، نو ښې ډېرې پیسې به وگټي. خپلو نوکرانو ته یې امر وکړ، چې په بېړۍ کې خالي کوټې دې پرانیزي او مېچنې ته یې وویل :

مېچنې گرځه، گرځه... مالگه راوباسه په تړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېچنه په ګرځېدو شوه او مالګه ترې راوتله. د بېړۍ ټول ګودامونه له مالګې ډك شول. کپتان د خوشحالۍ نه په جامو کې نه ځایېده. کله چې د هغه په حساب مالګه پوره شوه، نو په مېچن یې لاس کېښود، خو مېچنه نه بندېده. کپتان ډېره هڅه وکړه، نورو خلکو وربانديې لاس کېښود، خو ورو- ورو په بېړۍ کې دومره مالګه بار شوه، چې بېړۍ په سمندر کې ډوبه شوه. مېچن په دې وخت کې هم مالګه راویستله .

د ناروې خلك باور لري چې دا مېچنه اوس هم د سمندر په تل کې لګیا ده مالګه باسي، ځکه خو د سمندر اوبه مالګینې وي.

د کوپرې ونه- [د جنوبي بحرالکاهل د جزې کیسه]

ډېر پخوا د ارام سمندر (بحر الکاهل) د وړو جزیرو نه په یوه کې یوه ښایسته جینۍ اوسېده، چې اینه نومېده.

د دې مور پلار بېوزله وو، خو خپلې لور ته به خوشالېدل. د دوی د جونګړې سره نژدې د خوړو اوبو یوه ویاله بهېده، چې هر رنګه واړه ماهیان به په کې پیدا کېدل. د اینه دا ماهیان خوښ وو او هره ورځ به یې په اوبو کې له دوی سره لوبې کولې .

یوه ورځ دا د ویالې پر غاړه ناسته وه. دواړه پښې یې په اوبو کې وې او له ځان سره یې یوه خوږه سندره ویله، په دې وخت کې ناڅاپه یومارماهي د دې پښو ته نژدې شو. جینۍ لومړی خو ووېرېده،خو مارماهي د دې په پښو کې تاو راتاو شو او بېرته لاړ.

اینې به هره ورځ دا مارماهي لیده، چې ترڅو به دې سندره ویله، هلته به ګرځېده او بیا به لاړ. یوه ورځ اینې سندره ختمه کړه، نو مارماهي نابېره د یوه ښکلي ځوان په شکل بدل شو .

اینه وارخطا شوه. خو ځوان ورته وویل :

وېرېږه مه، زما نوم ټونا دی. زه د تازه اوبو د ماهیانو ساتندوی یم .

اینه حیرانه هم وه او خوشحاله هم. بیا داسې وشول چې دا مارماهي به هره ورځ د انسان په صورت شو او ښه ډېر وخت به یې له اینې سره خبرې کولې. د اینې دی ډېر خوښ شو. خو اوس ستونزه دا وه، چې اینه د ماهیانو نرۍ ته نه شوه ورتلای اوټونا تر ډېره وخته د انسان په شکل نه شو پاتې کېدای .

یوه ورځ اینه چې د اوبو ویالې ته لاړه، نو ټونا له وړاندې نه ورته د انسان په وجود هلته ناست و. خو دی ډېر خپه ښکارېده. اینې ترې پوښتنه وکړه، چې ولې دومره خپه یې؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټونا ورتهوويل :

زه نور دې ځای ته نه شم راتلای. ما ته په بل ځای کې کار راکړل شوی دی. زه درنه رخصت اخلم.

اينې چې دا واورېدل نو هغه هم ډېره خپه شوه .

ټونا ورته وويل :

زه نه غواړم چې ته په ما پسې خپګان وکړې او ز ه دا غواړم چې ټول عمر دې ستا ښکلي مخ ته وګورم. زما سترګې به تل تا سره وي. خو ددې لپاره به ته يو کار کوې .

اينې ترې پوښتنه وکړه چې څه؟

مارماهي ورته وويل :

سبا به ډېر سخت باران کېږي او په ټولو ويالو کې به سېلاب راځي. خو ته به وېرېږې نه، زه به په دې سېلاب کې ستا کور ته درځم. ته به زما سر قلم کړې او دسمندر پر غاړه په نرمو خاورو کې به يې ښخ کړې. ګوره چې دا ځای درنه هېر نه شي. په دې ځای کې به ته زما انتظار کوې.

يوه ورځ به ته ما ووينې، زما سترګې به هم تا ويني.

هغه دا خبره وکړه، جينۍ يې ښکل کړه او د مارماهي په شکل بېرته په اوبو کې ورك شو. اينې تر ډېره وخته هلته ژړل. بېرته چې کور ته راغله، نو مور و پلار ته يې ټوله کيسه تېره کړه. هغوی ورته تسلي ورکړه .

په بله ورځ اسمان خړ او باران پيل شو.په سمندر کې هم توپان و. ټولې ويالې له اوبو ډکې وې او د باران له اوبو سره هرځای سېلاب راغی. اينې د خپل کور له کړکۍ نه بهر کتل، چې په دې کې يې مارماهی وليد. دې دروازې ته منډې کړې او دواړه ورونه يې پرانيستل. مارماهي تر درشله راغی او د اينې پر پښو يې خپل سر کېښود.

اينې په ژړا- ژړا د مارماهي سر ښکل کړ. بيا يې يوه چاړه راواخيستله او د هغه سر يې پرې کړ. باران اوس تم شوی و. اينه د سمندر غاړې ته ورغله او په يوې غونډۍ کې يې مځکه نرمه کړه او د مارماهي سر يې په کې ښخ کړ .

اينه به هره ورځ دې غونډۍ ته ورتله او کوم ځای چې يې د مارماهي سر ښخ کړی و، هلته به ناسته وه. کله به يې سندره ويله، کله به په ژړا شوه. کله به ډېره خوشحاله وه، په خوا و شا کليو کې خلك خبر شول، چې اينه لېونۍ شوې وه، څو ورځې چې تېرې شوې، نوپه دې غونډۍ به يې يو بوټي ته کتل، سندرې به يې ويلې. داسې لکه چې مارماهي بيا راژوندی شوی وي. بوټی ورو- ورو لويېده. څو کاله همداسې واوړېدل او دا بوټی يوه ونه شوه. د اينې له قد نه هم اوچته ونه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې به سر اوچت کړ او په ونه کې به یې کتل، چې وړې وړې غوټې به یې له تنې راغوړېدلې وې. څو میاشتې چې نورې واوړېدې، نو یوه غوټۍ یې ولیده، چې په شنه غونډه مېوه بدله شوه. ورو- ورو دا مېوه هم غټه شوه. شین رنګ یې په نسواري بدل شو او وېښته یې وکړل .

یوه ورځ اینې لاس وړاندې کړ او مېوه یې راوشکوله. د دې په نسواري وېښتو یې لاس واهه او ویې لیدل چې د دې په یوې خوا دوه سترګې جوړې وې، د مېوې سر هم هغسې و، لکه چې د مارماهي سر و او اینې داسې وګڼله، لکه چې ټونا راژوندی شوی وي او ورته ګوري .

هغې ته د ټونا خبره ورپه زړه شوه، چې زما سترګې به تا سره وي او تا ته به ګوري. اینې دا مېوه کور ته راوړه، مور و پلار ته یې ورښکاره کړه. هغوی داسې مېوه چېرې نه وه لیدلې. اینې دې مېوې ته ټونا نوم ورکړ.

د ونې نورې مېوې چې پخې شوې، نو دوی په کې یوه غوره کړه. بیا یې دا ماته کړه، چې وګوري دننه په کې څه وو. دننه د دې تك سپین مغز له اوبو ډك و.

دوی چې دا سپین مغز وخوړ، نو د مارماهي په شان خوند یې کاوه. نور خلك چې خبر شول، نو دوی هم ددې مېوې سرونه یوووړل او بوټې یې وکرل.

د دې مېوې پوست دومره کلك و، چې دوی ترې لوښي جوړ کړل، د دې د نسواري وېښتو نه یې پړي یا به یې پوزکي اوبدل. د ونې لرګی دومره کلك و، چې کښتۍ یې ترې جوړې کړې. د مېوې سر به ډېره سپېڅلی ګڼل کېده. کله چې به مسافر د سمندر په سفر روانېدل، نو هر یوکس به د دې مېوې یوه- یوه دانه په سمندر کې اچوله، چې سفر یې بې خطره وي .

دوی داسې فکر کاوه، چې مېوه به د سمندر له اوبو سره نورو ملکونو ته ورسېږي او دوی به یې هم وکري .

ډېرو خلکو چې خپل خپلوان یې لیرې تللي وو، د هغوی لپاره دا مېوه په سمندر کې اچوله، چې ګوندې که دوی وږي وي، نود دې سپین مغز به وخوري. اوس دا مېوه کوپره یا ناریال نومېږي. د جنوبي بحرالکاهل په جزیرو کې اوسېدونکي اوس هم په دې باور دي، چې انسان یوازې د کوپرې په ونه او د دې په مېوې ژوند کولای شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پائيډ شپېلۍ غږوونکی-- [د جرمني کيسه]

د جرمني يوه وړه ښاريه هيملين Hamelin نومېږي، د ويزر سيند پرغاړه اباده ده. ډېر پخوا دلته شتمن خلك اوسېدل، ښاريه اباده وه، خو دا شتمن خلك يې ډېر وږسترګي او حريصان وو. هر چا به غوښتل چې ښه ډېر مال وګټي. هره ورځ به د پيسو زياتولو او د راټولولو نوي نوي تدبيرونه نيول کېدل. د دولت د سپما لپاره به يې نوې لارې لټولې، يوه ورځ چا ويل سپي او پيشوګان هم زموږ ډېره شتمني خوري. د دوی په ډوډۍ ډېرې پيسې لګېږي. همدا وو چې خلکو له ښاره سپي او پيشوګان ليرې کړل .

يو څه موده چې تېره شوه، نو په ښار کې موږکان پيدا شول. خلکو به د دوی د ورکولو لپاره ډېرې هڅې کولې، خو چې له يوه ځايه به ورك شول، نو په بل ځای کې به پيدا شوي وو. په کورونو کې د خوړو شيان پټ ساتل کېدل. خو په دکانونو او ګودامونو کې به بوجۍ سورې وې. په ډېرو خوړو موږکان هم چاغ شوي وو او د دوی وژل به هم سخت کار و .

يوه ورځ خو يوې غټې مږې په زانګو کې د يوه پراته ماشوم د خوړلو هڅه وکړه. د ښار خلك ډېر پرېشان وو. اخر ښاروال يوه غونډه راوبلله، چې د مږو د وژلو سمه لاره پيدا کړي. په غونډه کې ناستو کسانو خپله- خپله رايه ورکوله، چا به ويل د موږکانو زهر دې ورکول شي. خو د دې مخالفت وشو، چې ماشومانو ته به وربانديې تاوان ورسېږي. بل وويل د موږکانو د نيولو لپاره دې لويې لويې لومې (دامونه) جوړې کړای شي. خو د دې لپاره وخت په کار و او د خلکو زغم اوس تمام شوی و .

په دې کې ناڅاپه د غونډې د تالار په دروازه يو ځوان راښکاره شو، چې په لاس کې يې شپېلۍ نيولې وه .

ده په لوړ غږ ټولو ته وويل :

زما نوم پائيډ دی. که تاسو راته د سرو زرو سل سکې راکوئ، نو زه به داټولې مږې له ښاره ورکې کړمه.

په دې خبره ټول غلي شول، ښاروال له ټولو پوښتنه وکړه او له ډېرو خبرو او بحث وروسته ټول په دې رضا شول، چې که دې هلك ټولې موږې له ښاره وايستلې، نو ده ته به سل سکې ورکول کېږي .

هلك له هغه ځايه روان شو او هم په هماغه شېبه يې شپېلۍ خولې ته ونيوله او په غږولو يې پيل وکړ.د دې شپېلۍ غږ يوه عجيبه موسيقي لرله.

دی د ښار په کوڅو کې ورو- ورو روان و او کوم ځای چې به د ده د شپېلۍ غږ ورسېد، له هغه دکان، کور يا ګودام څخه به مږې رابهر شوې او په ده پسې به روانې شوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښار خلك حيران هم وو او خوشحاله هم، د ټول ښار موږكانو او مږو په شپېلۍ غږوونكي پسې داسې په منډه- منډه ځغاستل، چې ته به وايې هېڅ يې نه كتل. هلك د شپېلۍ په غږولو همدغسې ورو- ورو له ښاره بهر د سمندر غاړې ته ورسېده او هلته ودرېده، بيا دی ورو- ورو د سيند په اوبو كې وردننه شو، موږكانو هم ورپسې سيند ته ورټوپ كړل. هلك په اوبو كې ولاړ و او تر ډېره وخته يې شپېلۍ غږوله، ان تر دې چې د ښار ټولې مږې په اوبو كې لاهو شوې. د ښار خلك هم د سيند غاړې ته رسېدلي وو او ټولو له خوشحالۍ نه لاسونه پړكول .

په هغه شپه د ښار خلكو ډېره موده وروسته په ارام ډوډۍ وخوړه او د شپې يې ښېغمه خوب وكړ.

په بله ورځ شپېلۍ غږوونكى پائيډ ښاروالۍ ته لاړ او له ښاروال نه يې د خپلو سلو سكو غوښتنه وكړه. خو هلته كې ټولو خلكو وربانډې وخندل. ښاروال ورته وويل :

د سرو زرو سل سكې ډېر شی دی. تا چې كوم كار كړی، د دې قيمت يوه سكه كېدی شي. دا واخله او خپله لاره نيسه .

پائيډ چې دا واورېدل نو ډېر خپه شو. دی له هغه ځايه لاړ او د ښارګوټي د مركز په لويې څلورلارې كې ودرېد.

له جېب نه يې خپله شپېلۍ راوايستله او په غږولو يې پيل وكړ. دا ځلې يوه نوې موسيقي خلكو واورېده. د شپېلۍ غږ چې راپورته شو، نو يو څو ماشومانو خپلې لوبې پرېښودې او د پائيډ پر لوري يې منډې كړې. پائيډ شپېلۍ په غږولو ورو- ورو روان شو. د ښارګوټي په كورونو كې ټول ماشومان د شپېلۍ په اورېدلو له كورونو په منډه منډه وتل او نورو سره به مل شول. دا ماشومان ډېر خوشحاله وو، چا خندل، چا چيغې وهلې، چا د شپېلۍ په موسيقۍ نڅا كوله. د ښار خلك وارخطا شول. ميندو او پلرونو هڅې كولې، چې خپل ماشومان راوګرځوي، خو داسې ايسېده لكه چې ماشومان بهر ته د شپېلۍ له موسيقۍ پرته بل هېڅ غږ نه اوري.

ميندو ژړاګانې او ويرونه كول. پلرونو له يو بل سره مشورې او مصلحت كاوه، ښاروال هم خبر شو، خو هېڅوك نه پوهېدل چې اوس د شپېلۍ غږوونكى پائيډ څرنګه راضي كړي.

دا ځلې پائيډ سيند ته د تللو پرځای د يوې غونډۍ پر لوري لاړ. هلته د ده د موسيقۍ طرز بدل شو .

په غونډۍ كې يوه لاره جوړه شوه او ټول ماشومان د شپېلۍ غږوونكي پسې په منډه منډه دې لاره كې داخل شول. په دې ماشومانو كې يو هلك په پښه ګوډ و، دی وروسته پاتې و او ويې ليدل چې د غونډۍ په منځ كې دا لاره په خپله بنده شوه.

كله چې د ښار خلك غونډۍ ته ورسېدل، نو دې ګوډ ماشوم هلته ژړل. ده غوښتل چې له نورو ماشومانو سره مل وای. ده هم غوښتل چې د غونډۍ شا ته يوې ناليدلې دنيا ته ورشي. خو داسې ونه شول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه شپه د هیملین په ښار کې ماتم و، میندې او پلرونه د خپلو اولادونو په غم کې وو. ټول خلك پښېمانه وو، چې پائیدې ته یې ولې سل سکې ورنه کړې، هغه مال و دولت چې دوی به راټولاوه، اوس د دوی لپاره بېکاره وو. دوی د خپلې ځانځانۍ او د حرص سزا موندلې وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژبه او عقل - [د روس کیسه]

دا کیسه د هغه وخت ده، چې په روسیه کې شاهي نظام موجود و. د روس پاچا ته به یې تزار ویل او دی به د عیسوي مذهب پخوانۍ کلیسا کې د اتوار (یکشنبې) په ورځ د عبادت لپاره ورتلو. یوه ورځ دی له کلیسا نه بهر ته په شاهي بګۍ کې د خپل محل پر لوري روان و. د لارې په دواړو غاړو تر لیرې مځکه شنه وه او په ځینو کروندګر لګیا وو، په پټیو کې یې کار کاوه. پاچا غوښتل چې په دوی کې له چا سره خبرې وکړي، خپل خدمتګار ته یې وویل :

هغه ګاډیوان ته اشاره وکړه او شاهي بګۍ پرځای ودرېده. زار له بګۍ نه راښکته شو د یوه کروندګر پر لوري یې څو ګامه واخیستل.

کروندګر چې پاچا ولید، نو ژر یې لاسونه وزګار کړل او ډېر په ادب یې پاچا ته سر ټیټ کړ. بیا یې وویل :

د ستر زار په راتلو نه یوازې زما، بلکې زما د پټي، زما د خاورې او زما د کورنۍ درناوی کېږي. هر یو شی د پاچا سلامت په راتلو ښېرازه شو.

پاچا چې دا خبرې واورېدې، نو په حیرانۍ یې ترې پوښتنه وکړه:

ته خو یو معمولي کروندګر یې، خو خبرې لکه د عالمانو کوې، دا خبرې دې له کومه ځایه زده کړې دي؟

کروندګر ورته وویل :

زما لور ډېره هوښیاره ده، هغې راته ویلي دي، چې په خبرو کې ښه ښه ټکي کاروه .

پاچا وخندل او ورته ویې ویل :

ښه ستا لور د ژبې استاده ده.

کروندګر ورته وویل :

نه، هغه هسې هوښیاره او پوهه ده. د هغې په شان پوهه جینۍ په ټوله روسیه کې نشته .

پاچا ورته وویل :

ښه، نو دا زما نه هم زیاته پوهه او هوښیاره ده .

کروندګر په خپله خبره کې راګیر شو. نه پوهېده چې پاچا ته څه ځواب ووایي. خو پاچا په خپلې بګۍ کې کښېناست ا و بګۍ روانه شوه. کروندګر یوڅه وارخطا شو، خو بیا په خپل کار اخته شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازيگر مهال ويې ليدل چې پاچا بيا په بګۍ سپور د کروندګر پټي ته نژدې راغی. يو خدمتګار ورسره ټوکرۍ اوچته کړې وه، چې په کې هګۍ وې. خدمتګار د پاچا له خوا کروندګر ته پيغام ورکړ:

که ستا لور دومره هوښياره ده، نو ورته ووايه چې له دې هګيو دې تر سبا چورګوړي وباسي او که دا کار يې ونه کړ، نو سزا به ورته ورکوي.

کروندګر چې دا واورېدل، نو ډېر خواشينی شو. د هګيو ټوکرۍ يې واخيسته او کور ته راغی. لور ته يې ټوله کيسه تېره کړه .

جينۍ په ټوکرۍ کې له هګيو نه يوه راواخيسته، دا هګۍ اېشېدلې وه، نورې هګۍ هم پخې وې. پوهه شوه چې پاچا ددې دوژلو نيت کړی دی. خو پلار ته يې تسلي ورکړه، چې :

بابا! ته ګروم (غم) مه کوه، زه به د شپې ورباندې فکر وکړم د حل يوه لاره به پيدا شي .

په بله ورځ سهار زار په خپلې بګۍ کې کښېناست او د کروندګر د پټي مخې ته ودرېده. څه ګوري چې يوه ښکلې پېغله په پټي کې اېشېدلې لوبيا کري .

زار چې دا وليدل، نو په لوړ غږ يې ورته وويل :

ستا پلار خو تا د دې ملك تر ټولو هوښياره او پوهه جينۍ ګڼي، زه ګورم چې ته په دې پټي کې لوبيا کرې، خو دا اېشېدلې دي .

له دې به کوم ډول فصل تر لاسه کړې؟

جينۍ په لاس کې نيولې لوبيا په مځکې وشيندله او ويې ويل :

هماغسې لکه چې پاچا سلامت د اېشېدلو هګيو نه چرګوړي راويستل غواړي، له پاچا سره هېڅ ځواب نه و. په خپلې بګۍ کې کښېناست او د محل پر لوري روان شو.

په بله ورځ چې کروندګر او د ده لور راويښ شول، نو د کور په دروازه ورته د پاچا دوه استازي ولاړ وو، دوی سره د ګنډلو د تار يوه لويه غوټه وه او د زار له خوا يې پيغام راوړی و، چې د کروندګر هوښياره لور به تر سبا له دې تارونو نه د دوو بېړيو بادبانونه جوړوي او که په دې کې پاتې راغله، نو پلار او لور دواړه به سايبيريا ته واستول شي .

کروندګر د دې خبرې په اورېدو په ژړا شو او ځان له يې وښېته شوکول، چې هغه کومه بدمرغه شېبه وه، چې ده د خپلې لور د هوښيارۍ ستاينه کړې وه. خو جينۍ د پاچا استازو ته وويل :

لږ صبر وکړئ، زما له خوا هم يو پيغام پاچا ته يوسئ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور مخې ته يې يوه ونه ولاړه وه، جينۍ له کوره ووتله. له هغې ونې نه يې يوه ځانگه رابېله کړه او استازو ته يې ورکړه. بيا يې ووېل :

زما پلار ډېر غريب سړى دى. د بادبانونو د اوبدلو لپاره راته څرخه نه شي اخيستلاى. که پاچا سلامت مهرباني وکړي او له دې ځانگې راته يوه څرخه جوړه کړي، نو زه به ورته سمدلاسه بادبانونه جوړ کړم.

پاچا چې د جينۍ له خوا دا پيغام واورېد، نو په خندا شو. کروندگر پسې يې يوه گاډۍ واستوله او دى يې خپل محل ته راوبللو. کروندگر چې پاچا ته حاضر شو، نو ده ورته ووېل :

ستا لور بېشکه چې ډېره هوښياره ده، خو که زما دې وروستۍ خبرې ته يې ځواب پيدا نه کړ، نو ستا دعوه به غلطه وي. چې دا تر ټولو هوښياره ده.

بيا يې د شرابو يو جام واخيست، کروندگر ته يې ورکړ او ويې ويل:

خپلې لور ته ووايه که تر سبا پورې يې د سمندر ټولې اوبه په دې جام وايستلې، نو زه به ورسره واده کوم .

جينۍ چې دا پيغام ترلاسه کړ، نو هغې هم وخندل.

په بله ورځ سهار پر يوه اوښ کښېناسته او د پاچا دربار ته لاړه. يوه څوکۍ يې په لاس کې وه. زار ته يې ډېر په ادب سر ټيټ کړ او ويې ويل :

د زار امر پوره کول زما فرض دى، خو د سمندر د اوبو په راايستلو کې يوه لانجه ده .

پاچا خوشحاله شو او ويې ويل :

ښه نو دا ثابته شوه، چې ته تر ما هوښياره نه يې .

جينۍ ورته ووېل:

لانجه دا ده چې زه خو به درته بحر خالي کړم، خو ستاسو د ملك سيندونه به يې بيا ډك کړي، ما دا څوکۍ له ځان سره راوړې ده، چې که پاچا سلامت په دې څوکۍ ټولو سيندونو ته بند وتړي، نو زه به هم اوس ورته د سمندر ټولې اوبه راوباسم.

زار په دې ځواب لومړى خو ډېر حيران پاتې شو، بيا يې وخندل او ورته يې ووېل :

ته رښتيا چې له ما هم هوښياره يې. خو زه په دې هوښيار يم، چې هوښيار خلك پېژنم او د هغوى قدر هم کوم. دا يې ووېل او جينۍ يې له لاسه ونيوله او پر خپل تخت يې کښېنوله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغسې دا غریبه جینۍ د روس ملکه، یانې زارینه شوه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاچا کالي - [د ډنمارك کيسه]

يو وخت د زمانې پاچا پر خپل ځان ډېر غاور و. د هغه رنګارنګ کالي (جامې) خوښېدلې. د سلطنت کارونه ترې پاتې وو. ټوله ورځ به يې د هندارې مخې ته تېره کړه. کله به يې يو ډول جامې اغوستې، کله بل ډول.

ځان ته يې ځينې خوشې او بېکاره درباريان راټول کړل او له هغوی به يې پوښتل چې په دې جامو کې څنګه ښکارېدو.

درباريانو به تل د ده د ذوق او د جامې زېبې ستاينه کوله. دوی به په کالو جوړوونکو پسې ګرځېدل چې نوي ډول جامې ورته جوړې کړې. د نورو هېوادونو پاچايان چې به په رسمي سفر راتلل، نو پاچا ته به يې په تحفه کې جامې ورکولې .

د ده په ماڼۍ کې د ده د جامو لپاره پوره پوره کوټې جوړې وې، چې په سلګونو جوړه جامې، بوټان او خولۍ په کې اېښودل کېدې.

يوه ورځ د ده ماڼۍ ته دوه جولاګان (له تارنه رخت اوبدونکي) راغلل. دوی سره يو صندوق و او غوښتل يې چې پاچا ته نوی رخت ښکاره کړي .

د ماڼۍ ساتندويانو غوښتل چې د دوی صندوق تالاشي کړي، خو جولاګانو ورته وويل :

دا رخت يوازې د پاچا د ليدلو لپاره دي .

پاچا ته خبر ورکړل شو او هغه دواړه جولاګان راوبلل. جولاګان چې دربار ته حاضر شول، نو پاچا ترې غوښتنه وکړه، چې د صندوق سر دې خلاص کړي. خو دوی ورته وويل :

پاچا سلامت، دا ټوکر يوازې ستاسو د ليدو لپاره دی.

پاچا امر وکړ، چې يوې بېلې کوټې ته دې جولاګان وروستل شي، چې يوازې دی په خپله په صندوق کې بند ټوکر ووينې. په بله کوټه کې جولاګانو د صندوق سر ليرې کولو نه وړاندې پاچا ته وويل :

د دې ټوکر يوه ځانګړتيا ده.

د پاچا تلوسه په زياتېدو شوه، پوښتنه يې وکړه چې کومه ځانګړتيا؟

يوه جولا ورته وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې ټوکر ځانګړتیا په دې کې ده، چې دا یوازې هوښیارو خلکو ته ښکارېږي، یعنې کوم خلك چې د پوهې او عقل خاوندان دي، یوازې دوی دا ټوکر لیدای شي، بېعقلو او ناپوهو کسانو ته به دا ټوکر هېڅ نه ښکاري .

اوس خو پاچا نور هم په شوق صندوق ته نژدې ودرېد. کله چې د صندوق سر پرانیستل شو. نو پاچا ته هېڅ ښکاره نه شول. خو دواړو جولاګانو په لاسونو یو شی رااوچت کړ، بیا یو په کې داسې لاسونه وښورول، لکه چې تکه پر مېز اواروي. بل یو څه لاسونه وخنډل، داسې لکه چې کومه تکه په هوا کې څنډي. پاچا هك پك ولاړ و. د هغه په فکر دی ډېر هوښیار و، خو په مېز ایښی ټوکر یې نه لیده .

جولاګانو چې ورته وکتل، نو یوه ورته وویل :

پاچا سلامت! ټوکر ته لاس یوسئ، څومره نرم دی .

بل وویل :

رنګونه یې څومره زړه راکښونکي دي.

لومړي وویل :

موږ څو میاشتې دا ټوکر اوبدلی دی .

بیا یې له پاچا نه پوښتنه وکړه :

څنګه عالي جناب! دا ټوکر مو خوښ شو؟

پاچا نه غوښتل چې وښیي دی ټوکر نهویني او جولاګانو ته بېعقل ښکاره شي. یوه ښه شېبه یې مېز ته کتل او سر یې داسې خوځاوه، ته به وایې د خوښې یا د ناخوښې فیصله کوي. بیا یې جولاګانو ته وویل :

زه غواړم چې زما مشر وزیر هم دا رخت ووینې او ما ته خپله رایه راکړي .

له کوټې نه بهر یوه پیره دار ته وویل شول چې مشر وزیر دې راوبولي. وزیر چې راغی نو پاچا ورته وویل:

پر دې مېز دا ټوکر وینئ؟

لومړی خو وزیر حیران شو. پاچا ورته وویل :

دا ټوکر یوازې پوهو او هوښیارو خلکو ته ښکارېږي.

وزیر ژر وویل :

ښه ښه دا ټوکر... دا خو ډېر ښکلی دی، دا زر زري تارونه یې څومره په هنر له ورېښمو سره ګډ شوي دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا چې دا واورېدل، نو په زړه کې نور هم مایوس شو، چې د ده مشر وزیر لا تر ده هوښیار دی.

وزیر په کې دا هم زیاته کړه چې داسې ښکلی ټوکر نه دې ډېرې ښکلې جامې جوړې کړای شي، چې پاچا دې په خاصو موقعو اغوندي.

د وزیر تر دې خبرو وروسته پاچا د خپلې کورنۍ غړي وار په وار راغوښتل چې وګوري دوی ته دا خاص ټوکر ښکاري او که نه؟

هغوی ته هم د ټوکر د خاصیت خبره رسېدلې وه او هېچا نه غوښتل چې نورو ته کمعقل او ناپوه ښکاره شي. وار په وار ټولو د ټوکر صفت وکړ، نو پاچا فیصله وکړه، چې له دې ټوکر نه دې جامې جوړې کړي. هغه غوښتل چې د ده شاهي خیاط (درزي) دې ورله لباس تیار کړي، خو جولاګانو ورته وویل چې دا ټوکر دومره نازك دی، چې دوی به یې پخپله ګنډي.

پاچا جولاګانو ته یو لوی تالار او د اوسېدو کوټې ورکړې، چې دوی دې ورته جامې تیارې کړي. جولاګانو په کار لاس پورې کړ. د پاچا د جامو ناپ او پیمایش یې وکړ. پاچا ورته ډېرې پیسې ورکړې، دوی به هره ورځ د یوه شي لپاره ترېنه نورې پیسې غوښتلې. کله به یې د سرو زرو ستنې غوښتې، کله به د سرو زرو سیخونه، چې ټوکر پرې ځوړند کړي .

یوه میاشت تېره شوه. د ملك ټول خلك خبر شول، چې د پاچا لپاره مخصوصې جامې په جوړېدو دی. د پاچا د زېږېدو ورځ رانژدې شوه. نو ده فیصله وکړه، چې د شاهي جشن لپاره به دا ځانګړې جامې اغوندي. دا خبره ډنډوره شوه، چې د پاچا د زېږېدو په ورځ به دی په اس د ښار د لارو کوڅو نه تېرېږي او هوښیار خلك به د پاچا جامې لیدای شي .

د جشن په ورځ دواړو جولاګانو پاچا ته تیارې جامې یووړې، چې دی یې په غاړه کړي. هېچا څه نه لیدل. خو پاچا چې دا جامې اغوستې، نو داسې فکر یې کاوه، چې نورو ته ښکاري. بیا یې خپل تاج پر سر کړو، بوټان یې په پښوکړل او پر اس سپور شو.

د ماڼۍ د لویې دروازې نه د پاچا جلوس راښکاره شو. ورسره په شاهي ګاډیو او بګیو کې د ده د کورنۍ نور غړي ناست وو. بینډ باجې غږېدې، په لارو کوڅو کې ولاړو عامو خلکو کتل چې پاچا هېڅ جامې نه دي اغوستي، خو هېچا له شرم او وېرې غږنه کاوه. هر چا داسې ګڼله چې نورو ته د پاچا جامې ښکاري .

پاچا په اس سپور روان و او فکر یې کاوه، چې زما د ملك خلك څومره پوهه او عقل لري. یوازې زه په کې بېعقل یم، که دوی خبر شي، چې زه دا جامې نه وینم، نو سمدلاسه به مې له تخت څخه لیرې کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جلوس د کتلو لپاره یو ماشوم هم ورغلی و او د خلکو په ګڼه ګوڼه کې ده ته چې ځای پیدا نه شو،نو نژدې ونې ته وروخوت او هلته نه یې د شاهي جلوس ننداره کوله. کله چې ده پاچا ولید، نو په چیغه یې وویل :

پاچا خو بربنډ دی .

بیا کټ کټ په خندا شو. ټول خلك خاموش شول. چې په دې کې د هلك غږ بیا راپورته شو :

پاچا سلامت خو بربنډ دی. جامې یې نه دي اغوستې .

په دې وخت کې د خلکو په ګڼه ګوڼه کې په ورو غږ خلکو له یو بل نه پوښتنه کوله، چې پاچا په رښتیا څه نه وو اغوستي .

پاچا د ټول ملت په مخکې خجالت شو. اوس دی پوه شو چې جولاګانو ورسره چل کړی و. سمدستي یې د اس مخ بېرته ماڼۍ ته واړاوه او په چټکۍ یې د خلکو مخې نه ځان لیرې کړ. هلته په رسېدو خبر شو، چې جولاګانو له وخته خپل مال دولت راټول کړي او له هغه ځایه یې پښې سپکې کړې وې .

پاچا نورې جامې واغوستې او امر یې وکړ، چې هغه ماشوم دې ورته حاضر کړای شي. د ماشوم مور و پلار په وېره وو. خو کله چې دوی د پاچا په دربار کې حاضر شول، نو ده ماشوم له ځان سره پر تخت کښېناوه او ټولو ته یې وویل :

زما په مملکت کې تر ټولو هوښیار او د پوهې خاوند دا ماشوم دی، ځکه چې دی رښتیا ویلای شي. نور تاسو ټول بېعقله او ناپوه یئ. ځکه چې په تاسو کې د رښتیا ویلو جرئت نه شته. پاتې شوم زه... نو زه په خپله هم ناپوه یم، چې دوو جولاګانو راله دوکه راکړه .

بیا یې ماشوم ته وویل :

ته چې لوی شې او زه ژوندی وم، نو ته به زما مشر وزیر شې. زه باور لرم، چې په هغه وخت کې به هم ته له رښتیا ویلو نه، نه وېرېږې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رولينډ - [د انګلستان کيسه]

ډېر پخوا د انګلستان په شمال کې يو پاچا حکومت کاوه. د ده درې زامن او يوه لور وه، چې رولينډ نومېده .

يوه ورځ څلورو واړو د خپلې ماڼۍ په باغ کې لوبې کولې. شهزادګۍ رولينډ يو پنډوس (توپ) په هوا کې غوزار کړ، نو دا د ماڼۍ د باغ نه وراخوا د کليسا د دېوال شا ته ورك شو. شهزادګۍ د پنډوس په لټه له باغه ووته او د کليسا پر لوري يې منډې کړې. په دې پسې درېيو وروڼو هم منډې وهلې، خو ترڅو چې دوی کليسا ته وردننه کېدل، شهزادګۍ له سترګو پناه شوه .

دوی ډېر وخت اخوا دېخوا خپله خور ولټوله، خو پيدا يې نه کړه. اخر يې مور او پلار خبر کړل، شاهي پوځ د کليسا هر ګوټ ولټاوه، خو داسې ښکارېده چې رولينډ د مځکې پرمخ نه وه .

په ټوله ماڼۍ کې ماتم جوړ شو. پاچا د ملك تر ټولو لوی عالم جادوګر راوبللو، چې په خپل علم معلوم کړي، جادوګر دومره ورته وويل چې رولينډ له پېريانو سره ده او ښايي چې د پېريانو پاچا په تور برج کې بنده کړې وي .

د دې خبرې په اورېدو مشر شهزاده پر اس سپور شو او د شين غر پر لوري روان شو. ډېرې ورځې تېرې شوې، خو شهزاده بېرته راونه ګرځېد، پاچا او ملکه نور هم خواشيني شول. اوس نو دويم شهزاده سفر ته ملا وتړله، عالم جادوګر راوبلل شو او هغه شهزاده ته نصيحت وکړ، چې د پېريانو د پاچا ماڼۍ ته چې ورورسېدې نوهېڅ شی ونه خورې.

دويم شهزاده هم د شين غر پر لوري لاړ، خو بې درکه شو. ملکه له غم نه بېحاله وه. درېيم شهزاده چې په خپلو وروڼو پسې د لټې هوډ وکړ، نو پاچا او ملکې دواړو ورته زارۍ وکړې، چې نه دې ځي .

شهزاده ورته ډاډ ورکړ چې د تللو نه وړاندې به دی خپل پوره معلومات کوي او ترڅو چې ډاډه نه وي، نه به ځي .

دی عالم جادوګر ته لاړ او د پېريانو د پاچا په هکله يې معلومات راټول کړل. جادوګر به هره ورځ حساب کاوه، کله به يې په اور کې په رنګارنګ شيانو لوګی جوړاوه. يا به يې پر هنداره خطونه راکښل. اخر يوه ورځ يې شهزاده ته وويل: ستا دواړه وروڼه هم د پېريانو له پاچا سره دي .

تر دې وروسته يې يوه توره راواخيسته چې عمل يې ورباندې کړی و. شهزاده ته يې دا توره ورکړه او ويې ويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شين غر سره نژدې چې له هر چا نه د ماڼۍ او د تور برج پوښتنه کوې، دوی به درته لاره ښيي. ځکه چې پېريان دروغ نه وايي، خو د معلوماتو نه وروسته به يې وژنې، که نه تا ته تاوان رسوي .

په بله ورځ سهار وختي شهزاده د مور و پلار نه رخصت واخيست او د شين غر پر لوري روان شو. کله چې غره ته نژدې شو، نو يخ باد پرې ولګېده. دلته د لمر رڼا نه وه، يو ميدان ته چې راوتلو نو هلته ډېر اسونه ځرېدل .

نژدې ورته يو سرى ولاړ و. شهزاده پوه شو چې دا د پېريانو د پاچا اسونه وو، له سړي نه يې پوښتنه وکړه :

د پاچا ماڼۍ ته کومه لاره تللې ده؟

سړي ورته يوه شېبه وکتل، بيا يې کيڼ لاس ته اشاره وکړه او ويې ويل:

د دې ونو شا ته، لاره يوې غونډۍ ته وتلې ده. په غونډۍ کې دننه ماڼۍ جوړه ده، خو زه نه يم خبر چې دننه ځرنګه ځي.

شهزاده د دې خبرې له اورېدو سره ورته وويل:

ډېره مننه .

او د توري په يوه ځرپ يې د هغه سر قلم کړ. خو دسړي وجود لوګی لوګی شو او د سترګو په رپ کې بيا هلته هېڅ هم نه وو .

شهزاده د ونو شا ته لاره وموندله او شنې غونډۍ ته ورسېد. دلته پسونه ځرېدل. نژدې يوې ونې سره شپونکی هم ناست و. شهزاده ورنژدې شو او ويې ويل :

ته خبر يې چې د پاچا ماڼۍ ته د ورننوتلو لاره کومه يوه ده؟

شپونکي يو څو شېبې ښکته پورته ده ته وکتل او ويې ويل :

د دې غونډۍ نه چاپېره د لمر په مخالف لوري روان شه. کله چې يو ځرخ پوره شې نو په لوړ غږ induction ووايه زه د پيريانو د پاچا ماڼۍ ته تلل غواړم. درې وارې چې دا خبره وکړې، په غره کې به يوه لاره درته خلاصه شي .

شهزاده چې دا واورېدل نو ورته ويې ويل :

ډېر تشکر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د تورې په یوه وار یې له شپونکي نه سر قلم کړ. همدا وو چې هلته یو لوګی راپورته شو او د شپونکي پر ځای یوه وړوکي پېرۍ د ونو لورې ته منډه کړه .

شهزاده هم هغسې چې شپونکي ورته ویلي وو، په غونډۍ کې لاره پیدا کړه. دی چې وردننه شو، نو یوه لویه کوټه یې ولیده، چې بل سر ته یې یوه دروازه وه. شهزاده په دروازه دننه شو، نو مخاخ پوړۍ جوړې وې، شهزاده په پوړیو ختلو او ویې شمېرل. په دوو سوو پوړیو چې وروختلو، نو یوه برج ته داخل شو.

په دې برج کې هرې خوا ته رڼا خپره وه. په چت ښکلي فانوسونه ځوړند وو او په دېوالونو د ملغلرو او د قیمتي کاڼو ګلان جوړ وو. په یوه ښکلي تخت شهزاده خپله خور رولینډ ولیده، چې سر یې ټیټ و. شهزاده ور غږ کړل. دې چې خپل ورور ولید، نو په ژړا شوه او ورته ویې ویل :

ته ولې راغلی یې؟ که د پېریانو پاچا خبر شو، نو ته به هم زموږ د نورو وروڼو په شان ورک شې .

شهزاده ورته تسلي ورکړه، خو هغه اوس د لوږې احساس کاوه، خور ته یې وویل که څه د خوړو وي، نو دی به یې وخوري چې په وجود کې یې توان پیدا شي .

رولینډ پاڅېده او ورور ته یې یوه کاسه شوده او ډوډۍ راوړل. شهزاده دومره ستړی و، چې ژر یې د شودو کاسه خولې ته ونیوله، خو هم په دې وخت کې هغه ته د عالم جادوګر خبره رایاده شوه، چې هېڅ شی به نه خورې .

د شودو کاسه یې کېښوده او رولینډ ته یې وویل :

زه به تر هغې هېڅ شی خولې ته نه اچوم، چې مې ته له دې پاچا نه یې ازاده کړې .

د هغه په دې وینا یو لوی درز وشو، ورسره لوګی راپورته شو او په کې د پېریانو پاچا راښکاره شو. د هغه له خولې لوګي راوتل او له سترګو یې سرې لمبې راپورته کېدې .

شهزاده خپله توره راوایستله او هغه ته نېغ ودرېده. د هغه په سترګو کې یې سترګې ښخې کړې او ویې ویل :

ته که هرڅه وکړې، زه له تا، نه وېرېږم. زه په خپلو وروڼو او خور پسې راغلی یم او دوی به ارو مرو له ځان سره بیایم.

د پېریانو پاچا ځو شېبې ده ته کتل او بیا یې وویل:

ما د مځکې پر سر ستا په شان توریالی او مېړنی ځوان تر اوسه نه دی لیدلی او زه د مېړنو قدر کوم .

بیا یې دوه ګوتې په خپلو کې سره ومومښلې او یو بوتل راښکاره شو. بوتل یې شهزاده ته ورکړ، چې د دې اوبه دې پر خپلو وروڼو وشیندي، چې په بله کوټه کې بېهوشه پراته وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېریانو پاچا سمدستي د سترګو په رپ کې له هغه ځایه ورك شو. شهزاده او رولینډ دواړو په بله کوټه کې پر بېهوشو شهزادګانو د بوتل اوبه وشیندلې، دوی په هوش کې شول او بیا ټول ورونه له خپلې خور سره د خپل وطن پر لوري روان شول

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خونړۍ مړه - [د جاپان کیسه]

ډېره موده کېږي، چې د جاپان په يوه کلي کې يو غريب کروندګر اوسېده، چې ډېر اولادونه يې لرل. هرکله به چې د هغه زوی يا لور د کار جوګه شول، نو ده به پټو ته واستول، چې ورسره کار وکړي. خو د ده تر ټولو کشرى زوی چې کامي نومېده، له وجوده کمزوری و. نو مور و پلار يې فيصله وکړه، چې دی به بودايي راهب شي.

پلار له ګوتې نه ونيو او د کلي لوی بودايي معبد ته يې تلو، هلته يې مشر راهب ته کښېنولو او خواست يې ورڅخه وکړ، چې د ده زوی ته دې د مذهبي زده کړو موقع ورکړي. راهب کامي په خپلو شاګردانو کې شامل کړ.

کامي به هره ورځ سبق ډېر ژر زده کاوه، ولې يو بد عادت هم په کې و، هر يو کتاب چې به يې لاسته ورتلو، د هغه په حاشيو به يې انځورونه جوړول. يوه ورځ مشر راهب ورته نصيحت وکړ، چې په دې کار کتابونه خرابېږي. کامي له دې وروسته د معبد پر دېوالونو انځورونه جوړول او عجيبه خبره دا وه، چې ده به تل د پيشوګانو انځورونه جوړ کړي وو. کله چې مشر راهب ورته وويل چې د معبد دېوالونه دې نه خرابوي، نو ده به د معبد خوا و شا پر فرش، ستنو، وړو تيرو پيشوګانې کښلې. داسې اېسېده لکه چې د ده لاس به تر هغې خوځېدو، ترڅو چې به يې يوه پيشو نه وه جوړه کړې .

کامي په معبد کې اووه کاله زده کړه وکړه. اخر يوه ورځ مشر راهب دی راوبللو او ورته ويې ويل :

ستا زده کړې اوس پايته رسېدلې دي. تر دې زيات علم به ته په عملي ژوند کې ترلاسه کړې. د افسوس خبره دا ده چې ته به چېرې هم يو ښه راهب جوړ نه شې، خو زه دا ډاډ درکوم، چې ته به ډېر ښه انځورګر شې.

کامي مشر راهب ته د مننې يو څو جملې ووېلې او بيا يې ترې پوښتنه وکړه:

زما لپاره د نصيحت خبره کومه يوه ده؟

راهب ورته وويل:

�هرچېرې چې ځې، د شپې د تېرولو لپاره له لويو ځايونو ليرې اوسه، شپه په وړو ځايونو کې تېروه.�

کامي چې له معبده ووت، نو د راهب په خبره پوه نه شو، چې څه مطلب يې و. غوښتل يې چې خپل کور ته ورشي، خو د مور و پلار غريبۍ يې راپه زړه شوه، نو يوه بله لار يې ونيوله. د ده د کلي نه لس ميله ليرې "نيکوتو" نومی پخوانی معبد و، چې په ټول جاپان کې يې شهرت لرلو. کامي د دې معبد پر لوري روان و او فکرونه يې کول، چې هلته به د راهبانو خدمت وکړي او ځان ته به څه کار پيدا کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې کامي هلته ورسېد، نو د مازيگر وخت و. لمر په ډوبېد و. د معبد لويه دروازه پورې وه او هلته هېڅوك نه ښکارېدل. دی ډېر حيران شو، چې معبد ولې خوشې پروت و. يو ځوان هلك چې له هغه ځايه تېرېدو، ورته يې وويل :

په دې معبد کې يوه ډېره لويه او خونړۍ مږه پيدا شوې ده، د دې له وېرې ټول راهبان ترې تښتېدلي دي. بيا دمږې د وژلو لپاره د نژدې کلي سل ځوانان په معبد کې وگرځېدل، خو مږه يې پيدا نه کړه. خلك وايي چې دا مږه ژوندی انسان خوري .

کامي چې دا خبره واورېده، نو باور يې نه کېده. مږه که هرڅومره لويه شي، خو د پيشو نه به وېرېږي. دې هلك له معبد نه بهر په کتار کې ايښې ډېوې بلې کړې او لاړ.

کامي د معبد په پوړو وخوت او د معبد لوی تالار ته لاړ، پر فرش دوړې پرتې وې او په دېوالونو او چت د جولاگانو جالۍ ځوړندې وې. ده په زړه کې کړل_ ربېل چې د معبد صفايي له کومه ځايه پيل کړي، چې نژدې ورته څو پردې ښکاره شوې، دا پردې د لرگي په چوکاټونو کې لگېدلې وې او له يوه ځايه بل ځای ته وړل کېدی شوې .

د معبد پر دېوالونو رنگارنگ نقشونه ښکارېدل او انځور جوړوونکو خپل کار نيمگړی پرېښی و او سامانونه يې په معبد کې اوس هم پراته وو. کامي رنگونه او برشونه راواخيستل او پر پردو يې د پيشوگانو انځورونه جوړول پيل کړل. دی په خپل کار کې دومره بوخت و، چې د وخت د تېرېدو ورته هېڅ احساس ونه شو. بهر د ډېوو رڼا او بره په اسمان کې د سپوږمۍ په رڼا کې دی لگيا و، پر ټولو پردو يې هر ډول پيشوگانې جوړې کړې .

نيمه شپه شوه، نو دی د ستومانۍ نه هم هلته پر فرش پرېوت. غوښتل يې چې ويده شي، چې نابېره ورته د مشر راهب خبره ورپه زړه شوه. معبد ډېر لوی و، دی راپاڅېد او د يوه وړوکي ځای په لټه شو. د معبد د لوی تالار په بل سر کې يوه دروازه وه، چې يوې وړوکې کوټې ته خلاصېده. دا د راهبانو د ارام ځای و، کامي هم په دې کوټه کې ځان په يوه گوټ کې گونج منج کړ او کرار ويده شو .

يو څو ساعته نه ووتېر شوي، چې کامي په يوه سېږه غږ راپاڅېد. د وړې کوټې له کړکۍ يې وکتل. بهر د معبد خوا و شا ټولې بلې ډېوې مړې وې او د معبد د لوی تالار نه داسې غږونه راتلل، ته به وايې ځنگلي ځناور په خپلو کې په جنگ وو.

کامي ځان دېوال ته نور هم نژدې کړ. خو دومره سخت وېرېده، چې د دروازې د ويتکي نه تالار ته کتل هم ورته گران و. ساه يې ورو- ورو اخيسته او په تالار کې غږونو ته يې ټول پام اړولی و. سپېرې چيغې او د ځناورو غږونو ټول معبد په مخه اخيستی و. په دې غږونو کې کامي د پيشوگانو غږ هم اورېده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا سمدستي دا غړونه بند شول. کامي تر ډېره وخته په خپل ځای غلی پروت و، ان تر دې چې د لمر وړومبۍ وړانګې د معبد د دې وړې کوټې له وړې کړکۍ نه هم رادننه شوې، نو کامي ورو غوندې راپاڅېد او لوی تالار ته تلونکی ور یې پرانیستلو. په لومړي نظر یې وکتل، چې د پردو څنګ ته یوه لویه مږه چې قد یې د زمري هومره و، مړه پرته وه .

کامي ساه نیولی پر خپل ځای ودرېده، د مږې خوا و شا وینې ډنډ ولاړې وې اود هغې نه د پیشوګانو د پښو خاپې د پردو پر لوري تللې وې.

کامي لږ نور هم پردو ته ورنژدې شو او په خپل لاس جوړو شویو پیشوګانو ته ځیر شو. د ټولو پیشوګانو خولې له وینو سرې وې .

کامي خپله غوټه راواخیسته او په منډه له دې معبده ووت، د هغه مخ د خپل کور پر لوري و.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او خر-- [د هندوستان کیسه]

ډېره موده کېده چې په یوه کلي کې یو استاد ژوند کاوه. ده به د کلي ماشومانو ته په جومات کې سبق ښودلو. د دې کلي سره نژدې د نورو کلیو بانډو خلکو به هم زامن دې استاد ته رااستول، ټولو خلکو به له ډېره احترامه دې استاد ته مولوي صاحب ویل. د کلي هلکان به ډېر وران وو او ځینو به په کې شوخي کوله، خو مولوي ډېر په صبر ورته درس ورکاوه. داسې به ډېر لږ پېښېدل ، چې مولوي به په قار شو او کله چې به دی په قار شو، نو هلکانو ته به یې بدې ردې ویلې .

همدغسې یوه ورځ وه، هلکانو د تېرې ورځې سبق نه و زده کړی او شوخي یې هم کوله. مولوي صاحب ډېر په قار و، په چیغه یې ورته وویل :

بدبختو، نالایقو...! څومره خواري چې زه درسره کوم، که دا خواري مې له یوه خره سره کړې وای، نو هغه به هم پوه شوی وای... تاسو له خرو بدتر یئ، ولې زه مو نه پرېږدم ...

دا یې وویل او خپله چوکه یې راواخیسته... هلکان په وېره شول. مولوي به ډېر کم چوکه کاروله. خو کله چې به یې کاروله، ډېر سخت وهل به یې کول. کله چې مولوي پر لومړي هلك ګوزار وکړ، نو ورسره یې دا هم وویل :

ما ډېرو خرو ته سبق ښودلی دی او دوی مې انسانان کړي دي .

یو هلك یې پر ملا وواهه، پر بل یې چوکه سمه کړه او ویې ویل :

خر چې انسان نه شي، زه یې کله پرېږدم.

په دې وخت کې د یو بل کلي دوبي له جومات سره نژدې روان و. ده د وینځلو شویو جامو پنډ پر سر وړلو، ځکه نن یې خر ناروغ و. کله چې مولوي دا خبره کوله، چې ما ډېر خره په انسانانو بدل کړي... نو دوبي پر خپل ځای ودرېده، یوه شېبه یې د مولوي خبرو ته غوږ نیولی و. یوڅه حیران و، یوڅه خوشحاله شو، ځکه ده تر ننه داسې خبره نه وه اورېدلې. دوبي چې خپل کور ته ورسېد، نو ښځې ته یې ټوله کیسه وکړه. ښځه یې هم حیرانه وه، د دوی اولادونه نه وو او همدغه ناروغه خر یې لاره، چې د خیرنو او پاکو جامو پنډونه به یې پرې وړل راوړل. دواړو سلا وکړه، چې مولوي ته به خپل خر یوسي، چې انسان یې کړي. دوی سره به په کار کې مرسته هم کوي او د اولاد کمی به یې هم پوره شي .

په بله ورځ دوی خپل خر په مخه کړ او د مولوي کلي ته لاړل، هغه وخت هلکان تللي وو او مولوي ستړی ستومانه یوې ونې ته ډېه لګولې وه،ارام یې کاوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوبي خپله غاړه تازه کړه او مولوي سترګې پرانيستلې، څه ګوري چې دوبي خپلې مېرمنې او له يوه مرجوښا خره سره ورته مخې ته ولاړ دی. ښځه خاوند دواړو خپل لاسونه ورته ونيول او بيا دوبي وويل :

مولوي صيب! ستاسو علم دې نور هم سپوا شي... زه غريب سړی يم، که دا خر دې راته انسان کړ، نو ټول عمر به درته دعا کوو.

مولوي څو شېبې ورته حيران کتل، چې څه ووايي. دوبي ورته خپله خبره تکرار کړه. نو دی راولاړ شو، دوی ته يې وويل :

تاسو ډېر ساده خلك يئ، هېڅوك خر انسان کولای نه شي،ورځئ په خپله لاره، زه ستړی يم .

دوبي داسې وګڼله چې ګوندې مولوي ورته بانه کوي. ډېر يې په عاجزۍ ورته وويل :

مولوي صيب! که دا خر دې راته انسان کړ، نو زه به له ډېرو کړاوونو څخه خلاص شم.

مولوي ورته وويل :

زما وخت مه ضايع کوئ، دا خبره ناشونې ده .

خو د دوبي ښځه د مولوي پښو ته ولوېده او په ژړا يې وويل :

زه اولاد نه لرم، خاوند مې ټوله ورځ په جامو مينځلو ستړی شي، که دا خر دې راته انسان کړ، نو موږ به ورته د اولاد په سترګه ګورو.

مولوي پوه شو چې دوی نه ځان نه شي خلاصولای... په دې هم پوهېده، چې دوی غريبان دي. نو ورته ويې ويل :

له خر ه څخه انسان جوړول، ډېر ګران کار دی. په دې ډېرې پيسې لګي .

دوبي ورنه پوښتنه وکړه چې څومره... مولوي يوه شېبه غلی و، سترګې يې اسمانته نيولې وې، ګوته يې په شونډو وهله، بيا يې وويل :

څلورسوه روپۍ.

دوبي او ښځه يې وارخطا غوندې شول، خو بيا يې د يو بل په غوږ کې څو خبرې وکړې او مولوي ته يې وويل :

موږ تيار يو... سبا ته به درته څلورسوه روپۍ راوړو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس خو مولوي بد راګیر شو، ده داسې نه ګڼله، چې دوبي به څلورسوه روپۍ ولري. خو په بله ورځ دوبي او د ده مېرمنه ورته د څلورو سوو روپیو او خپل خره سره حاضر شول. دوی د خپل کور هر قیمتي شی خرڅ کړی و او ډېر خوشحال وو، چې خر به یې انسان شي .

مولوي پیسې جېب ته کړې او دوبي ته یې وویل :

خر زما د کور شا ته وتړئ. دوبي او ښځه یې خوشحاله خوشحاله روان شول، خو بیا یې مخ واړاوه او له مولوي یې پوښتنه وکړه :

خر چې انسان کېږي... څومره موده پرې اوړي؟

مولوي ورته وویل :

څلور میاشتې خو نیسي .

دوبي او د ده ښځه چې لاړل، نو مولوي خر د کلي یوه بزګر ته وسپاره.

څلور میاشتې چې واوړېدې، نو دوبي مولوي صاحب ته راغلو ا و ورته ویې ویل :

زما خر به اوس انسان شوی وي، که راته یې وسپارې، نو زه به یې کور ته بوځم... زما مېرمنه هم ورته په انتظار ده .

مولوي ورته وویل :

ستا خر اوس انسان شوی دی، خو دی اوس د حکومت له خوا په یوه ډېر مهم ځای کې کار کوي.

دوبي لا نور خوشحاله شو او ویې ویل :

شابه مولوي صاحب! ژر راته ووایه چې په کوم ځای کې دی... زه به ورپسې په خپله لاړ شم؟

مولوي ورته وویل :

ستا خر د ډهلي د ښار قاضي مقرر شوی دی .

دوبي د دې خبرې په اورېدو دومره خوشحاله شو، چې مولوي یې په غېږه کې ونیولو، بیا یې له هغه پوښتنه وکړه:

زما خر به ما پېژني، ځکه اوس خو دی لوی سړی دی؟

مولوي ورته وویل :

په کار ده، چې ودې پېژني، که له ځانه سره د هغه د خوراك توبره یوسې، نو کار به دې اسان شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوبي دومره خوشحاله و، چې خپل کور ته د تللو پرځای ښار ته لاړ. د کلي یوه سړي ته یې وویل چې زما مېرمنې ته ووایه زه ښار ته ځمه، چې خپل خر راولمه.

د ډهلي د ښار قاضي په محکمه کې ناست و. هلته ډېره ګڼه ګونه وه. په ټېل ماټېل کې دوبي خپل ځان قاضي ته نژدې کړ، د خر د اوربشو توبره یې راپورته کړه او قاضي ته یې ورښکاره کړه .

قاضي په خپل کار کې دومره بوخت و، چې ده ته یې هېڅ پام ونه کړ. دوبي نور صبر نه شو کولای. قاضي د خپلو کاغذونو نه سر راپورته کړ، نو دوبي ورته توبره وخوځوله او موسکی شو. قاضي پوه نه شو چې دی ورته ولې موسېدو. له ده نه یې پوښتنه وکړه :

دا څه کوې او څه غواړې؟

د دوبي لا له وړاندې نه ورته صبر تمام شوی و، ویې ویل :

څه غواړم... ناپوه خره.. ته اوس ما نه پېژنې... او دا توبره هم درنه هېره ده، چې هر وختي به دې په غاړه کې ځوړنده وه...؟

دا یې وویل او توبره یې د قاضي مخ ته ونیوله، چې :

هـن! بوی یې کړه، چې درپه زړه شي، چې ته څه وې... اوس مولوي صیب درنه انسان جوړ کړ، نو هرڅه دې هېر شول .

قاضي اوس د دوبي په خبرو سخت ستومانه شوی و. فکر یې کاوه چې څوك لېونی محکمې ته رادننه شوی دی. خپلو ساتندویانو ته یې اشاره وکړه.. هغوی سم له لاسه دی راونیوه او بهر یې بوتلو، دوبي په تللو کې په زوره زوره لګیا و، چې ستا په خیال ته ډېر لوی سړی شوې. خو ته په اصل کې خر یې، نور هېڅ نه یې .

دوبي چې بېرته کلي ته راورسېدو، نو ښځې ته یې ټول حال ووایه، هغه هم ډېره خپه شوه.. په بله ورځ دواړه مولوي صاحب ته ورغلل، چې مونږ خپل خر بېرته خر غواړو. د داسې انسان څه ګټه، چې مونږ نه پېژني. د خر په صورت کې یې راسره پېټې خو وړل، مولوي ورته وویل :

ښه ده، سبا راشئ او خپل خر واخلئ .

په بله ورځ مولوي د بزګر نه خر بېرته وغوښت. دوبي ته یې څلورسوه روپۍ بېرته ورکړې، دی خوشحاله خوشحاله خپل کور ته لاړ. خو تر دې وروسته به دوبي او د ده ښځې د خره ډېر خیال ساته، دوی به هر چا ته ویل :

زموږ خر د ډهلي قاضي پاتې شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغروره شهزادګۍ-- [ناڅرګند هېواد]

یوه ډېره ښکلې شهزادګۍ وه، چې په خپل حسن ډېره غاوره هم وه. د ډېرو ملکونو د ځوانو شهزادګانو له خوا دې ته د واده پیغامونه راتلل، خو د دې به هېڅوك نه خوښېدل. پاچا او ملکه دواړه حیران وو، چې اخر ددوی لور به څه کوي. هغه سرکشه وه او د هېچا خبره یې نه منله .

اخر له وزیرانوسره تر سلا مصحلت وروسته پاچا په خپله ماڼۍ کې یوه مېلمستیا جوړه کړه، په دې مېلمستیا کې ډېر ښکلي شهزادګان، د نوابانو زامن، امیران او شتمن خلك راوغوښتل شول. شهزادګۍ هم له خپلو خورلڼو او خدمتګارانو سره حاضره وه. کله چې ټولو ډوډۍ وخوړله، نو ملکې شهزادګۍ ته وویل :

تا په دې محفل کې ډېر ځوانان ولیدل، مورِ غواړو چې ته په دوی کې یو تن د خپل ژوند د ملګري په توګه غوره کړې.

شهزادګۍ چې دا واورېدل نو لکه د مچۍ راپاره شوه. د خپلو ډېرو نژدې ملګرو سره یوځای په لوی تالار کې ودرېده او پر یو- یو مېلمه یې ملنډې پیل کړې. د چا پوزه ورته غټه ښکارېده، د چا قد وړوکی، څوك ډېر جګ و، د چا رنګ تور و. هم په دې مېلمنو کې یو شهزاده داسې هم و، چې د هغه ږیره وه. شهزادګۍ د هغه مخې ته ودرېده او ویې ویل :

دې ږېرور ته وګورئ... دی خپل ځان زما وړ بولي، نیم مخ خو یې په ږیره کې پټ دی .

د دې خبرې په اورېدو ټولو وخندل. پاچا او ملکه دواړو پیکه ولاړ وو. نه پوهېدل چې خپله لور څنګه د نورو له سپکاوي څخه راوګرځوي .

ملکې هم په دې وخت کې یوه فیصله وکړه او د پاچا په اجازه یې اعلان وکړ، چې شهزادګۍ په یو داسې سوالګر ته ودوي، چې سبا سهار د خیرات غوښتلو لپاره د شاهي ماڼۍ دروازه وټکوي .

مېلمانه حیران پاتې شول او شهزادګۍ په ژړا خپلې کوټې ته ورغله .

په بله ورځ سهار وختي د ماڼۍ په لویه دروازه یو سوالګر ودرېد. ببر سر، خیرن مخ، شلېدلې جامې او په لاس کې یې یوه باجه نیولې وه، د خیرات غوښتلو لپاره یې باجه وغږوله، نو سمدستي د ماڼۍ پیره دار راووت او دی یې پاچا ته حاضر کړو.

پاچا شهزادګۍ ته امر وکړ، چې دربار ته حاضره شي او بیا د ټولو په وړاندې یې هغه دې ببرسري سوالګر ته په نکاح کړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ په چيغو- چيغو ژړل او مور ته يې زارۍ کولې، چې پلار يې له دې کاره منع شي. خو مور ورته تسلي ورکړه، چې اوس به ژوند، له دې سوالګر سره تېروې او که لږ صبر وکړې، هرڅه به سم شي .

سوالګر د پاچا مننه وکړه او له ماڼۍ څخه ووتلو، شهزادګۍ هم ورپسې وه او غوښتل يې چې د پلار له کوره ښه په ارام شاهي بګۍ کې لاړه شي، خو سوالګر هېڅ نه غوښتل. هغې تر ډېره وخته په پښو مزل وکړ، دومره چې د خپل پلار د سلطنت نه بهر ووتله .

کله چې ډېره ستړې شوه، نو په يوه ځنګله کې تر يوې ونې لاندې کښېناسته. ځنګل ډېر شين و او شهزادګۍ له سوالګر نه پوښتنه وکړه چې دا کوم ملك دی؟

هغه ورته وويل :

دا ملك د هغه ږيرور شهزاده د پلار دی، چې پرون ستاسو په ماڼۍ کې مېلمه و.

شهزادګۍ يو سوړ اسوېلی وکړ او له ځان سره يې وويل:

ارمان چې هغه سره مې واده شوی وای، نو اوس به داسې په پښو نه وای روانه. همدغسې يې ټوله ورځ مزل وکړ او چې شپه شوه، نو سوالګر په يوځای کې د دمې لپاره کښېناست. د خپل کچکول نه يې وچه ډوډۍ راوايستله، شهزادګۍ ته يې ورکړه. نژدې ويالې نه يې ورته اوبه راوړې، خو شهزادګۍ وچه ډوډۍ له ستوني، نه تېرېده. په ژړا شوه او هملته ګونجه مونجه ويده شوه.

په بله ورځ دوی بيا مزل پيل کړ او يوه ښکلي ښار ته وردننه شول. ټول خلك په کې ډېر خوشحاله ګرځېدل، په بازارونو کې ښه ګڼه ګوڼه وه. شهزادګۍ له سوالګر نه پوښتنه وکړه:

دا ملك د چا دی؟

سوالګر ورته وويل :

دا ملك هم د هغه ږيرور شهزاده د پلار دی، چې ستاسو کره مېلمه و.

شهزادګۍ يو سوړ اسوېلی وکړ او له ځان سره يې وويل :

ارمان چې هغه سره مې واده شوی وای، نو اوس دې ښار ته لکه د سوالګرو نه راتللای.

سوالګر د همدې هېواد اوسېدونکی و او د ښار يوې برخې ته يې بوتلله، چې هلته د ده جونګړه وه.

کله چې يې دمه برابره شوه، نو سوالګر ورته وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وږی یم، ډوډۍ راته پخه کړه .

شهزادګۍ چېرې په ژوند د کور کار نه و کړی. ډېر په خواريو يې اور بل کړ، نيمه کچه او نيمه سوځېدلې ډوډۍ يې پخه کړه. سوالګر دا ډوډۍ خوړله او ورته يې بدې ردې هم ويلې. بيا يې وويل :

ته په تياره ډوډۍ نه شې خوړلای. سبا سهار وختي به پاڅېږې، زه به درته له بازاره ميزري راوړم، ته به پوزی اوبدې، چې زه يې په بازار کې خرڅ کړم. ترڅو چې ته پوزي اوبدې، زه به ګدايي کوم.

شهزادګۍ چې دا واورېدل،نو بيا په ژړا ژړا ويده شوه .

په بله ورځ سوالګر ورته ميزري راوړل، شهزادګۍ ډېره هڅه وکړه، چې د ميزرو له تارونو نه څه شی جوړ کړي، خو لاسونه يې وينې شول .

سوالګر چې کور ته راغی، نو ميزري هماغسې ايښې وو. دی ډېر ورته په قار شو او ويې ويل:

ته ډېره ټمبله يې، سبا ته به ته په بازار کې لوښي خرڅوې .

شهزادګۍ چې دا واورېدل، نو په ژړا شوه او همدغسې ويده شوه .

په بله ورځ سوالګر دا بازار ته بوتله... يو څو د خارو لوښي يې ورته واخيستل، د بازار په يو تش ځای کې يې کښېنوله چې لوښي خرڅ کړي او ورته ويې ويل چې که دا لوښي نن خرڅ نه شول، نو د ماښام ډوډۍ به ورله نه راوړې .

شهزادګۍ لوښو ته کښېناسته، اسمان ته يې کتل او پر خپل حالت يې ژړل، چې که د هغې د پلار د ملك مسافر دی، ملك ته راغلو او دا يې وپېژندله، نو څه به وايي. خو بيا ورته د سوالګر خبره ياده شوه، چې که لوښي خرڅ نه شول، نو ډوډۍ به نه وي. شهزادګۍ اوس دومره لوږې تېرې کړې وې، چې نور يې د ډوډۍ نه خوړل، توان نه درلود. يو څو کسانو له هغې لوښي بيه کړل او پيسې يې هم ورته ورکړې، خو لوښي به يې ترې نه وړل .

ماښام چې سوالګر راغی، نو ويې ليدل چې ټول لوښي همدغسې ايښې وو، دی ورته ډېر په قار شو او ورته ويې ويل چې که په بله ورځ لوښي خرڅ نه شول، نو د ډوډۍ پر ځای به وهل خوري .

په بله ورځ شهزادګۍ بيا لوښو خرڅولو ته کښېناسته. په دې وخت کې يو ځوان پر اس سپور له بازار نه تېرېده، دی دومره په سرعت روان و، چې د شهزادګۍ لوښي د اس په يوه لغته تالا والا شول. هغې چې دا وليدل، نو د اس په خاوند پسې يې منډې کړې، خو هغه له سترګو پناه و، شهزادګۍ په ژړا ژړا کور ته راغله.

سوالګر چې کور ته راغی او د شهزادګۍ کيسه يې واورېده، نو سخت په قار شو، ورته ويې ويل :

دا به ضرور ستا خطا وي، لوښي دې ولې د سپاره په لار کې ايښي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې وویل :

ستا غوندې کم عقلې لپاره مې بل کار پیدا کړی، د پاچا د ماڼۍ په شاهي پخلنځي کې د یوې خدمتګارې ځای خالي دی. ته به له سبا نه هلته کار کوې.

شهزادګۍ په بله ورځ په شاهي پخلنځي کې د نورو خدمتګارانو په شان په کار اخته شوه. دې به لوښي وينځل، سابه يې پاکول او په کټوي کې به يې څمڅۍ هم وهله.

له سهاره تر ماښامه به يې هر کار کاوه او د شپې لپاره به د پخلنځي مشر پاتې ډوډۍ او اینګولي ورکړل، چې دې به کور ته راوړل. يو څو ورځې چې تېرې شوې، نو د نورو خدمتګارانو نه خبره شوه، چې د پاچا د زوی واده دی .

ټول ښار ښایسته کړای شو، شاهي ماڼۍ ته مېلمانه تلل راتلل، د خوښۍ محفلونه جوړېدل، د واده په ورځ په پخلنځي کې هم ډېر کار و. ټولو خلکو خوشحالۍ کولې، شهزادګۍ له یوې کړکۍ نه بهر کتل او پر خپلې بدنصیبۍ يې ژړل .

تر ډوډۍ وروسته یوه پیاده د شاهي دربار له خوا پخلنځي ته راغی او ټولو خدمتګارانو ته يې امر وکړ، چې د پاچا په خدمت کې دې حاضر شي او انعام دې واخلي .

شهزادګۍ نه غوښتل چې دربار ته لاړه شي، ځکه هغه وېرېده چې هسې نه په مېلمنو کې يې څوك وپېژني، خو بیا يې خپلو زړو جامو او خوار مخ ته په هنداره کې وکتل او دربار ته لاړه .

پاچا د خپل زوی ږیرور شهزاده سره پر تخت ناست و. هر یو خدمتګار به وړاندې شو، شهزاده به ورته له سرو سکو ډکه یوه مخملي کڅوړه په لاس کېښوده. دوی به ورته سر ټیټ کړ او یوې خوا ته به درېدل.

د شهزادګۍ وار چې راغی، نو دا هم وروړاندې شوه، شهزاده یوه شېبه هغې ته ځیر شو، بیا يې د هغې په لاس یوه پیسه کېښوده او ويې ويل :

دا یوه پیسه ستا لپاره بس ده.

په دربار کې حاضرو ټولو خلکو وخندل. شهزادګۍ له شرمه خولې خولې شوه. غوښتل يې چې له هغه ځایه وتښتي، چې ناڅاپه شهزاده له خپله ځایه راپاڅېد او اعلان يې وکړ:

زما واده هم له دې جینۍ سره شوی دی. دا د ګاونډي ملك د پاچا لور ده.

د دې خبرې په اورېدو هر چا له خوشحالۍ لاسونه پړکول. شهزادګۍ حیرانه ولاړه وه، د شهزاده مخ ته چې ځیر شوه، نو ورته څرګنده شوه، چې د دې سوالګر خاوند همدغه ږیرور شهزاده و.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې د ناستو مېلمنو نه د هغې مور او پلار هم رااوچت شول. شهزادګۍ د مور غېږې ته ورغله. پلار ورته پر سر لاس کېښود او ویې ویل :

ستا لپاره تېرې څو میاشتې یو لوی درس و.

بیا شهزادګۍ د کبر او غرور نه توبه وکړه او په خندا او خوشحالۍ یې پاتې عمر د خپل خاوند په ملك کې تېر کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا او سپوږمۍ-- [د کریبین له جزیرو نه]

وايي چې يوځلې د يوه پاچا په زړه کې دا ارمان پيدا شو، چې سپوږمۍ ته لاس ورورې. دشپې به يې سترګې اسمان ته نيولې وې او په دې به يې چورت وهلو، چې څنګه اسمان ته وروخېژي او سپوږمۍ ته ورنژدې شي. ورو- ورو يې دا خبره دومره زړه ته واچوله، چې د حکومت کارونه ترې پاتې شول. کله به يې خوب وليد، چې ده وزرې کړې دي، په اسمان کې الوزي او سپوږمۍ په خپله غېږ کې نيسي او خپلې کوټې ته يې راوړي. خو چې سترګې به يې وغړېدې، نو هېڅ به ورسره نه وو. د هغه وزيرانو او مشاورينو ورته څو- څو وارې ويل چې سپوږمۍ ته لاس وړل، ناشونې ده،خو پاچا د هېچا نه منله .

اخر يې يوه ورځ يې د ملك تر ټولو لوی نجار (ترکاڼ) شاهي دربار ته راوبللواو ورته يې امر وکړ چې د لرګو يوه دومره اوچته مناره جوړه کړي، چې دی ورباندې وخېژي او سپوږمۍ راونيسي. ترکاڼ چې دا واورېدل نو ډېر وارخطا شو، خو د پاچا له قاره وېرېدو، هغه سره يې لوز وکړ، چې کار به ورباندې پيل کړي. پاچا ورته دا هم وويل چې د لرګو دا مناره به د ماڼۍ په باغ کې جوړوي .

ترکاڼ به هره ورځ سهار باغ ته راتلو او د منارې د جوړولو لپاره به يې مځکه کچ کوله. کله به يې پر کاغذ کرښې کښلې او ځان به يې داسې بوخت کړی و، ته به وايې په رښتيا په کار اخته دی .

همدغسې څو مياشتې واورېدې، خو مناره جوړه نه شوه. د پاچا سخته تلوسه وه او اخر يې يوه ورځ ترکاڼ راوباله او ورته ويې ويل:

که په درېيو ورځو کې دې منار جوړ نه کړ، نو سر به دې قلم کړم.

ترکاڼ په دې خبره ډېر خواشينی شو او په باغ کې هاخوا دېخوا په ګرځېدو شو. دوه ورځې چې تېرې شوې، نو پاچا ته ورغلو او ورته ويې ويل :

پاچا سلامت، د منارې د جوړولو لپاره مې پلان جوړ کړی دی، خو د دې منارې لپاره به ډېر لرګي په کار وي. تاسو په ټول ملك کې اعلان وکړئ چې هر کور کې که د لرګي صندوق وي، دا دې باغ ته راوړل شي .

پاچا ترې پوښتنه وکړه، چې په صندوقونو به مناره څنګه جوړوي؟

ترکاڼ ورته وويل :

که دا صندوقونه د يو بل له پاسه کېښودل شي، نو يوه اوچته مناره به جوړه شي او پاچا سلامت به ورباندې په اسانه سپوږمۍ ته وروخېژي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا د دې خبرې په اورېدو ډېر خوشحاله شو او امر يې وکړ چې که د هر چا په کور کې د لرګي صندوق وي، هغه دې د ماڼۍ باغ ته راوړي. د پاچا له خوا ورلېږل شويو سړو به له خلکو صندوقونه اخيستل او ترکاڼ ته به يې سپارل. په دې وخت کې ترکاڼ د صندوق له پاسه د صندوق اېښودلو کار هم پيل کړ.

د ښار وزګار خلك به د باغ خوا و شا ګرځېدل او منارې د جوړولو ننداره به يې کوله. ډېر ژر د خلکو له خوا راوړل شوي صندوقونه خلاص شول. پاچا د منارې د معاينې لپاره ورغی، خو د دې په اوچتوالي خوشحاله نه و، امر يې وکړ، چې ونې دې پرې او نوي صندوقونه دې ترې جوړ شي .

د ملك ټول ترکاڼان په کار اخته شول. صندوقونه به جوړېدل او د منارې بل سر ته به يې خېژول. مناره ورځ په ورځ لوړېده او پاچا به ورته خوشحالېده. دشپې به يې خوبونه ليدل، چې دی په مناره ختلی دی او سپوږمۍ يې په لاس کې نيولې ده .

اخر يوه ورځ داسې هم راغله چې دا مناره دومره اوچته شوه، چې بل سر يې نه ښکارېده. لوی ترکاڼ پاچا ته وويل :

زه غواړم چې په دې مناره وخېژم، چې په خپله وګورم مناره له سپوږمۍ نه څومره ليرې ده.

پاچا د دې خبرې په اورېدو په قار شو او ويې ويل :

په دې منارې د ختلو حق يوازې زما دی .

په بله ورځ د ښار ټول خلك د باغ چارچاپېره راټول شول، چې وګوري پاچا څرنګه په مناره خېژي او سپوږمۍ له اسمانه راشکوي .

پاچا ورو- ورو په صندقونو بره ورختلو او ولاړو نندارچيانو خپله خپله رايه ورکوله. چې سپوږمۍ‌مځکې ته راکوزه شي، نو په اسمان به څه پاتې شي. ځينو به دا ويل چې سپوږمۍ به د ماڼۍ په کومه کوټه کې اېښودل کېږي. يو بل چا به ويل چې د سپوږمۍ ځای په باغ کې دی او د دې په راوړلو به ټوله مځکه رڼا شي .

پاچا چې د منارې سر ته وختلو، نو داسې ورته ښکارېده، چې سپوږمۍ ته يو څو ګامه ورپاتې دي. بره نه يې په چيغه وويل چې که يو صندوق بل هم راوړل شي، نو دی به سپوږمۍ ته ورسېږي.

لومړی خو ښکته ولاړو خلکو هېڅ نه اورېدل، چې پاچا څه وايي، اخر چې د پاچا ستونی په چيغو چيغو وچ شو، نو يو چا د هغه خبره واورېده. د بل صندوق لټون پيل شو، خو دا يې پيدا نه کړ، يو څو کسان په صندقونو وروختل او په چيغو چيغو يې پاچا ته خبر ورکړ، چې بل يو صندوق هم نه شته .

پاچا ته سپوږمۍ دومره نژدې ښکارېده، چې اوس يې هېڅ نه غوښتل چې بې له سپوږمۍ ورښکته شي. په چيغو چيغو يې بيا وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د منارې لومړی صندوق چې پر مځکه ایښی دی، راودې ایستل شي او ده ته دې بره راوخیژول شي، چې دی پرې وخېژي.

خلکو چې دا واورېدل، نو حیران شول. هر چا لوی ترکاڼ ته سترګې نیولې وې. دی په خپله هم په تشویش کې و، څو کسانو پاچا ته خبر ورکړ، چې دا کار خطر لري. خو پاچا شېبه په شېبه په قارېدل. ان تردې چې ګواښ یې وکړ، چې که د هغه خبره ونه منل شوه او دی راښکته شو، نو په ولاړو خلکو کې به هر څوك ووژني. ترکاڼ له وزیرانو مشوره وغوښته، اخر د مشر وزیر په اجازه د پاچا نوکرانو د منار د لومړي صندوق د راایستلو لپاره متې ونغښتلې. خو د دې نه وړاندې ټول خلك له هغه ځایه وشړل شول، وزیرانو او ترکاڼانو هم ځان له هغه ځایه وایست او چې لومړی صندوق له مځکې لیرې کړای شو، نو مزدورانواو نوکرانو هم پښې سپکې کړې، ټوله مناره په یو لوی درز سره د مځکې پر لوري راټیټه شوه. صندوقونه وو چې مځکې ته راروان وو. مناره دړې وړې شوه.

په بله ورځ خلك د پاچا په لټه کې شول، خو د ماتو صندوقونو په انبار کې یې د هغه مړی هم ونه موندلو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټامبي-- [د لوېديزې افريقا کيسه]

د افريقا د ځينو قبايلو دود دی، چې کله يو سردار مړ شي، نو د هغه د ځای نيولو لپاره به د دوی مذهبي مشر چې جادوګر به هم و، فال ايستلو.

همدغسې کله چې د يوې قبيلې مشر سردار مړ شو، نو د هغه ديارلسو زامنو کې هر چا غوښتل چې سردار شي .

مذهبي مشر څو ورځې د ستورو د علم او د فال په نيولو خپله فيصله واوروله، چې د سردار تر ټولو کشر زوی "جانولا" به د قبيلې مشر شي. د هغه دوولسو نورو ورونو چې دا واورېدل نو د دې فيصلې پرضد راپاڅېدل. د قبيلې ځينې سپين ږيري چې له دې خبر شول، نو له پخواني دود سره سم يې د سردار کونډې ته مشوره ورکړه، چې د ورونو ترمنځ دې د غشي ويشتلو سيالي اعلان کړي. هرچا چې د نښې منځ وويشت، هغه به سردار وي .

د مړه سردار کونډه ګورګو نومېده... هغې د سيالۍ ورځ وټاکله او ټولو زامنو ته يې وويل چې د دې سيالۍ ګټونکی به سردار کېږي .

دوولس واړه له دې خبر وو، چې "جانولا" ډېر ښه نښه ويشتونکی دی او دوی به هېڅېرې له هغه دا سيالي ونه ګټي. دښې يې په خپلو کې سلا سره وکړه او "جانولا" يې وتښتاوه .

سهار چې ټول راپاڅېدل نو خبر شول چې د سردار ټول زامن بره غرونوته ختلي دي. د ګورګو لپاره يې دا پيغام پرېښی و، چې که د سردار مشر زوی يې د سردار په توګه ونه ټاکلو، نو د "جانولا" سر به ورته راواستوي.

ګورګو د غم نه بېحاله وه، د مړه خاوند غم ترې هېر شو او د زامنو په غم کې شوه. نه پوهېده چې څه وکړي. په همدې وخت کې د قبيلې يوه پېغله چې ټامبي نومېده، هغې سره نژدې کښيناسته.

ټامبي د قبيلې د ځوانو جينکو سرسالاره وه. د جانولا سره يې مينه لرله، هغې ګورګو ته وويل :

د قبيلې ټول خلك خپه دي، ځکه له کله نه چې سردار مړ شوی دی، زموږ په سيمه کې باران نه دی شوی، که حالات همدغسې وو، نو دلته به سوکړه شي .

ګورګو يو سوړ اسوېلی وکړ او ويې ويل :

زه دا هرڅه وينم، خوپه خپلو زامنو مې وس نه رسي. که مشر زوی مې سردار کېږي، نو دا له کشر سره بې انصافي ده.

ټامبي وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د حل لاره لرمه... خو که ته اجازه راکړې او دعا راته وکړې، نو کامیابه به یمه.

ګورګو ترېنه ډېر په ټینګار پوښتنه وکړه چې پلان یې څه و، خو ټامبي نور ورته هېڅ ونه ویل .

ګورګو سوړ اسوېلی وکړ او ټامبي ته یې اجازه ورکړه.

ټامبي د قبیلې هغه ځوانې نجونې راټولې کړې چې دا به ورسره ګرځېده او په ځنګله کې به یې د غشو_ لیندو او د نیزې د ویشتلو لوبې کولې. دوی ټوله ورځ په ځنګله کې تېره کړه. هېڅوك خبر نه وو چې دوی په څه اخته دي. خو ګورګو ټولو ته امر کړی و، چې هېڅوك دې په دوی غرض نه لري .

دشپې دوی یوځای ډوډۍ وخوړه او خپلو کورونو ته ورغلې .

د قبیلې ټول خلك په خواږه خوب ویده وو. سپېده چاودي ته لا ډېر وخت پاتې و، چې ټامبي له خپله کوره راووتله، لینده ورسره وه او په لاس کې یې بله شونتۍ نیولې وه. د هغې په رڼا کې یې سترګې لکه د مار ځلېدې .

د هرې جینۍ د کور مخې ته لږه شېبه ودرېده او د خولې شپېلی به یې وواهه. له کوره به د هغې یوه ملګرې د غشو لیندۍ سره راووتله.

کله چې ټولې جنکۍ راټولې شوې، نو د ځنګل هغې برخې ته لاړې، چې ورځ یې پکې تېره کړې وه. هلته د کیلې د پاڼو عجیب و غریب لباسونه چې دوی په خپله جوړ کړي وو، اېښي وو. جینکو ژر ژر دا پاڼې په ځانونو پورې وتړلې، د مخونو لپاره یې هم نقابونه جوړ کړي وو، چې ورباندې د سپینو، ژېړو او سرو رنګونو سره د خیالي ځناور انځورونه جوړ وو. پر چا د مار سترګې او پر چا د کربوړي برېتې جوړې وې. لنډه دا چې کله دې جنکو ځانونه جوړ کړل، نو سمې بلاګانې ښکارېدې .

بره په غره د سردار زامن هم ویده وو، چې ناڅاپه په یوه عجیبه غږ راپاڅېدل. د ښځو د چیغو سره- سره د ډول د غږېدو او د ګونګروګانو غږونه هم مله وو. د قیامت شور و، دوی ټولو ژر ژر خپلې غشي لیندۍ راواخیستې او د غږ پر لوري روان شول .

سپېده په چاودېدو وو او په تته رڼا کې دوولسو ورونو ولیدل چې بدمخې بلاګانې د دوی پر لوري راروانې وې. د دوی له خولو عجیبه غږونه پورته کېدل، ځوانان هك پك پرځای ولاړ وو، نابېره په دوی کې یوتن وویل :

دا خو ځنګلي بلاګانې دي، موږ دوی سره نه شو جنګېدلای .

په دې غږ هر یو ورور چې په کومه مخه یې د تېښتې لاره موندله، په منډه شو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو په کې شا ته وکتل، نو دا بلاګانې ورپسې په منډه وې. ده له وارخطايۍ يوې کندې ته ټوپ کړ. د غره په بل لوري د يوې بلې قبيلې خلك اوسېدل. دوی چې غړونه او شور واورېدل، نو له کورونو راووتل. د سردار زامنو دې خلکو ته خواست کاوه چې پناه ورکړي .

بلې خوا ته جنکو يوځه منډه ووهله، نو ستړې شوې. هملته يې د يوه بل مخونو ته کتل او له خندا شنې وې. ټامبي د "جانولا" په لټه وه، چې په يوځای کې لاس ترلی پروت و. د هغه څارونکي هم له ځايه تښتېدلي وو .

ټامبي د هغه لاسونه پرانيستل او د نورو جنکو په مرسته يې خپل کور ته راوستلو.

په بله ورځ ګورګو په يوه لوی جشن کې د جانولا د سردارۍ اعلان وکړ او ټامبي ته يې واده کړو. د سردار زامن چې خبر شول، نو بيا له شرمه چېرې هم خپلې قبيلې ته رانه غلل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میداس-- [د یونان کیسه]

زرگونه کاله کېږي چې په یونان کې د میداس په نوم یو پاچا حکومت کاوه. د ده خزانه د سرو زرو ډکه وه او سره یې ډېر خوښېدل.

یوه ورځ د خپلې ماڼۍ په باغ کې ناست و، چې ناببره یې یو بوډا سړی مخې ته ودرېده. یونانیانو پخوا په اسطورو او ارواګانو ډېره عقیده لرله او میداس خبر شو، چې دا بوډا سړی سالي ینس نومېده، چې خلکو ته به یې خیر رساوه. میداس د ده په لیدو خوشحاله شو او د ده ښه درنه مېلمستیا یې وکړه. سالي ینس تر لسو ورځو د ده مېلمه و او ډېر ترې خوشحاله شو. کله چې د ده د تګ وخت شو، نو د میداس نه یې پوښتنه وکړه، چې که څه غواړې نو زه به ستا ارمان پوره کړم.

میداس همدغه غوښتل، ورته ویې ویل :

زه غواړم چې ډېر سره زر ولرم. که داسې وشي چې هر شي ته لاس وروړم، هغه دې د سرو زرو شي، نو زه به ډېر خوشحاله واوسم. سالي ینس وخندل او ورته ویې ویل :

ښه فکر وکړه، داسې نه شي چې په خپل ارمان پښېمانه شې .

میداس وویل :

هغه څوک چې دومره سره زر ولري، ولې به پښېمان شي، زما همدغه ارمان دی.

سالي ینس په زوره وخندل او خپله سوټۍ یې راواخیسته او د میداس له سر نه یې درې وارې تاو راتاو کړله او ورته ویې ویل:

ستا ارمان همدا اوس ترسره کېږي.

میداس دومره خوشحاله شو، چې سمدلاسه یې نژدې ایښې څوکۍ ته لاس یووړ. څوکۍ د سرو زرو شوه. بیا یې پر مېز ایښې و لوښو ته وار په وار ګوتې وروړلې او هرڅه په سرو زرو بدلېدل. میداس هومره خوشحاله و، چې هېڅ یې ونه لیدل، چې سالي ینس څه وختي له سترګو پناه شو.

میداس ته دا هرڅه یوه لوبه ښکارېده. په ماڼۍ کې ایښې ډېر شیان یې د سرو زرو کړل. کتابونه، انځورونه، قلم، کرکۍ... بیا داسې وشول، چې دی له ماڼۍ نه بهر د باغ پر لورې لاړو. ګلونو ته یې لاس یووړ، سره ګلاب د سرو زرو شول. د ونوپاڼې شنې پاتې نه شوې. ټول په لمر کې ځلېدل او میداس دې هرڅه ته خوشحال و. تر غرمې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغسې لګیا و، چې د ډوډۍ وخت شو، نو بهر نه دننه لاړ او په مېز کښېناست، نوکرانو ورته د خوړو ښه ښه شیان راوړل، پاچا ډوډۍ ته لاس کړ، خو ډوډۍ هم د سرو زرو شوه. بیا یې زیتون راواخیستل، خو دا هم د سرو زرو شول، پنیر، غوښه، مېوه هرڅه به په سرو اوښتل. اوس خو دی وارخطا شوو ځکه هېڅ شی یې نه شو خوړلای. د شرابو جام ته یې لاس کړ، خو جام او شراب هم په سرو بدل شول.

میداس ډېر بېزاره شو، نه پوهېده چې څه وکړي. بهر ته د ماڼی باغ ته لاړ او فکرونه یې کول چې ځان به څرنګه مړوي. د سرو زرو شیانو ته ډېر خوشحاله و، خو اوس یې دا خوشحالي ورو- ورو په پرېشانی بدلېده. ده هم دغه چورتونه وهل، چې نابېره د باغ د یوې خوا نه یې وړې لور په ژړا ورته رامنډې کړې. میداس د لور په ژړا خپه شو او پوښتنه یې وکړه چې څه شوي دي. لور ورته وویل:

وګوره، بابا زموږ په باغ کې ټول رنګین ګلان خراب شوي دي. د دوی رنګ چا وړی دی. خوشبویي هم نه لري. د رامبېل سپینې نازکې پاڼې کلکې او ژېړې دي. دا هرڅه چا بدرنګه کړل .

میداس ورته وویل :

دا ګلونه او دا بوټي خو اوس ډېر قیمتي دي. په دې یو ګل ته ځان ته ډېرې ګلدستې اخیستلای شې.

خو شهزادګۍ هم هماغسې ژړل، ویل یې:

زما قیمتي ګل نه دی په کار... زما سپین، سره، کاسني او ګلابي ګلونه په کار دي. زه د ګلونو وړمې غواړمه.

میداس نور د خپلې لور ژړا ته نه شو ټینګېدای. ژر یې ورته پر سر لاس کښېښود چې هغې ته تسلي ورکړي. خو شهزادګۍ د سرو زرو په یو بوت بدله شوه .

پاچا چې د لور دا حال ولید، نو د ډېره غمه یې په سترګو کې اوښکې راغلې. هماغلته کښېناست او په چیغو چیغو په ژړا شو... یوه خبره یې بیا بیا کوله، چې: زما سره زر نه دي پکار.... زه خپله لور غواړمه.

د شاهي ماڼۍ سره نژدې یوه شنه غونډۍ وه او خلکو باور کاوه، چې ټول ارواحان او اسطورې هملته اوسېږي. میداس سمدلاسه دې غونډۍ ته وختلو او سالي ینس ته یې اوازونه کول، چې سترې شو، نو یوې ونې ته یې ډډه ولګوله .

هم دلته وخت سالي ینس ورته مخې ته ودرېده او پوښتنه یې ترې وکړه، چې ولې داسې غمژن یې .

میداس د ډېر غم او ستړیا نه خبرې نه شوې کولای. سالي ینس ورته بیا وویل :

تا سره خو ډېر سره زر دي.. نو ولې ژاړې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میداس ورته په پښو پرېوتو او ویې ویل :

تا رښتیا ویلي وو، زه پښېمانه یم... زه د دنیا هر یوشی د سرو زرو زغملای شم، خو خپله لور... خپله نازولې لور د سرو زرو د بوت په څېر نه شم لیدلای. زما د هغې خندا، د هغې خبرې یادېږي. زه په خپته وږی یم. خو هېڅ شی خولې ته نه شم اچولای. زه حریص وم... خو زه اوس پوه شوم چې په ژوند کې سره زر هرڅه نه دي. زه له تا ډېره بښنه غواړم، خو اوس له ما نه قدرت بېرته واخله، زه د یوه عام انسان په شان ژوند غواړم.

سالي ینس ورته وویل :

ډېره ښه ده، چې تا په خپله سزا وموندله او په خپلو کړو پښېمان یې .

بیا یې ورته د درېدو امر وکړ. میداس د هغه له پښو راپاڅېد. نو سالي ینس د غونډۍ بلې خوا ته بهېدونکي سیند ته اشاره وکړه او ویې ویل :

دا سیند پیکټوس نومېږي. ورشه او د دې په اوبو کې ځان ووینځه. بیا په یوه منګي کې د دې اوبه راواخله او په ټولو هغو شیانو یې وشینده، چې د سرو زرو شوي دي .

میداس په منډه د سیند پر لوري لاړ او د دې اوبو ته یې ټوپ کړل. ځان یې ووینځلو او بیا یې یو منګی راوغوښتلو، هغه یې د سیند له اوبو نه ډك کړ او خپل باغ ته لاړ، دا اوبه یې پر خپلې لور وشیندلې، هغه بېرته ژوندۍ شوه.

نو پاچا ښکل کړه او بیا یې نورې اوبه پر ګلانو او بوټو واچولې، چې هرڅه بېرته خپل اصلي حالت ته وګرځي .

په یونان کې د پیکټوس نومي سیند شګه زرینه ده او خلك باور لري چې په دې کې میداس لمبلي وو، نو ځکه یې رنګ داسې دی.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library